

Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab.

Historisk-filologiske Meddelelser **XIX**, 4.

DEN ISLANDSKE
GRAMMATIKS HISTORIE
TIL o. 1800

AF

FINNUR JÓNSSON

KØBENHAVN

LEVIN & MUNKSGAARD

1933

Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab udgiver følgende
Publikationer:

Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskabernes
Selskabs Virksomhed,
Historisk-filologiske Meddelelser,
Filosofiske Meddelelser,
Archæologisk-kunsthistoriske Meddelelser,
Mathematisk-fysiske Meddelelser,
Biologiske Meddelelser,
Skrifter, historisk og filosofisk Afdeling,
Skrifter, naturvidenskabelig og matematisk Afdeling.

Selskabets Kommissionær er: *Levin & Munksgaard*, Nørre-
gade 6, København.

Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab.

Historisk-filologiske Meddelelser **XIX**, 4.

DEN ISLANDSKE
GRAMMATIKS HISTORIE
TIL o. 1800

AF

FINNUR JÓNSSON

KØBENHAVN

LEVIN & MUNKSGAARD

1933

Printed in Denmark.
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S, København.

Nogen grammatik kunde der begribeligvis ikke være tale om i Norden før end efter kristendommens indførelse og oprettelsen af skoler, knyttede til kirken, med den for denne fornødne undervisning i kirkens lære og i latin. Fra kirkens ældste tider vides intet herom. Nogen betragtning af modersmålet i forbindelse dermed tør ikke forudsættes, ialfald ikke før efter en længere tids forløb.

Dog var det på et særskilt område, at man — ialfald i Norge og især på Island — havde måttet syse med herhenhørende æmner, nemlig digtningen. Dennes form var grundet på sprogets naturlige kvantitet (ligesom tilfældet var med latinsk og græsk digtning) og de enkelte stavelers (eller lydes) forhold til hinanden, samt på verslinjernes stavelers metriske form, som denne gennem lange tider havde udviklet sig. Vi har et par interessante vidnesbyrd om skjaldenes forståelse heraf; deres praksis må have berot på en teori, en undervisning, som vi også finder antydnet hos en skjald o. 1030. Harald hårdråde siges at have irettesat sin hovedskjald Tjodolf, fordi han i en verslinje begik en (metrisk) fejl. Digteren formede en verslinje således:

grø̄m en þat var skø̄mmu.

Kongen sagde: »Hör hovedskjalden, digtede du så: *rø̄m skø̄mm*, ikke er det lige højt; *hrø̄mm skø̄mm*, det vilde være lige højt, men det (ø: *hrø̄mm*) er dog intet sprogligt ord«. Hvad Harald her dadler, er — efter vor sprogbrug — det,

at digteren anvendte en kort stavelse (*grqm*), hvor der skulde være en lang. Denslags fejl var yderst sjældne hos skjaldene, men Haralds fine øre — han var selv en dygtig skjald — opdagede straks fejlen.

I fuld overensstemmelse hermed er, at forfatteren til den 1. grt. afhandling (i codex Wormianus) fra o. 1140 betegner skjaldene som 'dømmere i alt hvad *rýnni* angår', men *rýnni* betegner 'kundskaber med hensyn til runer, ö : bogstaver', hvilket vil sige det samme som 'lyd'. Han bruger her også ordet *málsgrein*, hvilket vil sige 'forskel i udtalen', ö : med hensyn til sprogets kvantitet. Samme forfatter har selv et udmærket øre for lydene. Han gör rigtig rede for de islandske omlyd (og foreslår bestemte tegn for dem) og for kvantitetsforskellene (og anfører eksempler på korte og lange lyd). Ja, hvad mere er, han påviser nasalitet i sproget, som vi ellers vilde være uvidende om. Om denne nasalitetslære se A. Noreen i Arkiv f. nord. fil. III. Iøvrigt har afhandlingen ikke betydning for grammatikken (ö : for formlæren).

Omtr. 100 år yngre er den 2. grt. afhdl. (opbevaret i cod. Worm. og Uppsala-edda). Også den handler om lydene. De grupperes (i en ringfigur) efter samhörighed. Her er særlig at bemærke navnene *límingar* (æ , ö , a), eftersom tegnene er 'sammenlimede' af to hvert, og *lausaklofar* (ey , ei), 'de spaltede, adskilte'. Forf. kender den samme forskel på korte og lange lyd. *Undirstafir* kaldes ð , z , x , ti de kan kun bruges efter en vokal i stavelsen. Iøvrigt er afhandlingen uden betydning for formlæren. Omtr. samtidig med denne afhandling er Óláfr hvítaskáld Þórðarsons grammatisk-retoriske afhandling (i håndskrifter af Snorres edda; se udgaven i Vidensk. Selsk. Historisk-filologiske meddelelser XIII, 2; 1927).

Afhandlingen falder i to dele, 1) om lyd og grammatiske begreber (klasseinddeling) efter Priskian (kap. I—IX), og 2) om talens figurer efter Donat (kap. X—XVI). Disse forfattere følges meget nøje. Straks skal bemærkes, at til Donats eksempler har Óláfr søgt at finde og virkelig i alt væsentligt fundet ækvivalenter hos norske og islandske skjalde, noget, der gör afhandlingen særlig værdifuld.

I den første del indskyder forf. et afsnit om runealfabetet og kong Valdemars runesætning, som ikke vedkommer os her. Interessant er at se, hvorledes Óláfr gengiver de latinske tekniske terminer. De er ordrette oversættelser af de latinske, men således, at de passer fortræffeligt og er ret mundrette. Vi skal anføre eksempler:

hljóð = sonus.

hljóðstafr = raddarstafr = vocalis.

samhljóðandi = consonans.

tvíhljóðr = diphthongus.

dumbr stafr = muta.

límingarstafr, sml. 2. grt. afh.

áblásning = aspiratio.

grannligr = tenuis.

hvass = acutus.

snarpr = asper.

þungr = gravis.

umbeygiligr = circumflexus.

hljóðsgrein = accentus.

samstafa = syllaba.

nafn = nomen.

undirstað-, -stoðu-, -stæði-ligr = substantivus.

viðleggjanligt = adjectivum.

fornafn = pronomen.

- orð = sōgn = verbum.
 fyrirsetning = præpositio.
 samtenging = conjunctio.
 viðrorð = adverbium.
 kyn = genus.
 meðalorþning = interjectio.
 karlmannligt = masculinum.
 hvárginligt = neutrum.
 einfaldr, -faldligr = singularis.
 margfaldligr = pluralis.
 tala = numerus.
 fall = casus.
 gæfiligt fall = dativus.
 rægiligt fall = accusativus.
 settligt nafn = positivus.
 samjafnanligt nafn = comparativus.
 hluttekning = participium osv.

Flere af disse ord bruges endnu på Island. Der er ingen tvivl om, at disse ord er bleven anvendte i datidens undervisning. Desværre får man hos Olaf ingen meddelelse om den islandske grammatik, bøjning osv. Flere gange kommer han ind på forklaring af ordformer, men den er så godt som altid urigtig. Sproghistorie var et »ukendt land«. Han antager *hváðarr* for udvidelse af *hvárr*, *þórketill* f. udvidelse af *þórkell*, (*sumar*) *hvern* for (*s.*) *hvert* som ombytning af bogstaver (n f. t); v i *vrøngu* tror han er tilføjjet for forlydsrimets skyld osv.

Den såkaldte 4. grt. afhandling (kun i cod. Worm.) danner en fortsættelse af Olafs og beror hovedsagelig på Alexander de Villa Deis Doctrinale. Den hidrører fra 14. årh. og er anonym. Den indeholder så godt som intet herhen-

hørende. Dog nævner den *nefniligt fall* = nominativus. Afhandlingen vidner om sysselsættelse med sproglige fænomener, ligesom det lille brudstykke, der findes i AM 748 I, og som er trykt i SnE II, 397 og i B. M. Olsens udg. 159.

Af en særlig interesse er det lille brudstykke af en latinsk grammatik med isl. oversættelser, der findes i AM 921, 4° fra o. 1400; teksten er sikkert meget ældre, men hvor gammel den er, er det ikke muligt at bestemme¹. Brudstykket begynder i verbets böjning med 3. pers. sing. futuri af amare: »amabit, hann skal elska; et pluraliter, ok margfaldliga, amabimus, vér skulum elska« osv.; det ender med plus quam perfectum conjunctivi: »amavisset, hann h[efði elskat]«. Her er således tempora på latin, men oversatte på islandsk: »imperativo modo, með boðligum hætti, præsentí tempore, á nálægum tíma«; her gengives persona med *grein*. Det er stor skade, at der ikke findes mere af dette skrift, der åbenbart kan siges at have været en islandsk grammatik foruden at være en latinsk.

Dette er vistnok alt, hvad der kan anføres fra oldtiden. I de følgende århundreder indtil den lærde litterære tid i det 17. årh. kendes intet til nogen grammatisk sysselsættelse. På dette punkt er de ganske blanke. Der nævnes ganske vist en afhdl. »Discursus de vera lingvæ islandicæ scriptione« af skolemester Sig. Stefánsson (d. 1595), men den gik til grunde 1728.

En af de første Islændere, der syslede med oldtidens efterladenskaber var Arngrímur Jónsson, »den lærde« (d. 1648), men han var udelukkende historiker. Ole Worm (d. 1654) trængte til sproglige hjælpemidler. Han fik præsten Magnús Ólafsson (d. 1636) til bl. a. at udarbejde en ordsamling, som han lod trykke (1650) under titlen

¹ Den er udg. i Den 3. og 4. grt. afhdl. s. 156—58.

Specimen lexicæ runicæ (han trykte opslagsordet med runer!). Worm var det vel også, der fik Runólfur Jónsson (Runolphus Jonas, d. 1654), der var rektor i Christiansstad i Skåne, til at skrive den første islandske grammatik: Grammaticæ islandicæ rudimenta (1651¹). Dette første forsøg er egentlig dårligere end man havde kunnet vente.

Forf. lægger den latinske grammatiks octo partes orationis til grund, hvad der jo er let forståeligt og så at sige en selvfølge.

Han angiver, efter samme forbillede, 5 vokaler (a e i o u), og senere 3 diftonger (æ au ei); y kalder han »impropriam unam« (rimeligvis fordi lyden faldt sammen med i). Angående o kalder han en art deraf »brevissimum«, »medio quodam tenore inter A et u enunciandum, ut ønd anima«, og denne lyd vil han betegne ved ø. De lange vokaler vil han skrive dobbelt.

Hvad formlæren angår, henfører han først adjektivum og substantivum under fellestitlen »nomen«. Substantivernes »declinatio« er »simplex« eller »composita«, d. v. s. uden eller med den vedføjede artikel. Han bruger alle 6 kasus fra den lat. grammatik. Han konstaterer 4 deklinationer og begynder med femininerne, eksempel *kvinnu*, med en mængde eksempler; den anden er fem., der ender på *-ar*. Der anføres her, og ellers, en mængde forskellige tilfælde (under overskriften Regula). Så er der maskuliner og neutrer, først de som i gen. har endelsen *-s*; det er ord, der i nom. ender på *d l n r s x* og *b e f g i k m o p t u* med de sædvanlige regulæ. Der anføres ord på *-s* og *-ar* i gen. Som eksempel på forf.s opfattelse kan anføres, at han antager »duplex gen. in *ess* og *iss*« (der sigtes til gen. af *ia-*

¹ Den i Thotts sml. (1487), 4° forefundne grammatik er kun en afskrift af Runolfs skrift.

st.). Derefter følger den 4. deklination, maskuliner og femininer på -i og neutra på -a (*krabbi, bræði, auga*). Det er klart, at forf. ikke aner forskel på »stærke« og »svage« substantiver; dette gentager sig, som vi skal se, ved verberne.

I 4. kap. behandles adjektiverne, og der er ikke så meget at bemærke derom, men så (i 5. kap.) kommer »anomala«, d. v. s. *faðir, bróðir, fótur, vetur* og *finger* og »defectiva« d. e. ord uden pluralis.

Kap. 6 handler »de genere, specie, figura, numero et casu«. Så kommer kapitler om »numeralia« og »de pronomine«; til disse sidste regnes ord som *sjálfur* og fl.

8. kap. handler »de verbo«. Det er »duplex: personale« (*eg elska*) og »impersonale« (*það vinst*). Bøjningerne begynder med verberne *vera, verða, hafa, vilja, mega, skulu* og *munu*, hvorefter der følger bøjningseksempler. Der er 5 konjugationer: *elska, brenna, snúa*, ord som (i 1. pers. sing. præs. ind.) ender på b d f g k l m n p t og på r s (som *ber, les*). Som man ser, er der atter her en fuldkommen konfusion og ingen anelse om en rationel inddeling.

I de følgende kapitler (9—13) behandles participierne (!), adverbier (26 arter), konjunktioner, præpositioner og interjektioner.

Til slutning siger forf., at han mulig engang vil behandle syntaksen, men det er et vanskeligt æmne, der kræver megen tid. Så vidt vides, kom der aldrig noget sådant arbejde fra forf.s hånd.

Så ufuldkomment dette arbejde end var¹, indeholdt det dog rigtige bøjningsmønstre, der måtte være til nytte for dem, der vilde sætte sig ind i sproget. Og rimeligvis har bogen gjort en sådan nytte.

¹ Rask har i sin Vejledning givet en træffende kritik deraf (s. XXXIV—V).

Mærkeligt er det at tænke sig, at i Sverrig udkom i årene 1804 og 1806 et kort udtog af Runolfs bog med titlen: *Grammaticæ gothico-islandicæ electa*, omtr. samtidigt med, at R. Rask som skolediscipel skrev sin epokegørende Vejledning.

Arne Magnússon kom oftere ind på sproglige spørgsmål og der findes flere sproglige bemærkninger hist og her blandt hans optegnelser, men de er mere af leksikalsk art. Der kan henvises til *Levned og skrifter I*, 122 f. I *Thotts samling 483*, 8° findes nogle samlinger af Arne til islandsk formlære, men de består kun i nogle paradigmer (verber og substantiver), samt nogle sammenstillinger af ensartede ord, alt meget brudstykkeagtigt, men det viser sans for system og samhørighed.

Jón Ólafsson (d. ældre; 1705—79), Arnes amanuensis, syslede meget med sproget; hans største fortjæneste ligger dog i hans islandsk-latinske lexicon (9 bind). Men der haves større eller mindre tilløb på grammatikkens og retskrivningens område. Han forfattede en »*Orthographia islandica*« (AM 435, fol.). Herom kan henvises til J. Helgason: *Jón Ólafsson frá Grunnavík*, s. 73 f. Skriftet er i det hele kun udkast. Mærkeligst i denne forbindelse er afsnittet om lydene. I AM 976, 4° findes af samme forf. en opregning af maskuline substantiver, i alt 2275, inddelte efter stavelsernes antal (monosyllabica, disyllabica, trisyllabica); de er ordnede efter endelser. Skriftet var afsluttet ¹⁸/₈ 1736. Det er kun forarbejde til en grammatik, og det samme gælder andre samlinger, der findes i AM 984 og 985 4°. Af andre samlinger er vigtigst *Thott 1486*, 4°. Jón Ólafssons ven og medarbejder var Jón Sigurðsson (senere præst; 1702—57). Af denne er vist endel af, hvad der findes i *Thotts håndskrift*, nemlig de første 15 blade, der

nævnes »Grammatica Islandica«; her omtales først bogstaverne og udtalen m. m. Så følger navneordenens böjning. De inddeles i 9 klasser uden noget system. Slægtskabsnavnene anføres for sig som »uregelmæssige«. I de enkelte grupper findes forskellige undtagelser osv. Om dette kan henvises til J. Helgasons bog s. 152—53. Derefter følger Jón Ólafssons optegnelser, men alt er ufærdigt. Han inddeler substantiverne i 3 grupper, 1) ord, der ender på a og i, i gen. på a, 2) ord, der ender på forskellige konsonanter, i gen. på s (eller sjældnere på -ar), og 3) uregelmæssige ord i begge grupper, og mange underafdelinger. Som man ser, spiller atter her slutningslydene en rolle (ligesom hos Runólfur). Der fortsættes med talord, pronominer og verber, og atter her er det slutningslydene, der særlig tages hensyn til, hvorved en fuldkommen usystematisk ordning og sammenblanding fremkommer. Store fremskridt i behandlingen mærkes her således ikke. Se om alt dette J. Helgason s. 153—54.

J. Ólafsson traf Arnes broder Jón Magnússon under det korte ophold på Island sommeren 1733. De havde da samtaler om islandsk grammatik, og siden skrev de hinanden til om sagen. Dette førte til, at Jón Magnússon, der var en begavet og skarpsindig mand, påtog sig at skrive en islandsk grammatik. Han sendte sit manuskript i to dele til Jón Ólafsson 1737—38 (J. Helgasons bog s. 150—51). Jón Magnússon døde i december 1738. Denne grammatik må siges at være det bedste, der er skrevet om æmnet, og da den i mange henseender er interessant, er den udgivet her i sit fulde omfang efter hans eget manuskript i AM 992, 4^o¹. Håndskriftet er stærkt makuleret af Jón Ólafss-

¹ Det havde været den Arnamagnæanske Kommissions tanke, at udgive skriftet, men det blev aldrig til noget.

son, især ved at han flere steder har tilföjet latinske oversættelser til de enkelte ord, ved at inddele det i kapitler osv. Til disse tilføjelser er der her intet hensyn taget.

Jón Magnússon siger, at han vil beskrive sproget som det er (»lingvam veram describere«) uden nogen »chimærer« (d. v. s. uden ting, der ikke passer til sproget, som f. eks. opstillingen af 6 kasus). Han stræber efter at give en korrekt oversigt over böjningerne, og her er han ret detaljeret; det rigtige system har han ikke gennemskuet; hans forklaringer og bemærkninger er i det hele rigtige nok. På enkelte punkter afviger hans ordformer fra nutidens, men så er de også såmeget mere interessante. Han har så at sige samlet hele ordforrådet, og det har sat ham i stand til at anføre den ofte forbavsende mængde af ord, der findes. Disse ordramser er ofte i leksikalsk og sproghistorisk henseende meget interessante. Han har haft kendskab til det gamle sprog og henviser til sproget hos »veteres«. Således anfører han ved siden af hans egen böjning af ord som *hersir* den gamle böjning fuldkommen rigtig (s. 29). Han antyder enkelte gange, at »andre« har en forskellig opfattelse; hvad han sigter til, er uvist, næppe nogen skrifter. Han nævner etsteds »Gjessenii«; hvad der hermed menes har jeg ikke kunnet konstatere. Iøvrigt kan der henvises til anmærkningerne bagved skriftet. Dette er her ordret og nøjagtig udgivet undt. hvad kommasætningen angår; den er her normaliseret.

Forf. er i det hele ret konsekvent i sin retskrivning, men han kan ikke gøre etymologisk forskel på i og y, hvad læseren stadig må erindre. Også må man stadig huske, at ö betyder ó (ikke ø). I sine mange navne- eller ord-remser er der nogle faldgruber, ikke blot hvad retskrivningen angår. Han anfører en del ord på *-ur*, hvor dette *-ur* er

ensbetydende med et til stammen hørende -r, f. eks. *amur* f. *amr*, verbum *amra*. Det kunde tænkes, at forf. selv har lavet nogle substantiver efter verber, dog er dette langt fra sikkert. Sikkert har han undertiden opstillet et ords sidste led som selvstændigt ord, f. eks. *dreymi*; dette vides aldrig at have været brugt selvstændigt, men kun som sidste sammensætningsled. Dette antyder han selv¹.

Det er klart, at forf.s sprog indeholder meget 'vestfjordsk', hvad der jo er naturligt, da han var født og opdraget på Vestlandet. Deraf forklares også de mange overensstemmelser med Bj. Haldórssons sprog i hans *Lexicon*, der har været til megen nytte ved forståelsen af J. Magnússons ordforråd.

Forf. synes ikke at have haft direkte forbilleder. Disse måtte søges blandt danske grammatikere. Der kunde da kun være tale om L. Kock og E. Pontoppidan. Det er muligt, at J. M. har kendt den førstes skrift (*Introductio*). Der findes her endel formelle ligheder. Et par ligheder i udtryk hos den sidste er ikke tilstrækkelige til at vise en afhængighed («*monosyllaba in . . . desinentia*«).

Om J. Magnússons skrift har R. Rask udtalt sig i »Vejledning« (1811) og bedömt det i det hele og store meget træffende. Han siger bl. a. (s. XXXVII): »Jon Magnussens sproglære er ligesom Runolf Jonsens egentlig kun en form-lære, og hvorvel i nogle henseender bedre end samme, dog endnu meget ufuldkommen. I hovedinddelingen af deklinationserne efter de tre kjön har han meget heldig truffet sprogets naturlige gang, men i underinddelingen af de enkelte kjöns deklinationer har han ikke haft klare begreber at følge, og derfor ofte forvirret sig« osv. Hvad der hos

¹ Dette har J. Ólafsson i hans korte *Vita* (foran mskr.) opdaget og bemærket.

J. M. er værst, er at han tillægger ordenes slutningslyd så megen betydning; deraf den megen sammenblanding, der næsten føles stærkest i verberne.

En afskrift af J. M.s grammatik findes i AM 1000, 4°, men går kun til »habentia a. tenue« (s. 63₂₃). J. Ólafsson har kendt denne afskrift. En anden afskrift af J. Ól. selv findes i 1001, 4°, men den går kun til noget ind i adjektiverne til s. 64₁₂ (apur). Her mangler der desuden nu s. 49—96, der er gået tabt; det svarer til 42₁₆: Reliqua in ö til De defectivis s. 55; ligeledes er s. 119—22 gået tabt. Her oversætter han alle ordene i J. M. Hans oversættelser der for en stor del genfindes i hans Lexicon, beror dog ofte på rene gisninger, og tør således ikke betragtes som sikre. Uagtet Jón Ólafsson var født i en af Vestfjordene, har han ikke kendt sproget der tilbunds, da han kom derfra ret ung. Citaterne (J. Ól.) er for det meste fra hans afskrift af grammatikken, nogle fra hans Lexicon. I J. M.s eget manuskript har J. Ól. også flere steder tilskrevet oversættelser og således makuleret J. M.s smukke håndskrift, ligesom han her har inddelt teksten i kapitler og paragraffer.

Fra samme tid eller den 1. fjærdedel af det 18. årh. er to skrifter, der findes i Rostgaards samling (på Universitetsbiblioteket) nr. 216 og 217, 4°. Det første kaldes »Breves institutiones linguæ islandicæ hodiernæ seu norwegicæ veteris«. Dette »seu« er her lidet forståeligt og vidner ialfald ikke meget om historisk indsigt hos den anonyme forfatter. Her skrives først alfabetet på 24 tegn, med en træffende angivelse af þ's udtale: »exprimitur lingua inter dentes posita, Angli per th exprimunt, Anglo-Saxones per þ vel ð«. Så følger en § »De literarum pronunciatione« (ganske kort) og liste over forkortelser. Så kommer 5 deklinationer: 1) *náð*, 2) *hestur*, 3) *bjálki*, 4) *kvinna*, 5) *góðsemi*. De

fleste ledsages af »Notæ«. Under 2) opføres ord som *bróðir*, *sæti*, *bein*. Dernæst følger adjektiverne (paradigma) med komparationen (med *góður*, *illur*, *mikill*), og pronominerne (*eg*, *þú*, *hann*, *þessi*, *hvör*, *sami*, *sá*; *minn*, *þinn*, *sinn* og *vor.*). Nu følger »de verbo«, (*hafa*, *skulu*, *muna*, *vera*, der böjes). Så tilføjer forf.: »Præmissis hisce facilis erit conjugandi ratio, omnis autem difficultas in cognoscendis verborum singulorum præteritis et supinis sita est. Qvanvis (sål.) autem certæ conjugationes ob terminationum et præteritorum varietatem statui nequeant, facilioris tamen methodi gratia nec absque ratione duas statuimus, unam monosyllaborum, alteram eorum, quæ pluribus constant syllabis«. Så gives som eksempler 1) *draga*, 2) verber, der [i præs.] ender på a og e, *leita*, *sære*; de böjes i aktiv og passiv (o: medium). Participlerne kommer til allersidst, men foran disse en bemærkning om *vilja*. Bøjningerne er rigtige nok, men inddelingen er, som det ses, meget ufuldkommen.

Rostgaard 217, 4° består af skematiske paradigmer med dansk oversættelse og eksempler, f. eks.

Islandsk	Dansk	eksempler
Nominat. jeg	jeg	jeg tror paa gud osv.

Så følger *þú* og *hann* (med plur. *þeir* osv.), *hver* (spörg.), *minn*. Dette er indholdet af »Første capitel om de ord som merker nogen egen personer«. Andet kapitel handler »om de ord som bemerke nogen verelse og udføres med eitt staffelse först uppa ä og siden efter alphabetet«. Disse ord er *skrá* og *lás* (!), der böjes igennem 6 kasus (efter lat. forbillede), *tá*, *gabb*, *rabb*, *sáð*, *ráð*, *mjólk*, *skack* (o: *skák*), *kol*, *þjel*, *fleirn* (o: *fleinn*), *lás* (igen), *gat*, *brú*, (*Iax*, *blý*). Der mangler vist blade ind imellem. Det er heraf klart, at ordningen af substantiverne beror udelukkende på ordets

sidste lyd (bogstav). Afhandlingen er sikkert forfattet af en Islænder.

I det islandske Landsbibliotek findes nogle herhenhørende ting, delvis ikke uden betydning. Bortset fra 1^{1/2} side i 229, 4° (synes at være en del af et brev), der handler om medium brugt i aktiv betydning, der mulig er af Magnús Ketilsson (med hans hånd), findes der i 1238, 8° et skrift, der kaldes »Stuttur leiðarvísir fyrir íslenzka í þeirra eigin móðurmáli« (ɔ: kort vejledning for Islændere i deres eget modersmål). Forfatteren er ukendt. Efter alt at dømme hidrører skriftet fra 18. årh. Det er, såvidt ses kan, uden noget forbillede. Det består (eller skulde bestå) af 1) orðvísí, 2) orðskipan og 3) ljóðfræði. Der er først en indledning om bogstaverne, der ialt er 27; c og q er unødvendige, ligeledes j. Iøvrigt findes her nogle retskrivningsregler; y og i bör holdes ude fra hinanden i skrift. Foran ng (nk) vil forf. skrive au, men ellers ø.

I 1. afsnit deles ordene i »stofn-upp-runa-orð« og »aforð« eller »afleidd orð«. Forf. laver nye termini technici: *tilgreiníngarorð* (ɔ: art. *enn*, *hinn*), *nafnorð*, *fyrinafnorð*, *verkgreiníngar-eða tíðarorð*, *verklýsíngar-nafnorð*, *ásigkomulags-eða viðurorð*, *kríngumstæðu-eða fyrirsetníngarorð*, *sambandsorð*, *geðshræringar-eða millivarpsorð* (d. e. artiklen, substantiver, pronominer, verber, adjektiver, adverbier, præpositioner, konjunktioner, interjektioner). Som man ser, er hans betegnelser delvis oversættelser af de latinske terminer. Han bruger ordene *eintíli fleirtíli*; kasusbetegnelser er: *nafnfall*, *eigandafall* (eller *getfall*), *þiggjandafall* (el. *viðtakanda-*), *áverkafall*. Könnene kaldes *kallkyn*, *kvenkyn* og *hvörlígt kyn*, deklination: *hneigíng*. Forf. opstiller 8 böjninger: 1) *auga*, *hjarta*; 2) *borð*, *blað*, *sumar*, 3) *geisli*, *andi*; 4) *konungur*, *akur*, *læknir*, (acc.-gen. pl. *læknira*, men dat. *læknum*) (*dalur*;

5) *viður, örn, fjörður, dráttur*; — *fótur, bróðir, systir, dóttir, móðir*; 6) *tunga, kirkja*; 7) *stund, jörð, brúður*; — *brá, tá, kló, ær, kýr*; 8) *hind, ört, bót, mörk, staung, vík; hönd, nótt* er »uregelmæssige«. Der er mening i dette system, selvom der er flere urimeligheder. Så kommer »lýsingar-nafnorð«, med *undirstíg, uppstíg, yfirstíg*; hvorledes disse dannes forklares. »*Tölunöfn*« (talordene); under disse omtales »*paratalnanöfn*« (*einir*, osv., d. e. ord der bruges om »par«, et par strømper osv.). Så følger pronomener (*hvör-*), og verberne; disse har en *gjörningsform* (aktiv) og en *líðingarform* (passiv) med forskellige betydninger. Måderne kaldes: *sagnarháttur, afhengisháttur, bjóðanda háttur, persónulaus háttur* (∞: infinitiv); tiderne: *nátlíð, forlíð, eptirlíð eða framlíð*. Der er to böjningsklasser: 1) *elska, baka*; 2) *brenna, temja, myrja, hrista*, og dermed er det slut. Der kan ikke være tvivl om, at der mangler meget af skriftet, ti faktisk mangler her hele den »stærke« böjningsklasse; og også de to afsnit, dem begyndelsen lovede, men håndskriftet selv har ikke indeholdt mere. Under de enkelte böjninger findes der anmærkninger om »afvigelser« (uregelmæssigheder) osv.

Skriftet er, som bemærket, ikke helt ueffent fra den tid, det hidrører fra. Det er i hvert fald selvstændigt og beror ikke på nogen forbilleder.

Så er der et andet håndskrift, 822, 4°. På ryggen findes en seddel, hvorpå Páll Pálsson har skrevet: »M. K. Grammatica Islandica«. Dette »M. K.« kan ikke betyde andet end »Magnús Ketilsson«, den bekendte og lærde sysselmand i Dalesyssel (1731—1803). Hvorfra dette »M. K.« stammer, vides ikke, men det er utvivlsomt rigtigt, ti det er tydeligt nok Magnus' velkendte hånd, hds. er skrevet med. Håndskriftet er en ufuldendt kladde på latin; det viser de mange rettelser, der forefindes. Skriftet stammer

vel fra slutningen af 18. årh. Det inddeles i forskellige kapitler. Kap. 1 er »De orthographia et Pronuntiatione«. Der konstateres 24 bogstaver, der anføres med deres navne. Det læres, at der bør skrives *degi* (ikke *deigi*), *drengur* (ikke *dreingur*). Allerede her ser man forfatterens lærdom, idet han citerer »Olaf hvítaskáld« og Eggert Ólafssons (d. 1768) afhandling om den isl. ortografi¹. Der findes her også regler om, hvor y skal skrives; forf. skriver mærkeligt nok au for ø. Afsnit 2—7 handler De majusculis osv., De interpunctatione, De ligatura et abbreviatione vocum, De figuris orthographicis (deri om sammentrækning og lign.; gamle skjaldevers citeres), De accentu (også her anføres skjaldevers), De homonymis (her anføres en mængde ensudseende ord i alfabetisk orden, listen ender med *níð*, hvorefter et blankt blad; meningen har været, at listen skulde fortsættes). Alt dette udgør 35 blade.

Kap. II er »De prima declinatione«, der er femininer på -a (*gyðja*) med og uden artiklen.

Kap. III er »De secunda declinatione«, der er femininer som *tá*, *kló*, *skák*, *borg*, *sál* m. m., med mange udstregninger; deri »de defectivis«.

Kap. IV er »De tertia declinatione«; eksempler: *fugl*, *hljóð* m. m. (og undtagelser). Der opregnes ord på ur (*alldur*) mask. og ntr. Der er noget brudstykkeagtigt ved dette kapitel.

Herefter følger »Pars II« »De etymologia« (håndskr. er her urigtig indbundet). Her er »Cap. I« »De partibus orationis et articulis et nomine in genere« (heri *sá*, *sú*; *hinn* osv.). Det hele ender med nogle »Notæ« på et andet slags papir (og af et andet skrift?), hvorom det er vanskeligt at

¹ Dette viser, at det er urigtigt, når dette skrift i kataloget tillægges Jón Ólafsson (d. ældre).

gøre sig nogen forestilling. Det hele er meget brudstykkeagtigt og skriftet er aldrig blevet fuldført; det synes ganske ukendt i tidligere tider. Men det vidner om lærdom og omtanke og sundt ræsonnement. Det er fuldkommen selvstændigt. Skade, at skriftet aldrig er kommet videre. På grund af dets ufuldstændighed og øvrige art er der ingen grund til at udgive det.

Hermed er vist alt, hvad der af nævneværdig betydning er skrevet om islandsk grammatik för R. Rask, nævnet. Med Rasks Vejledning til det islandske eller gamle nordiske sprog 1811 forandredes alt. Her blev for første gang givet en systematisk i alt væsenligt rigtig fremstilling af grammatikken. Vel var der enkelte fejl, men disse blev for en del rettede i den svenske bearbejdelse (1818). Sveinbjörn Egilsson, der meget syslede med sproglige spørgsmål, kunde give rettelser til Vejledning, som han naturligvis byggede på. I Landsbiblioteket 456, 4° og 304, 8° findes mangfoldige optegnelser og (ufuldendte) udkast af ham vedrørende isl. sprog og grammatik (en enkelt kortfattet oversigt over böjningerne, hvoraf slutningen er gået tabt; her har han som tekniske udtryk brugt ord *sannkenning* for adjektivum, og ord som *atviksorð*, *stefnuorð*, *samtengingarorð*, *geðshræringarorð*, ord som *nefnandi*, *þolandi*, *fúandi*, *eigandi* for kasus). Det kan bemærkes, at han skælner mellem *tímatíð* (*jeg skrifa*) og *verktíð*, der atter falder i *aðvertíð* (*jeg er að skrifa*) og *aflokstíð* (*jeg er búinn að skrifa*). Der findes også »Excerpter til en gammelnordisk sammenføjningsslære af S. Egilsson«; det er ikke lære om syntaks, men om sammensatte ord.

De nyere værker i grammatikken (K. Gíslasons, Wimmers, Noreens osv.) behøver ingen omtale her.

Til slutning skal blot nævnes Eggert Ólafssons (d. 1768) skrift om islandsk retskrivning (forfattet 1762), der findes i en mængde afskrifter. Da det ikke er en grammatik, men kun ortografi (selvom enkelte grammatiske enkeltheder berøres), lader jeg mig nøje med at henvise til Vilhj. Gíslasons udførlige beskrivelse i hans bog »Eggert Ólafsson« (s. 147 ff.) 1926.

Grammatica Islandica.

Literæ Islandorum vulgo viginti octo numerantur, quarum hæc Nomina et figuræ sunt.

a	a.	k*	ka.	u	u.
b	be.	l	ell.	v	va.
c	se.	m	emm.	x*	egs.
d	de.	n	enn.	y	y.
e	e.	o	o.	z	seta.
þ*	eff.	p	pe.	þ	þorn.
g	ge.	q	kü.	æ	ai.
h*	ha.	r*	err.	ø, ð	ø.
i	i.	s*	ess.		
j	jod.	t	te.		

Literæ dividuntur in Vocales et Consonantes. Vocales sunt septem a. e. i. o. u. y. ø. æ. quod illis vulgo annumeratur non est simplex Vocalis, sed Diphthongus.

Reliquæ omnes Consonantes sunt.

De Vocalibus.

Vocales quinque a. i. o. u. y. geminum habent sonum, alterum magnum sive clarum; alterum tenuem sive obscurum. Nempè ä. magnum, duobus punctis supra notatum, valet et pronunciatur ut Diphthongus au in lingvâ latina. Sed a. tenue ut a. solitarium latinum.

* Her er forskellige skriftformer anført.

ī. magnum, etiam duobus punctis notatum, sonat ut i. in audire. i. tenue, uno aut nullo puncto signatum, ut i. in vis, ö magnum cum punctis pronunciat ut ω. tenue, sine punctis, ut o. micron. ū. magnum, punctatum, ut u. in voce tu, tenue, fere ut u Gallicum. ŷ. magnum pronunciat fere ut ī. magnum, y. tenue fere ut i. tenue, sed utrumque ore paulo contractiore.

e. in fine vocis et flexionibus finalibus crementi Nominum pronunciat ut i. tenue, nisi finale in Monosyllabis, aut sit Diphthongus ie., tum enim, ut alias, valet e. latinum.

ø. pronunciat ut vulgo ð. Danicum in voce fær, et longe differt à Diphthongo au., quamvis Veteres, in sono literarum minus exercitati, hæc vitiose confudisse videantur.

De Diphthongis.

Diphthongi, ex binis Vocalibus conflatae, sunt decem, au. æ. ei. ey. iä. ie. iö. iü. iæ. iø. ut in auga, æfe, eirn, mey, fiär, spie, fliöt, hriüft, skiære, fiöl. His contentus, tres, quas quidam his adjungere volunt, aliorum judicio reservo.

Diphthongus au. pronunciat ut öy. in voce Danica höyde, æ. ut a. tenue et i. tenue junctim prolata, ei. et ey. utrumque sonum faciunt. In iä. ie. iö. iü. iæ. ið. utriusque Vocalis sonus simul auditur, sed quasi aliquantulum successive.

De Consonantibus.

Harum quinque sunt bifformes¹⁾, h. k. r. x. ø. Duæ triformes, f. et s. Ceteræ vulgo uniformes.

Literæ d. f. g. geminum sonum habent. Durum et quasi aspiratione quodam mixtum, nempe, ubi initiales sunt, ut dagur, fötur, gängur. Lenem, ut in medio et fine vocis, ut räd. giöf, slag, nisi vox sit composita, et posterior vocula

ab his literis incipiat, tum enim aspirantur, ut afdrif, örferd, atgiörfe.

D durum exprimit prius d. in voce Danica *ðyð*, sed posterius d. lene. f. durum ostendit *feraar*, lene vocula af. g. durum exhibet *grøv*, ene *ðag*.

L unicum nobis similiter sonat ac in aliis lingvis communiter, sed ll. geminum proxime sonat ut d. durissime prolatum²⁾, et illi in unâ eadem syllabâ adjunctum l. et tamen paulo durius.

nn. in Monosyllabis, antecedente Diphthongo ei. vel æ., ut *steinn*, *grænn*, sonat ut d. durum et illi adjunctum n.

rn. etiam, in multis Monosyllabis, eodem modo pronuntiatur, quod paulatim ex usu discitur.

þ. litera nobis solis peculiaris est, cujus sonus vix, nisi viva voce addiscitur, ad sonum d. lenis propius accedit, sed sonus þ. aliquanto intensior est, verum â th. longe discrepans.

Litera x. valet gs. vel ks.

Litera z. quidam, ex ignorantia, ut s. inepte abutuntur. idque in fine. Veteres illâ finali pro st. frequenter usi sunt³⁾.

Reliquæ omnes Consonantes communiter nobis ut aliis sonant.

Ex literis fiunt syllabæ. Syllaba est tot literarum, sive Vocalium sive Consonantium, comprehensio, quot unico spiritu proferri possunt, nam litera Consonans, aut Positio, præcedenti Vocali adhæret. In divisione vocum observandum, ne Consonantes ab antecedente Vocali divellantur, ut vox *fromur*, si prior pars in fine superioris lineæ scribatur, posterior vero ab initio inferioris, scribendum est *fröm-ur*, non *frö-mur*, *grimm-ur*, non *grim-mur*, *fölsk-a*, non *föl-ska* vel *föls-ka*. Excipe.

1°. Composita, quæ ratione simplicium dividuntur, ut frä-bær, non fräb-ær, of-stör, non ofs-tör vel ofst-ör.

2°. in quibus, per syncopen, Vocalis excidit, ut hug-de (pro hug-ad-e), non autem hugd-e. Sic far-sæll, far-sæll-re (pro far-sæl-ar-e), non far-sællr-e.

De Partibus Orationis.

Partes Orationis, sive Dictiones, dividuntur in octo classes, quatuor flexibiles, ut sunt Nomen, Pronomen, Verbum, Participium, et quatuor inflexibiles, quæ sunt Adverbium, Præpositio, Conjunctio, Interjectio.

De Nomine.

Nomen est duplex, Substantivum et Adjectivum. Substantivum iterum duplex, Proprium et Appellativum.

Nomini accidunt Declinatio, Numerus, Casus, Comparatio, Genus, Species, Figura.

Nota.

Pleriqve his Personam annumerant, sed cum in Nomine nusquam discreta appareat, ex industria hic omittitur.

De Declinatione.

Declinationes substantivorum duplices sunt. Aliæ simplices et pro Genere variant, suntque Masculinorum, Femininorum et Neutorum. Aliæ ex his ortæ, additis particulis ad finem, quas eapropter Declinationes Affixarum insignire liceat⁴⁾.

Declinationes Adjectivorum itidem duplices sunt, Aliæ simplices, Aliæ ex his natæ, mutatis syllabis finalibus, et ex significatione, mihi Declinationes Demonstrativorum appellantur.⁵⁾

De Numero.

Numeri tres sunt, Singularis, Dualis et Pluralis. Dualis vero nusquam in Nomine occurrit, nisi in his duabus vocalis, tveir (duo) et báder (ambo), quarum Declinatio infra inter Adjectiva videtur.

De Casibus.

Casus præter quatuor non habemus, nempe Nominativum, Genitivum, Dativum et Accusativum.

Nota.

Sunt quibus displiceat, me à numero casuum excludere Vocativum et Ablativum. Sed respondeo, meum propositum non esse novis Chimæris linguam nostram adulterare, sed, ut est, veram describere. Casum cum Gjessenis et pluribus intellexi esse specialem Nominis terminationem, quo salvo plures casus in lingua nostrâ nusquam inveniuntur. Vocativus enim in terminatione Nominativi, et Ablativus in Dativo includuntur. Verum enimvero, quis unquam statum constructum aut septiformem conjugationem Ebræorum venustissimè luxurianti Græcæ lingvæ superaddere conatus est? Nec ea dexteritatem Gerundiorum vel Supinorum lingvæ Romanæ sibi arripuit. Sic cuique lingvæ suæ proprietates sunt, quare et nos nostris paucis Casibus et Temporibus, sed gravidis, contenti (utpote quibus omnia dicenda et scribenda, sine defectu, exprimere queamus), aliarum lingvarum ubertates intuentes, non invidentes, cuique lingvæ suum genium meritò indulgemus, et sat prolixè de re nullius momenti dictis ad materiam properamus.

De Comparatione.

Comparatio est Nominis Adjectivi discretio Terminationum per gradus ad augendam significationem, sed de hac fusius infra.

De Genere.

Genus est discretio Nominis secundum sexum: sic pleaque substantiva quodvis in uno, Adjectiva autem quodvis in tribus Generibus versantur.

De Nominum specie et Figurâ lege infra. Hinc ad Declinationes seorsim. Sed monendum, me, ad vitandam confusionem, primo loco ponere Declinationes Substantivorum Masculinorum, secundo Fæmininorum, et ultimo Neutorum, sed cujuscunque sexus tot Declinationes, quot literæ Alphabeti ad analogiam lingvæ aptatæ, permittunt.

De Declinationibus Substantivorum.*Declinatio Prima Masculinorum.*

Singularis		Pluralis	
Nom.	gud.	Nom.	guder.
Gen.	guds.	Gen.	guda.
Dat.	gude.	Dat.	gudum.
Acc.	gud.	Acc.	gude.

Ad hanc Declinationem referuntur 1° omnia Monosyllaba Masculina, et si quædam illorum parum quid abludent.

Observa.

1°. Quædam Monosyllaba Genitivum singularem faciunt in ar., ut sunt hæc sequentia: Biörn, bir*, bæ, her, hir**, hnör***, knör, siör, sniör, sær, vör, örn, de quibus plura infra inter irregularia. Byr, Freyr, gnýr, grer, hler, liär, mār, mör, nār, nör, sār, siör, skiär, skör, snær, þeyr. r. finale Nominativi mutant in s. in Genitivo, ut býs, Freys, gnýs etc.

* ɔ: byr (r).   ** ɔ: hyr (r).   *** = knör.

Hæc Monosyllaba Dans, fans, foss, hams, hniss, koss, kross, lax, puss, rass, sess, þuss non assumunt s. in Genitivo, propter arduitatem syllabæ, qvare et Nominativum, Genitivum et Accusativum similes habent. Örn⁶⁾ omittit r. in obliquis, ut örn*, öns, öne, ön, Plur. önar, öna, önum, öna. Cetera omnia Paradigma sequuntur.

2°. Dativum faciunt in e. instar Paradigmatis hæc sequentia. Afl, biörn, fans, fleirn⁶⁾, foss, fugl, gafl, geir, hams, hjarl, hiör, höll, hrafn, hvoll, hæll, jarl, jaxl, is, kall⁷⁾, karl⁷⁾, knör, koss, kross, lax, mär, när, ofn, örn, ös, puss, rann, rass, reir, sess, skaf, spörn, stafn, steinn, stofn, stöll, svefn, sveinn, teinn, vagl, vagn, þegn, þörn, þræll, örn, dün, hün**, hvinn.

Reliqua omnia Dativum habent apocopatum, non addito e., sed Nominativo similem, ubi tamen nota.

Desinentia in ll. Monosyllaba abjiciunt posterius l. Nominativi in Dativo et Accusativo, ut äll, ä, föll, fö.

Hæc sequentia: blær, byr, bær, Freyr, gnýr, här, jör, liär, mör, nör, sär, siör, skiär, skör, snör, sær, Tír, þeyr, þiör, abjiciunt r. finale Nominativi in Dativo, ut blær, bý, bæ etc., et hæc Accusativum singularem similem faciunt Dativo.

fleinn, örn, prionn, spönn, steinn, sveinn, teinn in Accusativo faciunt flein, ön, priön, spön, stein, vein.

Nominativum Pluralem faciunt in er: biörn, býr, bær, gnýr, grís, här, knör, liär, mär, när, peis⁸⁾, röll, sär, skiär, skiæll, skröll, span***, spönn, sür, sær, þeyr, þis****, ut byer, griser, liær etc.

Reliqua omnia Monosyllaba Nominativum pluralem terminant in ar., ut aflar, bäsar, dansar etc.

* önn = kakkelovn. ** = hün. *** vist = spänn (spönn). **** o: þys (s).

II°. Hujus Declinationis sunt omnia disyllaba Masculina, finita in ll., ut seqvuntur. Bagall, grafall, hagall, humall, kadall, kapall, kockall, vadall, item omnia composita â kall, ut hâkall. atill⁹⁾, beitill, bendill, berill, bitill, bledill, brimill, depill, dindill, dirdill, dreigill, dreitill, eingill, eitill, erill, eysill, fetill, fifill, grefill, hefill, hnifill, hnikill, hvirfill, hækill, ketill, kindill, kistill, kyrtill, leigill, lepill, lykill, meitill, nirfill, nirill¹⁰⁾, pekill¹¹⁾, pinkill, pistill, refill, rindill, rippill¹²⁾, ristill, sedill, sendill, skefill, skeckill, skækill, smirill, snefill, snepill, snerill, snīgill, speigill, spennill, sperdill, stífill, strípill, svadill, tirdill, tirfill¹³⁾, trefill, tremill¹⁴⁾, trīgill, trítill, tæfill, vembill, verpill, vindill, vñkill, virgill, þeingill, þirill, þistill, þrifill, þrimill, þveigill, qvæ pleraqve hodie scribuntur per e. in posteriore syllabâ, ut þveigill. Aungull, bðdull, bðggull, bðsull¹⁵⁾, dīgull, dīngull, diðfull, drðsull, gðndull, heigull, hòkull, hòrgull, jðkull, skutull (qvod aliqvando skutill), skðkull, staungull, svirgull, sðdull, tīgull, vīngull, urmull, vðdull, vðndull, vðsull¹⁶⁾, þaungull, ðrmull, et qvæcunqve Nomina Propria Masculina in ll.

Disyllaba Masculina in an, enn, ön, un, herian, feilan, satan, drottenn, gollenn, Barön, drakön, jötun, morgun, et si qvæ plura.

Disyllaba Masculina in ar., ut bikar, bðdvar, hamar, jadar, kopar, nafar, pipar, sigar, tapar, topar¹⁷⁾, et si qvædam plura inveniuntur. In er., qvæ hæc fere sunt: beiker, bröder, bæter, dreller, einer, ender, eyder, eyrer, fader, flýter, fýlker, gegner, geller, golner, gretter, grīner, hefner, heller, herser, hillder, hilmer, hnecker, hrister, jölner, kīker, killer, kipper, kiæser, lækner, misser, mæker, mæler, mæner, reiner, rīner, rýrer, ræser, skelfer, skelmer, skerder, slepper, sneider, spiller, steyper, stiller, vīser, ymer, þeyter, þerrer,

þiner, þirner, þreyter, þrister, þyrmer, æger, qvæ omnia Veteres per i. scripserunt in syllabâ posteriore, ut ægir. In ír., ut pappír, raffír¹⁸⁾, peregrina. In yr, ut Sigtyr. In üs, ut klampüs, kledüs¹⁹⁾, et Nomina Propria Masculina. In ing. et ung. Masculina, ut budlung, konung, lofdung, niflung, døgling, hillding, milding, sikling, ødling, qvæ et ad tertiam Declinationem pertinent.

Observationes.

1°. Omnia Disyllaba in ll. simplicia excludunt per synopen Vocalem ultimæ syllabæ Nominativi in Dativo singulari et omnibus casibus Pluralis Numeri, ut eingill, Dativus eingle, Plur. Nom. einglar, Gen. eingla, Dat. einglum, Acc. eingla.

2°. Similiter faciunt hæc drottenn, gollenn, jötun, morgun, ut drottne, gollne, jötne, morgne, Plur. drotnar, jötnar, morgnar.

3°. Et hæc in ar., hamar, jadar, nafar, ut hamre, jadre, nafre, etc.

4°. In er. integrè leguntur, ut herser, Gen. hersers, Dat. herser, Acc. herser, Plur. Nom. herserar, Gen. hersera, Dat. herserum, Acc. hersera. Veteres autem dixerunt.

Sing.		Plur.	
Nom.	hersir.	Nom.	hersar.
Gen.	hersis.	Gen.	hersa.
Dat.	hersí.	Dat.	hersum.
Acc.	hersí.	Acc.	hersa.

5°. In ír, us, ing. et ung. Paradigma seqvuntur, nisi qvod Nominativum Pluralem faciant in ar., ut raffírar, kledusar, døglingar, budlungar.

6°. Polysyllaba harum terminationum, quæcunqve sint, sequuntur formam Disyllaborum; et Derivata Primitivorum.

Nota.

1°. Omnia Monosyllaba hujus Declinationis, habentia a. tenue, mutant illud en σ ., in Dativo Plurali, ut dans, dõnsum.

2°. Sic etiam Disyllaba, habentia a. tenue in penultima, ut nafar, nõfrum, bikar facit bikõrum vel bikurum. Excipe atill, satan, Barõn, drakon, quæ a. invariata servant.

3°. In compositis non mutatur a. tenue vocis præfixæ, sed posterioris, ut slag-hamar, slag-hõmrum.

Ne lectorem nimis prolixis observationibus absterream Anomala hujus Declinationis hic subjungo, quæ etiam methodo porro utar.

Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N. biõrn.	N. birner.	N. bir.*	N. birer.
G. biarnar.	G. biarna.	G. biriar et birs.	G. biria.
D. birne.	D. biõrnum.	D. bir.	D. birium.
A. biõrn.	A. birne.	A. bir.	A. bire.

Sic declinantur hir** et her in singulari, sed carent Plurali.

Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N. bæ.	N. bæier.	N. ver.	N. veriar.
G. bæiar.	G. bæia.	G. vers.	G. veria.
D. bæ.	D. bæium.	D. ver.	D. verium.
A. bæ.	A. bæi.	A. ver.	A. veria.

Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N. bõr.	N. bõrvar.	N. dõr.***	N. derer.
G. bõrs.	G. bõrva.	G. dõrs.	G. darra.
D. bõr.	D. bõrvum.	D. dõr.	D. dõrum.
A. bõr.	A. bõrva.	A. dõr.	A. dere.

Sic declinantur mõr, hiõr.

* = byr (r).   ** = hyr (r).   *** = det gamle ntr. darr.

	Sing.	Plur.		Sing.	Plur.
N.	knór.	N. knerer.	N.	liär.	N. liäer.
G.	knarar.	G. knara.	G.	liäs.	G. liäa.
D.	knere.	D. knórum.	D.	liä.	D. liäum.
A.	knór.	A. knere.	A.	liä.	A. liäe.

Sic declinatur vör.*

Sic declinantur skiär, sär, item när, nisi in Dat. sing. nái.

	Sing.	Plur.		Sing.	
N.	mär.	N. mäfar.	N.	siär.	
G.	mäs.	G. mäfa.	G.	siäfar.	caret Plurali.
D.	mäfi.	D. mäfum.	D.	siä.	
A.	mäf.	A. mäfa et mäfe.	A.	siä.	

	Sing.	Plur.		Sing.	Plur.
N.	siör.	N. siöfar.	N.	skör.	N. skör pro sköar.
G.	siös et siöfar.	G. siöfa.	G.	skös.	G. sköa.
D.	siö.	D. siöfum.	D.	skö.	D. sköm pro sköum.
A.	siö.	A. siöfa.	A.	skö.	A. skö pro sköa.

Sic declinatur sniör.

	Sing.			Sing.	
N.	sær.	caret Plurali.	N.	snær.	
G.	sæfar.		G.	snæs.	caret Plurali.
D.	sæ.		D.	snæ.	
A.	sæ.		A.	snæ.	

	Sing.	Plur.		Sing.	Plur.
N.	örn.	N. erner.	N.	mann.	N. menn.
G.	arnar.	G. arna.	G.	manns.	G. manna.
D.	erne.	D. örnnum.	D.	manne.	D. mönnum.
A.	örn.	A. erne.	A.	mann.	A. menn.

* Vist = vörr (âretag).

	Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N.	vin.	N. viner.	N. spörn.	N. spæner.
G.	vinar.	G. vina.	G. spöns.	G. spöna.
D.	vin vel vine.	D. vinum.	D. spæne.	D. spönum.
A.	vin.	A. vine.	A. spön.	A. spæne.

Span. Apud Veteres legitur in Nominativo vel Accusativo singularibus span, in Dativo Plurali spänum, in Acc. spänu.

	Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N.	ketill.	N. katlar.	N. fader.	N. fedur.
G.	ketils.	G. katla.	G. födur et födurs.	G. fedra.
D.	katle.	D. kótlum.	D. födur.	D. fedrum.
A.	ketil.	A. katla.	A. födur.	A. fedur.

Veteres aliquando in omnibus casibus singularibus dixere fedur.

	Sing.	Plur.
N.	bröder.	N. brædur.
G.	brödur et brödurs.	G. brædra.
D.	brödur.	D. brædrum.
A.	brödur.	A. brædur.

	Sing.	Plur.
N.	eyrer.	N. aurar.
G.	eyrirs vel eyris.	G. aura.
D.	eyrir et eyri.	D. aurum.
A.	eyrir et eyri.	A. aura.

Legitur apud Veteres in Dativo singulari brödri, quod pronunciatu est brædri.*

Declinatio secunda Masculinorum in e.

	Sing.	Plur.
N.	geisle.	N. geislar.
G.	geisla.	G. geisla.

* Dette beror på misforståelse: formen var *bræðr*.

Sing.		Plur.	
D.	geisla.	D.	geislum.
A.	geisla.	A.	geisla.

Sic declinantur omnia Masculina in e., item herra cum compositis, qvæ in singulari inflexibilia sunt.

Desinentia in inge. assumunt i. in omnibus casibus utriusque Numeri, ut

Sing.		Plur.	
N.	höfðinge.	N.	höfðingiar.
G.	höfðingia.	G.	höfðingia.
D.	höfðingia.	D.	höfðingium.
A.	höfðingia.	A.	höfðingia.

Sic etiam tigge et Tyrke.

Observa.

Omnia Disyllaba, habentia a. tenue in penultima, mutant illud in ø. in Dativo Plurali, ut afle, øflum.

Polysyllaba, habentia a. tenue, tam in penultima, quam antepenultimâ, utrumqve vertunt in ø. in Dativo Plurali, ut skapare, sköpörum; hodie tamen posterius a. in u. mutatur, ut sköpurum.

ä. magnum ante ng. vel nk. mutatur in au. in Dativo Plurali, ut änge, hänke, kränge, länge, slänge, stränge, tänge, vänge, vänke, þänke habent aungum, haunkum, kraungum, laungum, staungum, straungum, taungum, vaungum, vaunkum, þaunkum.

Brage, gume, skate assumunt n. ante terminationem finalem in omnibus casibus Pluralis Numeri, ut bragnar, bragna, brögnum, bragna. Sic gumnar, skatnar. Bönde contractum â buande. Fiande magnam partem similiter declinatur. Anomalum est.

Sing.		Plur.	
N.	bönde.	N.	bændur.
G.	bönda.	G.	bænda.
D.	bönda.	D.	bændum.
A.	bönda.	A.	bændur.

Sing.		Plur.	
N.	fiande.	N.	fiandur et fiendur.
G.	fianda.	G.	fianda.
D.	fianda.	D.	fiandum et fiöndum.
A.	fianda.	A.	fiandur et fiendur.

Hodie dicimus. N. fiandar. G. fianda. D. fiöndum. A. fianda. Sic declinatur frænde, nisi qvod æ. servat in utroqve Numero.

Substantiva in ande, ex Participiis orta, ut lesande, variant in Plurali sic.

Sing.		Plur.	
N.	lesande.	N.	lesendur.
G.	lesanda.	G.	lesenda.
D.	lesanda.	D.	lesendum.
A.	lesanda.	A.	lesendur.

Declinatio tertia Masculinorum in ur.

1°. Horum qvædam Genitivum singularem faciunt mutato ur. Nominativi in ar., ut bragur, bragar.

Sing.		Plur.					
N.	bragur.	D.	brag.	N.	brager.	D.	brögum.
G.	bragar.	A.	brag.	G.	braga.	A.	brage.

Sic declinantur absqve Anomalia, Burdur, felldur, fridur, fundur, gripur, hlinur, hlutur, hugur, litur, matur, mundur, munur, qvidur, Rindur²⁰), ripur, salur, saudur, skridur,

skurdur, stadur, stuldur, tugur, vefur, vegur, verdur, vidur, vinur, qvæ omnia habent Nominativum Pluralem in er, ut burder etc.

Qvædam assumunt i. in flexione, ut seqvitur.

Sing.	Plur.
N. belgur.	N. belger.
G. belgiar.	G. belgia.
D. belg.	D. belgium.
A. belg.	A. belge.

Sic declinantur dryckur, feingur, hriggur, Iggur, leggur, lækur, mergur, neggur²¹), nidur (filius), reikur, steckur, vefur, veggur, verkur.

Disyllaba, habentia ø. in priore syllabâ, sic flectuntur.

Sing.	Plur.
N. fiördur.	N. firder.
G. fiardar.	G. fiarda.
D. firde.	D. fiördum.
A. fiörd.	A. firde et fiördu.

Sing.	Plur.
N. gölltur.	N. gellter.
G. galltar.	G. gallta.
D. gellte vel gialliti.	D. gölltum.
A. göllt.	A. gellte vel gölltu.

Sic miödur, skiöldur*. Sic declinantur. Böllur, börkur, dröllur, dröttur, hnöttur, höttur, hördur, kiödur, köstur, knöttur, köttur, lögur, mördur, spödur, svödur, völlur, vöndur, vördur, vöxtur, item hæc seqventia. böltur, kiöltur, möckur, mölur, vödur, öckur, qvæ tamen Genitivum singularem formant mutato ur Nominativi in s, ut möckur, möcks.

Hæc seqventia drättur, hättur, mättur, slättur, þrädur sic vocales in flexione variant.

* Dette hører til fiördur.

Sing.		Plur.	
N.	dráttur.	N.	drættir.
G.	dráttar.	G.	drätta.
D.	drætte.	D.	drättum.
A.	drätt.	A.	drætte.

Omnia antedicta Nominativum Pluralem faciunt in er.

II°. Alia in ur. mutant ur. Nominativi in s. in Genitivo, et sic declinantur.

Sing.	Plur.		Sing.	Plur.
N. hattur.	N. hattar.	vel	N. dalur.	N. daler.
G. hatts.	G. hatta.	sic	G. dals.	G. dala.
D. hatte.	D. höttum.		D. dal.	D. dölum.
A. hatt.	A. hatta.		A. dal.	A. dale.

Harum formarum sunt sequentia.

1° qvæ Nominativum Pluralem faciunt in ar. älfur, älmur, arfur, armur, askur, badmr, bälkur, barmur, bätur, baugur, baukur, biödur, blundur, bögur, brandur, brockur, brundur, brunnur, brüskur, бүkur, бүtur, dagur, dälkur, dällur, dammur, dämur, dölgur, dömur, drängur, draugur, draumur, drumbur, drütur²²), dvergur, eidur, elldur, fadmur, fäkur, falldur, fantur, farmur, fauskur, finnur, fiskur, flíötur²³), flockur, fniöskur, forkur, gaddur, gandur, gängur, gardur, garmur, garpur, gaumur, glämur, glaumur, glöpur, gnüpur, goggur, gömur, gormur, gortur²⁴), gorpur²⁵), greppur, haddur, häfur, häkur, hallur, harmur, haugur, haukur, heimur, hestur, hiällur, hiälmur, hlemmur, hliömur, hlummur, hlunnur, hnackur, hnappur, höfur, hölkur, hölmur, höpur, hrammur, hraukur, hreppur, hringur, hrökur, hrollur, hrütur, hvammur, hvelpur, hūfur, hūkur, hundur, hvomur, höldur, hörgur, ialkur, iarmur, kälfur, kambur, kampur, karmur, keipur, keppur, kilpur, klackur, kläfur, kläpur,

klettur, knappur, knífur, knütur, kockur, kölfur, kollur, kolar, köngur, koppur, köpur, krákur, kríkur²⁶), krökur, kroppur, kubbur, küfur, kuggur, kúkur, kundur, kütur, lardur²⁷), larfur, laukur, laupur, leppur, lockur, lökur, lömur, lortur, lurgur, lurkur, madkur, mägur, mälmur, meidur, melur, mödur, mögur, mükur, munnur, naddur, naggur, niötur, nüpur, oddur, ödur, ömur, ormur, ostur, pallur, pantur, partur, pilltur, pollur, pottur, prestur, pünetur, püngur, puntur, qvantur, raptur, reckur, refur, reifur, rockur, römur, rumur, runnur, rütur, salur, sandur, sarpur, saumur, selur, skálkur, skäpur, skamtur, skarfur, skögur, skockur, skräpur, sküfur, skümur, skurmur, sloppur, smockur, snackur, snäkur, snäpur, snüdur, sockur, soppur, söpur, spordur, stackur, stallur, standur, stautur, stockur, storkur, stormur, strákur, strambur, strockur, strütur, stüfur, stütur, surtur, tarfur, taskur²⁸), taumur, teigur, tialldur, tindur, tollur, tömur, toppur, trappur²⁹), tülkur, vängur, vargur, üfur, ülfur, vogur, þarmur, þjöfur, þjötur, þollur, þriötur, þumbur, þurkur, þvottur.

2° qvæ Nominativum Pluralem faciunt in er. hæc alur, ardur, audur, beigur, billdur, bilur, bingur, blettur, bligur, bolur, brestur, bugur, dittur, drítur, dugur, dulur, eimur, elgur, falur, frestur, fretur, gestur, glæpur, gramur, grätur, grunur, gustur, hagur, halur, hamur, hastur, hvalur, hvinur, hængur, ilmur, kippur, klidur, klippur³⁰), kostur, kritur, leggur, leifur, leikur, lidur, lidur, limur, lingur³¹), malur, mögur, nadur, nidur (sonitus), piltur, prettur, qvistur, qvittur, rafur, reitur, rifur, ritur, rögur, saudur, seidur, seimur, sidur, skellur, skerfur, skitur, skortur, skrämur, skridur, skutur, slagur, slæmur, smellur, smidur, snertur, snipur, sollur, spödur, stafur, stagur, steitur, stelkur, stertur, stigur, stingur, stripur, svängur, svanur, svelgur, sveipur,

súgur, svimur³²), svipur, sullur, sægur, teitur³⁰), tittur, valur, uggur, urdur, þefur, þibbur³³), þitur, þiöstur, þrestur, þrimur, þröttur, þulur, þvottur, þústur.

3° qvæ et Nominativum Pluralem faciunt in er. et assumunt i. in flexione, et hæc sunt. bīngur, brīngur, dreingur, dynkur, dynur, eykur, fleckur, gickur, glimur, grickur, hilur, hleckur, hlickur, hreckur, hveckur, ilgur³⁴), ilur, keingur, kiækur, klækur, klīngur³⁵), krīngur, melur, qveikur, rickur, rīgur, seggur, skeinkur, skelkr, skrickur, skrækur, smeckur, smeigur, spreingur, streingur, sveigur, þveingur. Sic autem declinantur.

Sing.	Plur.
N. bīngur.	N. bīnger.
G. bīngs.	G. bīngia.
D. bīng.	D. bīngium.
A. bīng.	A. bīnge.

Hi sequentes Dativi singulares ante-enumeratorum à cæteris abludunt, qvòd Apocopen non patiantur. Burde, fellde, funde, hline, huge, munde, qvide, skurde, stulde, vefte, verde, vide, negge. Älfe. älme, arfe, arme, aske, badme, bälke, barme, baugé, blunde, brande, brunde, brunne, brüske, deige (â dagur), dälke, dalle, damme, dölge, döme, drumbe, eide, ellde, fadme, fallde, fante, farme, finne, fiske, fniöske, gadde, gande, gänge, garde, garme, garpe, gorme, gorte, gorpe, hadde, halle, harme, haugé, heime, heste, hialle, hiälme, hlumme, hlunne, hnappe, hólke, holme, hramme, hrolle, hvamme, hvelpe, hunde, iälke, jarme, kälfe, kambe, kampe, karme, klacke, knappe, kölfe, kolle, könge, koppe, kroppe, kunde, larde, larfe, lorte, lurke, madke, mäge, mälme, meide, munne, nagge, odde, orme, oste, palle, pante, parte, pillte, polle, potte, preste, püncte,

pünge, punte, qvante, rapte, reife, runne, sande, sarpe, skälke, skamte, skarfe, sköge, skurme, snacke, soppe, sporde, stacke, stalle, stande, storke, storme, strambe, surte, tarfe, taske, teige, tiallde, tinde, tolle, toppe, varge, ülfе, þarme, þolle, þumbe, þurke, þvotte. Arde, billde, blette, breste, ditte, elge, freste, geste, grune, guste, haste, hvine, ilme, koste, leife, linge, pitte, qviste, seide, skelle, skerfe, skorte, smelle, snerte, solle, stelke, sterte, svänge, svane, sulle, teite, urde, þibbe, þiöste, þreste, þrötte, þvotte, þüste. dyne, dynke, ilge.

Horum quidem multa etiam apocopata sine e. in Dativo singulari leguntur, præsertim simplicia sine Affixis, cum Affixis autem vix unquam. Reliqua omnia tam sine quam cum Affixis Apocopata sunt.

III°. Denique hic sunt Nomina in ur., formantia Genitivum addito s. ad Nominativum, ut akur, akurs, et ita flectuntur.

	Sing.		Plur.
N.	akur.	N.	akrar.
G.	akurs.	G.	akra.
D.	akre.	D.	ökrum.
A.	akur.	A.	akra.

Sic declinantur akstur, alldur, austur, bakstur, balldur, bifur, blästur, bölstur, felmtur, fíngur, fiötur, galldur, gollur, grödur, hafur, heidur, hlätur, hrödur, hrüdur, jófur, kógur, lestur, makstur, mialldur, mokstur, motur, nikur, otur, petur, plästur, pokur, püstur, rakstur, rekstur, rödur, sälldur, sigur, vigur, vikur, völstur, öldur.

Observe.

Ubiqve in hac Declinatione mutatur a. tenue penultimæ et antepenultimæ syllabæ Nominativi in ø. in Dativo Plurali, non secus ac in Primâ et Secundâ.

Anomala sunt.

	Sing.	Plur.		Sing.	Plur.
N.	vetur.	N. vetur.	N.	fötur.	N. fætur.
G.	vetrar.	G. vetra.	G.	fötar.	G. föta.
D.	vetre.	D. vetrum.	D.	fæte.	D. fötum.
A.	vetur.	A. vetur.	A.	föt.	A. fætur.

	Sing.	Plur.		Sing.	Plur.
N.	saungur.	N. saungvar.	N.	nikur.	N. nikurar.
G.	saungs.	G. saungva.	G.	nikurs.	G. nikura.
D.	saung.	D. saungvum.	D.	nikur.	D. nikurum.
A.	saung.	A. saungva.	A.	nikur.	A. nikura.

	Sing.	Plur.		Sing.	Plur.
N.	blästur.	N. blästrar.	N.	nidur (sonitus).	N. nider.
G.	blästurs.	G. blästra.	G.	nids vel nidar.	G. nida.
D.	blæstri.	D. blästrum.	D.	nid vel nide.	D. nidum.
A.	blästur.	A. blästra.	A.	nid.	A. nide.

Huc referuntur Abundantia, quorum cujusvis Nominativi singulares duo, sed omnes alii casus iidem sunt, ut budlungur, budlung: döglingur, dögling: hilldingur, hillding: konungur, konung: köngur, kong: lofdungur, lofdung: milldingur, millding: niplungur, niplung: siklingur, sikling: ödlingur, ödling: quorum mentio fit in Primâ Declinatione et sic flectuntur.

	Sing.		Plur.
N.	budlungur.	N.	budlungar.
G.	budlungs.	G.	budlunga.
D.	budlunge.	D.	budlungum.
A.	budlung.	A.	budlunga.

His similia sunt madur, mann, vinur, vin, quorum flexionem vide in Primâ Declinatione.

Sonur triforme est in Nominativo sonur, sunur et son.

	Sing.		Plur.
N.	sonur, sünur et son.	N.	syner.
G.	sonar, sünar et sons.	G.	sona et süna.
D.	syne.	D.	sonum et sünum.
A.	son et sün.	A.	syne, sonu et sünu.

Plures Accusativos Plurales in u. invenire licet ex Nominibus habentibus ø. in penultima syllabâ, ut fiördu, vöxtu, skiölldu etc., qvöd observandum magis est qvam imitandum.

Nota de Nomine madur. Veteres olim scripsisse þ. in mediâ voce, interdum significans* d., interdum nn. notum est. Sic scripserunt maþr, fiþr, alsviþr, kiþr, muþr, uþr, pro finnur, alsvinnur, kinnur, munnur, unnur, et, ut puto, mannur, unde per analogiam lingvæ facile fit Nominativus Pluralis mennir. Sed hunc fuisse evidentissimè monstrat Declinatio Affixarum mennirnir. Ex his duobus Nominativis madur (sive mannur) et mann, iidem obliqvi sunt, qvemadmodum â sonur et son, vinur et vin. Huic astipulatur Dialectus Germanica, männer, ut et aliæ, omnes n. Nominativi servantes. Verisimilius eruenti facilis cedam.

Sic fuerunt Declinationes Masculinorum, seqvuntur Fæmininorum.

Prima Declinatio Fæmininorum in ä. magnum.

	Sing.		Plur.
N.	ä.	N.	är.
G.	är.	G.	ä pro äa.
D.	äm.	D.	äm.
A.	ä.	A.	är.

Sic declinantur fä (inde öfä), flä, gä (inde ögä), gnä, hä, hlä, (inde hläka et hlävidre), kliä, lä, liä, rä, skrä, slä, þä, þrä, item brä et tä, etsi aliqvantulum variantia.

* Skr.-fans.

Huc etiam referuntur hæc, finita in ö. magnum, lö, slö, stö, tö, þrö, item flö, klö et rö, variantia. Item hæc in ü. magnum, brü, frü, trü. Anomala sic declinantur.

Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N. brä.	N. brär et bryr.	N. tä.	N. tær.
G. brär.	G. brä.	G. tär.	G. tä.
D. brä.	D. bräm.	D. tä.	D. täm.
A. brä.	A. brär et bryr.	A. tä.	A. tær.

Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N. flö.	N. flær.	N. brü.	N. brür.
G. flöar.	G. flöa.	G. brür et brüar.	G. brüa.
D. flö.	D. flöm.	D. brü.	D. brüm.
A. flö.	A. flær.	A. bru.	A. brür.

Sic declinantur klö et rö.

Sic declinantur frü et trü.

Reliqua in ö. habent lö, löar, lö, lö; lör, löa, löm, lör, et sic cætera.

Secunda Declinatio Fæmininorum in d.

Sing.	Plur.
N. dygd.	N. dygder.
G. dygdar.	G. dygda.
D. dygd.	D. dygdum.
A. dygd.	A. dygder.

Sic declinantur omnia Monosyllaba fæminina (exceptis supra scriptis) cujuscunqve terminationis sint, ut bräd, hlif, borg, bräk, näl, skälm, baun, skälp, är, räs, beit, eyx, mey.

Huc etiam referuntur Disyllaba omnia fæminina, finita in b. hæc duo vömb et þömb. In d., ut digurd, vitund, in g., ut diörfung, in k. ut orsök, in l., ut göndul, in n., ut äran, blessun, in t., ut äliöt³⁶), ambätt.

Observa.

1°. Habentia $\emptyset$. in Nominativo Singulari Monosyllaba aut in penultimâ Nominativi Disyllaba mutant illud in a. tenue in Genitivo singulari et Nominativo, Genitivo et Dativo Pluralibus, ut lóm, lamar, lóm, lóm; lamer, lama, lómum, lamer. Excipe seqventia, qvæ $\emptyset$. retinent, in omnibus casibus utriusqve Numeri, ut fiöld, giörd (actio), bölvun, fölnun, hrórnun, króggvar, rógsemd, snóggvar³⁷), stödvar, stödvun, ófgar, ófund, órfun, ólgvun³⁸).

2°. Nominativum pluralem faciunt in ar. seqventia, ben, dauf³⁹), des, dis*, dregg, dreif, dul, egg, fit, for, geil, greip, hlid, hlíf, il, kinn, kleif, klíf, lág, leif, meid, meidm, näl, neip, öl, qverk, reik, reim, rim, seil, sin, skel, skor, sykn, veig, æd, ut hlidar, kinnar etc.

3°. Nominativum pluralem faciunt in er. et ar. breid, dreif, flæd, hlíd, hríd, laug, qveif, rauf, rein, smíd, sveif, tág, taug, æs.

4°. Nominativum Pluralem faciunt in ur., bök, böt, brík, brök, brygd, eik, geit, greip, grind, hel, hönd, kind, kinn, miölk, mörk, níp⁴⁰), nöt, nött, nyt, nøgl, raung, röt, rönd, spaung, spik, staung, sæng, taung, lík, flik, tónn, vík, önd, ört, ut endur, ertur etc. De his Anomalis paulo post.

5°. Hæc seqventia assumunt i. in flexione, ben, des, dis, dregg, egg, fit, frygg, hel, il, klíf, skel, ut sing. Gen. beniar. Plur. N. beniar, G. benia, D. benium, A. beniar, et sic de cæteris.

6°. In ing. pleraqve habent Nominativum Pluralem in ar., ut billting, billtingar, in ung. etiam hæc, launungar, lausungar, nīungar et forte pauca alia.

7°. Hæc seqventia grund, stund, strönd, und, hurd, iörd, urd, näl, söl, höll, ull, et forte plura, præter regularem

* = dys.

Dativum singularem alium faciunt in u. ut grundu, stundu, etc., item veröldu, sed Accusativus, qvem quidam Dativo similem faciunt, si non vitiosus, Poeticus saltem est. Anomala sunt.

Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N. böt.	N. bætur.	N. bök.	N. bækur.
G. bötur.	G. böta.	G. bökar.	G. böka.
D. böt.	D. bötum.	D. bök.	D. bökum.
A. böt.	A. bætur.	A. bök.	A. bækur.

Sic declinantur nöt et röt. Sic declinatur brök.

Sing.	Plur.
N. rögg.	N. ragger et röggvar.
G. röggvar.	G. röggva.
D. rögg.	D. röggvum.
A. rögg.	A. ragger et röggvar.

Sing.	Plur.
N. dögg.	N. dagger et döggvar.
G. daggur.	G. dagga et döggva.
D. dögg et döggvum.	D. döggum et döggvum.
A. dögg.	A. dagger et döggvar.

Sing.	Plur.
N. stöd.	N. stödvar.
G. stadar et stödvar.	G. stödva.
D. stöd et stödu.	D. stödvum.
A. stöd et stödu.	A. stödvar.

Sing.	Plur.
N. þraung.	N. þraungvar.
G. þraungvar.	G. þraungva.
D. þraung.	D. þraungvum.
A. þraung.	A. þraungvar.

	Sing.		Plur.
N.	haunk.	N.	hänker et heinkur.
G.	hänkar et heinkur.	G.	hänka.
D.	haunk.	D.	haunkum.
A.	haunk.	A.	hänker et heinkur.

Sic declinantur raung, staung et taung.

	Sing.		Plur.
N.	rönd.	N.	rander et rendur.
G.	randar.	G.	randa.
D.	rönd et röndu.	D.	röndum.
A.	rönd.	A.	rander et rendur.

Sic declinatur strönd.

	Sing.		Plur.
N.	hönd.	N.	hendur.
G.	handar.	G.	handa.
D.	hende.	D.	höndum.
A.	hönd.	A.	hendur.

Hodie quidam dicunt höndur pro hendur, sed vitiosè.

	Sing.		Plur.
N.	mörk.	N.	merkur.
G.	markar et merkur.	G.	marka.
D.	mörk.	D.	mörkum.
A.	mörk.	A.	merkur.

	Sing.		Plur.
N.	nögl.	N.	neglur.
G.	naglar.	G.	nagla.
D.	nögl.	D.	nöglum.
A.	nögl.	A.	neglur.

Quidam etiam vitiosè dicunt nöglur.

	Sing.		Plur.
N.	tönn.	N.	tennur.
G.	tannar.	G.	tanna.
D.	tönn.	D.	tönnum.
A.	tönn et tenn.	A.	tennur.

Qvidam malè tönnur.

	Sing.		Plur.
N.	önd.	N.	ander et endur.
G.	andar.	G.	anda.
D.	önd et öndu.	D.	öndum.
A.	önd et öndu.	A.	ander et endur.

	Sing.		Plur.
N.	vík.	N.	víkur.
G.	víkur.	G.	víka et víkna.
D.	vík.	D.	víkum.
A.	vík.	A.	víkur.

	Sing.		Plur.
N.	eik.	N.	eikur.
G.	eikar et eikur.	G.	eika et eikna.
D.	eik.	D.	eikum.
A.	eik.	A.	eikur.

Sing.	Plur.	Sing.	Plur.
N. kÿr.	N. kÿr.	N. eyx.	N. eyxar.
G. kÿr.	G. kÿa.	G. eyxar.	G. eyxa.
D. kÿ.	D. kÿm.	D. eyxe.	D. eyxum.
A. kÿ.	A. kÿr.	A. eyx.	A. eyxar.

	Sing.		Plur.
N.	ör.	N.	örvar.
G.	örvar.	G.	örva.
D.	öru.	D.	örvum et örum.
A.	ör.	A.	örvar.

	Sing.		Plur.
N.	unn et unnur.	N.	unner.
G.	unnar.	G.	unna.
D.	unne.	D.	unnum.
A.	unne.	A.	unner.

	Sing.		Plur.
N.	nött et nätt.	N.	nætur.
G.	nætur et nættar.	G.	nötta et nätta.
D.	nött, nöttu, nätt.	D.	nöttum et nättum.
A.	nött et nätt.	A.	nætur.

	Sing.		Plur.
N.	ört.	N.	ertur.
G.	artar.	G.	arta.
D.	ört.	D.	örtum.
A.	ört.	A.	ertur.

	Sing.		Plur.		Sing.		Plur.
N.	il.	N.	iliar.	N.	müs.	N.	mÿs.
G.	iliar.	G.	ilia.	G.	mÿsar.	G.	mÿsa.
D.	il.	D.	ilium.	D.	müs.	D.	mÿsum.
A.	il.	A.	iliar.	A.	müs.	A.	mÿs.

Sic declinatur lÿs.

	Sing.		Plur.
N.	säl et säla.	N.	säler.
G.	sälar et sälu.	G.	sälna.
D.	säl et sälu.	D.	sälum.
A.	säl et sälu.	A.	säler.

	Sing.		Plur.
N.	näl.	N.	nälar.
G.	nälar.	G.	näla.
D.	näl et nälu.	D.	nälum.
A.	näl.	A.	nälar.

Sing.		Plur.	
N.	ær.	N.	ær.
G.	ær.	G.	ä pro äa.
D.	ä.	D.	äm.
A.	ä.	A.	ær.

Sing.		Plur.		Plur.	
N.	þóll.	N.	þaller.	N.	dyr.
G.	þallar.	G.	þalla.	G.	dyra.
D.	þóll et þóllu.	D.	þóllum.	D.	dyrum.
A.	þóll et þóllu.	A.	þaller.	A.	dyr.

Sing.			
N.	sýr.	D.	sý. mæR indeclinabile est.
G.	sýrar.	A.	sý.

Sing.		Plur.	
N.	hind.	N.	hindur.
G.	hindar.	G.	hinda.
D.	hind.	D.	hindum.
A.	hind.	A.	hindur.

Sing.		Plur.	
N.	kind.	N.	kindir et kindur.
G.	kindar.	G.	kinda.
D.	kind.	D.	kindum.
A.	kind.	A.	kindir et kindur.

Sic declinatur grind.

Sing.		Plur.		Sing.		Plur.	
N.	möder.	N.	mædur.	N.	dötter.	N.	dætur.
G.	mödur.	G.	mædra.	G.	döttur.	G.	dætra.
D.	mödur.	D.	mædrum.	D.	döttur.	D.	dætrum.
A.	mödur.	A.	mædur.	A.	döttur.	A.	dætur.

Sing.	Plur.	Plur.
N. syster.	N. systur.	N. króggvar et króggur.
G. systur.	G. systra.	G. króggva.
D. systur.	D. systrum.	D. króggvum et króggum.
A. systur.	A. systur.	A. króggvar et króggur.

Tertia declinatio Fæminorum in a. tenue.

Sing.	Plur.
N. lilia.	N. liliur.
G. liliu.	G. lilia.
D. liliu.	D. lilium.
A. liliu.	A. liliur.

Sic declinantur omnia Fæminina substantiva in a. sive Propria sive Appellativa. Item Nomina Propria Masculina in a.

Observa.

1°. Qvæcunqve habent a. tenue in penultima, ut allda, mutant illud in ø. in Genitivo, Dativo et Accusativo singularibus, et Nominativo, Dativo et Accusativo Pluralibus, ut sing. Gen., Dat. et Acc. ølldu, Plur. Nom. ølldur, Dat. ølldum, Acc. ølldur.

2°. ä. magnum penultimæ ante positiones ng. vel nk. mutatur in au. in antedictis casibus, ut sing. Nom. gänga, Gen., Dat. et Acc. gaungu, Plur. Nom. gaungur, Dat. gaungum, Acc. gaungur.

3°. Hæc sequentia assumunt n. ante a. finale in Genitivo Plurali, ausa, beita, bitta, brecka, bricka⁴¹), düfa, eckia, fata, fikia, fluga, frilla, gäta, gata, glíma, glösa, gletta, glitta, glotta, gota, häлка, hella, hilla, hnäsa, hnota, hrífa, hækia, íla*, ísa, keila, kelda, kista, kiæfa, klucka, kofa, küla, lännga, leiga, leika, loppa, lota, lyckia, mata, mīla,

* = ýla (?).

mugga, mura, nīpa, næpa, peisa, pīka, pīla, pīpa, prilla, qvīga, reckia, rīta⁴²⁾, riūpa, roka, rygia⁴³⁾, saga, sala, sāta, silla, skafa, skata, skeifa, skickia, skīfa, skirta, skita, skitta, skiækia, skorpa, skrida, skrofa, skrūfa, skyllða, slānga, slātta, sleita, sletta, slietta, slægia, smuga, snūra, sperra, spīllða, spīra, spīta, sprūnga, stada, staka, stappa, stilla, strilla, strīta, stūfa, suga, sūla, sūllða, sūra, svunnta, tada, tala, tolla, tōra, torfa, tugga, vala, vika, vīsa, ýkia, þoka, þota, þūfa, ut Genitivo Plurali ausna, beitna, bittna, breckna etc.

Quarta Declinatio Fæmininorum, in e.

Sing.	Plur.
N. helge.	N. helgar.
G. helgar.	G. helga.
D. helge.	D. helgum.
A. helge.	A. helgar.

Sic declinantur erme, eyre, feste, fylle, gefne⁴⁴⁾, heide, veide, gerseme. Hæc duo birde et elfe Nominativum Pluralem faciunt in er. et ar., ut birder et birdar, elfer et elfar. Sic etiam Accusativum Pluralem.

Qvinque sequentia heidne, feite, glede, līge, æfe indeclinabilia sunt in Singulari, sed in Plurali declinantur et faciunt Nominativum et Accusativum in er., ut heidner, feiter, excepto līge, quod ligar habet.

Nota.

Sunt insuper quædam indeclinabilia fæminina in e., quæ quamvis aliâ flexione careant, Genitivum tamen Singularem irregulariter faciunt, in es. vel is. et hæc fere sunt, giætne, giörfe, heppne, hlīdne, hræsne, hylle, hyrtne, hædne, hæfne, hælne, idne, kelkne⁴⁵⁾, keppne, keskne, kīmne, leikne,

mælge, nytne, þryðe, seilne, slisne, spielne, sælne, teite, ut giætnes, giörfes, heppnes, hlídnes, vel giætneis, giörfis, heppneis, hlídneis etc.

Sed hunc Genitivum eapropter irregularem dico, quod ad formam Neutorum in e. flectatur et nullam Declinationem Affixarum ingrediatur, his enim Nominibus particulæ affixæ tanquam indeclinabilibus adaptantur.

Qvinta Declinatio Fæmininorum in ur.

Sing.	Plur.
N. veidur.	N. veidar.
G. veidar.	G. veida.
D. veide.	D. veidum.
A. veide.	A. veidar.

Sic declinantur Frídur, gerdur, Heidur, Hildur, Hleidur, rídur⁴⁶), ædur et quæcunqve plura sunt Nomina Propria fæminarum in ur.

Nominativum et Accusativum Pluralem faciunt in er. hæc sequentia brúdur, grídur, þrúdur. In ar. et er. hoc casus faciunt flædur, reidur. Anomala sunt.

Sing.	Plur.
N. fiódur.	N. fiadrer et fiadrar.
G. fiadrar.	G. fiadra.
D. fiódur.	D. fiódrum.
A. fiódur.	A. fiadrer et fiadrar.

Sing.	Plur.
N. gimbur.	N. gimbrar.
G. gimbrar.	G. gimbra.
D. gimbur.	D. gimbrum.
A. gimbur.	A. gimbrar.

	Sing.		Plur.
N.	klómbur.	N.	klambrer et klómburur.
G.	klambrar.	G.	klambra.
D.	klómbur.	D.	klómburum.
A.	klómbur.	A.	klambrer et klómburur.

	Sing.		Plur.
N.	gīgur.	N.	gígjar et gīger.
G.	gígjar.	G.	gīgja.
D.	gīge.	D.	gīgium.
A.	gīge.	A.	gígjar et gīger.

Tantum de Declinationibus Fæmininorum, seqvuntur Neutorum.

Prima Declinatio Neutorum, in d.

	Sing.		Plur.
N.	bord.	N.	bord.
G.	bords.	G.	borda.
D.	borde.	D.	bordum.
A.	bord.	A.	bord.

Sic declinantur omnia Neutra Monosyllaba, cujuscunqve terminationis sunt, ut þrä, gabb, läd, rif, agg, blý, bak, stäl, līm, lön, tö, skip, far, mas, vit, rü, fax, ný, fræ.

Item Nomina literarum, si plenis literis scripta flectantur. Similiter omnia Neutra Disyllaba et Polysyllaba omnium terminationum, excepto a. tenui, ut folalld, sæte, edik, bariel, gaman, flaustur, skarlat.

Observa.

1°. Hæc sequentia, ber, egg, fles, flet, god, gil, gren, hnegg, hregg, kin, lyf, men, nef, nes, net, ped, rif, sel, skegg, sker, stef, svil, ved, þil, vil. byrge, dýke, einge, fylge, fylke, heinge, hilke, hyske, læge, merke, reinge, rike, sike,

silke, slæke, smælke, stycke, stæke, tæke, virke assumunt i. in Genitivo et Dativo Pluralibus, ut beria, berium, eggia, eggium. byrgia, byrgium, dýkia, dýkium, ríkia, rýkium etc.

2°. Seqventia interponunt v. in Dativo Singulari, et Genitivo et Dativo Pluralibus. fiór, fól, miól, skrök, öl, et sól Plurale. Sing. Dat. fióri et fiórvi, Plur. Gen. fiörva, Dat. fiörvum. et sic cætera.

3°. Finita in fs. gs. ks. ls. ms. ns. rs. ss. ts. x. non assumunt s. in Genitivo Singulari, propter arduitatem syllabæ, neque desinentia in e. vel i. tenue addunt id ad Dativum. Sed Nominativus et Dativus eorum similes sunt.

4°. Finita in ur. Neutra Dativum singularem et Genitivum ac Dativum Plurales syncopatos habent, ut myrkur, Dat. sing. myrkre (non myrkure). Plur. Gen. myrkra (non myrkura), Dat. myrkrum (non myrkurum). Similiter etiam sumar, qvòd in Nominativo et Accusativo Pluralibus facit sumur.

5°. Monosyllaba habentia a. tenue, et Polysyllaba habentia a. tenue in penultimâ mutant illud in ø. in Nominativo, Dativo et Accusativo Pluralibus, ut band, Plur. Nom. bõnd, Gen. banda, Dat. bõndum, Acc. bõnd. Excipe alltare peregrinum, qvòd in Plurali facit ølltøru, ølltara, ølltørum, øllturu.

6°. Qvæ ä. magnum habent ante Positiones ng. vel nk. mutant illud in au. in Nominativo, Dativo et Accusativo Pluralibus, ut fäng, Plur. Nom. faung, Gen. fänga, Dat. faungum, Acc. faung. Anomala sunt.

Sing.	Plur.	Sing.	Plur.	
N. fie.	N. fië.	N. knie.	N. knie.	sic hnie.
G. fiär.	G. fiä.	G. knies.	G. kniä.	
D. fie.	D. fiäm.	D. knie.	D. kniäm.	
A. fie.	A. fië.	A. knie.	A. knie.	

Sing.	Plur.
N. strä.	N. strä.
G. sträs.	G. sträa.
D. stræe.	D. sträum et sträm.
A. strä.	A. strä.

Ad vitandum errorem de Nominibus in ur. Neutra Disyllaba hic subjungo, qvæ fere sunt, amstur, amur, ängur, austur (oriens), biästur, bulldur, dadur, dekur, dekstur, dudur, dægur, eitur, embur⁴⁷), eymstur, fidur, fladur, flängur, flapur, flaustur, fleidur, flimtur, flingur, flumbur, flögur, födur, föstur, fudur, föndur¹⁰⁵), gambur, glamur, glöngur, haudur, hialldur, hiastur, hokur, hreidur, hvöskur, hüngur, idur, jörtur, öskur, klastur, klaustur, klifur, klöstur, klöngur, kumur, kögur, lapur⁴⁸), laspur⁴⁸), ledur, lemstur, letur, lödur, lötur, malldur, mastur, myrkur, mistur, mütur, nordur, nostur, næfur, okur, pastur, piätur, piöskur, püdur, redur, röckur, setur, söfur, sikur, söngur, sladur, slafur, slängur, slätur, slemtur⁴⁹), slödur, slöngur, slitur, slufur, slödur, smiadur, smokur⁵⁰), sniälldur, snudur, spiätur, sqvalldur, sudur, svolgur, sylfur, tepur⁵¹), tetur, tilldur, timbur, titur, tötur, vafur, vastur, vestur, vöpur, undur, vofur, volgur, ylfur, ylgur¹¹⁰), þvadur, ögur, öldur, öskur.

Secunda Declinatio Neutorum, in a. Omnia Nomina hujus Declinationis in singulari Indeclinabilia sunt.

Sing.	Plur.
N.)	N. augu.
G.)	G. augna.
D.)	D. augum.
A.)	A. augu.

Sic declinantur biuga, eyra, eysta, hiarta, hnoda, lunga, nýra. Sed hiarta habet hiörtu, hiartna, hiörtum, hiörtu, in

Numero Plurali. midmunda, qvod qvidam his ineptè annuerant, est Nomen Adjectivum Indeclinabile, et plura similia, de quibus infra. heima (habitaculum) est Nomen Substantivum Indeclinabile.

De Defectivis.

Defectiva sunt, quæ alterutro Numerorum deficiunt.

Masculina Singularia tantum aut rarius Pluralia. Biör, daun, deid, grei, hir*, hniss, hor, hör, hór, kur, prís, sann, svefn, sūr. ame, ardur, atill, audur, balldur, beigur, biügur, hobbe, bæter, daude, dofe, dreire, dröme, dugur, dulur, efe, einer, farde, felmtur, fiarske, fiólde, fliter, flötte, fracke, frame, fridur, fröe, füe, fúke, fólkske, gaumur, glaumur, grätur, grüe, gutte, harke, hastur, heidur, hite, hliömur, höste, hrollur, humall, hörgull, kipper, kiæser, kläde, kopar, korgur, krafe, lardur, leide, līme, liöme, loste, lume, lurgur, matur, mödur, ofse, ömur, ötte, pipar, pokur, qvīde, rögur, römur, roste, rudde, satan, sigar, sigur, skortur, skunde, smäre, snefill, snertur, söme, sorte, svake, svale, sveite, svide, svirgull, svite, surtur, taxte, tömur, trege, vande, varme, verme, uggur, vilie, urdur, urmull, þiner, þiöstur, þole, þorre, þorste, þroske, þröttur, öldur, örmull, et forte plura.

Masculina Pluralia tantum.

Burder, kleprar, örar, skröpar.

Fæminina Singularia tantum.

Akt, bíd, bodn, döf, eik, fiön, fiöld, gä, gnod, krít, liä, lund, magt, megt, mól, rän, raust, skrüd, skrimt, sön, syn, tygn, tukt, tyft, villd, þä, þiän, þrä, þyfd, þömb, ös. Ängist, beiskia, bernska, birta, blanda, fiske, fölska, gleymska, grüfa, heilsa, heimska, herdsla, hrædsla, kliä, menning, mennska, migla, myrra, mönnun, niska, orka, remma, rysna, ræksla,

* = hyr (r).

ræna, ræpa, spekia, sverta, tiara, vara, vitska, ydran, þriöt-ska, þyfska, æska, öfund.

Fæminina Pluralia tantum.

Barar, börur, brósur, dróslur, flauter, færur, gaupner, græfur, heilder, herdar, keniar, klippur, kröggvar, kórtur, lausner, leifar, maler, meniar, reitur, sífiar, skaufer, skefiur, skeider, skreitur⁵²), slaungrur⁵³), slídrer, slitrur, smídar, sníkiur, snuprur, snöggvar, sökner, teingder, trónur, tíder, uster⁵⁴), vógur, ófgar.

Neutra Singularia tantum.

afl, agg, arg, arn*, át, at, aul, babb, bagl, bäng, basl, biät, bif, bik, blakt, bland, blek, blöd, blot, blý, brak, brall, braml, bras, brank, briäl, brock, brük, brutl, bröllt, bull, busl, hölf, dä, dängl, des (moschus), dik, dod, dok, döl⁵⁵), dolls, dos, dosk, dott, draf, drafl, dragn, dramb, dreipl⁵⁶), droll, drun, dump, dund, dünk, dupt, dusl, dust, düst⁵⁷), dü⁵⁷), eyr, fälm, fas, fatl, faus⁵⁸), feim, fínkl⁵⁹), fipl, fitl, flack, flan, flängs, flas, flens, flot, flug, flür, flökt, fok, fölk, fors, frugg, fuss, füss, gabb, gan, garn, gart⁶⁰), gasp, gät, gaut, gems, gím⁶¹), gis, gläp, glens, glör, glott, gnat⁶²), gníst, gobbb⁶³), gol, gos, got, grip, gruff, gubb, gum, gums, häd, häng, hängs, hark, hasl, hial, hiax⁶⁴), hik, hīm, hiss⁶⁵), hlack, hnatt⁶⁶), hnegg, hnīs⁶⁷), hnos, hop, hopp, hoss, hramms⁶⁸), hras, hrikt, hrin, hringl, hrips, hrot, hrun, hul, hvarfl, hvik, hvim, hvin, hvísl, hvíss, jag, jagg, jagl, jaml, japl, japp, jödl, kalk, kamp⁶⁹), känk, kapp, karr⁷⁰), kin, klapp, klär, klick, klíd, klör, knurr, krabb, krass, kriäl, krimp⁷¹), krimt, kríst, krit, kritl⁷²), kropp, krot, kult, kūr, kuss⁷³), labb, län, lap, lar⁷⁴), last, laun, lek, les, lid, lim, līm, līn, lof, log, los, lūr, magn, mak, mal, mallt, mar,

* Vist f. ärn (∴ ärn).

mas, mäs, mat, marr, megn, miöl, mod, mok, moll, mund, murr, mÿ, mögl, nag, nagg, narr, näst, nön, nudd, org, ot, pär, pat, pex, plag, pot, priäl, präil⁷⁵), prop⁷⁵), qväs, qvaf, qvik, rabb, ragl, räs, ras, rauk⁷⁶), raul, raup, raus, reik, reiks, rig, ringl, rüsl, rock⁷⁷), rog, rot, rugg, rugl, rums⁷⁸), runs⁷⁹), rusk, rusl, rüss, rutl⁸⁰), sag, sagl, sallt, sänk, sard, sef, sis⁸¹), skaf, skap, skarn, skart, skilm, sküm⁸²), skir, skit, skol, skoll, skop, skran, skriäng⁸³), skrik, skrimt, skripl⁸⁴), skrök, skülk, skurk, slabb, släng, slark, slax⁸⁵), slef, slen, slig, slög, slok, slör, slor, slum, slÿ, snäf, snak⁸⁶), snar, snatt, sneps⁸⁷), snick⁸⁸), snipp⁸⁸), sod, söt, spad, spark, spik, spott, spräng, sprit⁸⁹), stam, star, stät, staul, stian, stüm, stolls, ströpl, strit, strok, suck, sull, svack, sval, svall, sveifl, sveim, svig, svink, süss⁹⁰), täp, tin, tipl⁹¹), tist, tog, tölk, tör, tos, tran, trapp, träts, traust, tröp⁹²), tris⁹³), trubl, täpl⁹⁴), täpt⁹⁵), tögl, tönnl, vafl, vafs, vas, vasl, vax, veis, ves⁹⁶), vigl⁹⁷), vil, vüm, vügl, vügs, vüss, vit, vok, vol, volk, vols, urg, væl, þälb⁹⁸), þäm, þiapp, þiarm, þibb⁹⁹), þol, þrä, þrätt¹⁰⁰), þrek, þrusk, þvag, þvagl, þvol, þukl, öl. amstur, amur¹⁰¹). ängur, austur, beike, biarkan, biästur, bire, birke, bulldur, dadur, dekur, dekstur, dreyme¹⁰²), dudur, dype, dægur, dæle, edik, efle, eitur, ekne¹⁰³), fargan, fergin, fylge, fladur, flängur, flapur, flimtur, flingur¹⁰⁴), flumbur, frelse, fudur, fæde, föndur¹⁰⁵), gambur, gaddan, girde, glamur, grenne, græde, gyrne, hatur, haudur, hiastur¹⁰⁶), hokur, hreyte, hviskur, hyske, hæfe, hæte, jörtur, ðskur, klastur, klifur, klüstur, kotun, kuriel, laspur¹⁰⁷), lapur, lyse, lötur, megin, minne, nordur, nostur, næde, næme, næte¹⁰⁸), nætte, okur, pastur, piätur, piskur¹⁰⁹), püdur, qvenke, qvette, reinge, repte, rikte, ræme, seyme, sifur, sikur, sïngur, sïne, sinne, skarlat, skynde, sladur, slafur, slängur, slemtur, slingur, slufur, smiadur, snudur, spiätur, sqvalldur, streite, streÿme, strynde, stæke, sudur, svolgur,

sylfur, sæfe, tepur, tilldur, titur, tæke, tæte, vafur, vastur, vestur, vīpur, vofur, volgur, være, ylfur, ylgur¹¹⁰), þeyse, þyrpe, þvadur, þvætte, þýfe, æde, ògur, òskur.

Neutra Pluralia tantum.

gríön, grynnsl, hiön, hiü, hlöd, hý, kiör, laun, liöd, lyf, meidsl, pínsl, rid, rök, skol, sköp, spennsl, svid, svik, svil, svöd, sól, vensl, vil, ærsl, giæde, ydur¹¹¹), læte, ræxne, skiære, æsle, æte, òrkumsl.

De Declinationibus Affixarum.

Ex Declinationibus Simplicibus nascuntur Declinationes Affixarum, addendo ad finem Declinationis simplicis particulam competentem, prout cuiqve generi et casui respondet. Suntqve tres, Masculinorum, Fæmininorum et Neutrorum. Omnibus enim ejusdem Generis terminationibus eadem particulæ inserviunt. Sed ad juvandum intellectum discen-tium aliquot Paradigmata cujuscunqve Declinationis hic expansa dabo.

Prima Declinatio, quæ est Masculinorum.

	Sing.		Plur.
N.	eingill-inn.	N.	einglar-ner.
G.	eingils-ins.	G.	eingla-nna.
D.	eingle-num.	D.	einglu-num.
A.	eingil-inn.	A.	eingla-na.
	Sing.		Plur.
N.	bær-inn.	N.	bæier-ner.
G.	bæiar-ins.	G.	bæia-nna.
D.	bæ-num.	D.	bæiu-num.
A.	bæ-inn.	A.	bæie-na.
	Sing.		Plur.
N.	geisle-nn.	N.	geislar-ner.
G.	geisla-ns.	G.	geisla-nna.

	Sing.		Plur.
D.	geisla-num.	D.	geislu-num.
A.	geisla-nn.	A.	geisla-na.
	Sing.		Plur.
N.	bönde-nn.	N.	bændur-ner.
G.	bönda-ns.	G.	bænda-nna.
D.	bönda-num.	D.	bændu-num.
A.	bönda-nn.	A.	bændur-na.
	Sing.		Plur.
N.	bragur-inn.	N.	brager-ner.
G.	bragar-ins.	G.	braga-nna.
D.	brag-num.	D.	brógu-num.
A.	brag-inn.	A.	brage-na.
	Sing.		Plur.
N.	gólltur-inn.	N.	gellter-ner.
G.	galltar-ins.	G.	gallta-nna.
D.	gellte-num.	D.	gólltu-num.
A.	góllt-inn.	A.	gellte-na.

Observa.

1°. Qvæ hic divisa et lineâ transversâ interpuncta scripta sunt, ut eingill-inn, bær-inn, ad distinctionem Nominis à particulâ affixâ ita posita sunt, sed conjunctim scribi et legi debent, ut eingillinn, bærinn etc.

2°. Qvoties contigerit casum Declinationis simplicis desinere in Vocalem et particulam affigendam incipere ab i., excidit illud i., et qvod restat casui Nominis affigitur ut in vocibus geisle et bönde, ubi affigendum est inn, abrepto i. scribitur, geislen, böndenn, non autem geisleinn, böndeinn. Similiter in Genitivo geislans, böndans, non geislains, böndains.

3°. In Dativo Plurali omnium Declinationum Affixarum interit m. finale Declinationis simplicis in conjunctione particulæ Affixæ, ut einglunum, bæiumum, non einglumnum, bæiumnum, quod etiam eapropter in sequentibus servandum est. Cæteris omnibus casibus integris Affixæ junguntur.

Secunda Declinatio estque Fæmininorum.

Sing.		Plur.	
N.	ä-in.	N.	är-nar.
G.	är-innar.	G.	ä-nna.
D.	ä-nni.	D.	ä-num.
A.	ä-na.	A.	är-nar.
Sing.		Plur.	
N.	flö-in.	N.	flær-nar.
G.	flöar-innar.	G.	flö anna et flö-nna.
D.	flö-nni.	D.	flö-num.
A.	flö-na.	A.	flær-nar.
Sing.		Plur.	
N.	dygd-in.	N.	dygder-nar.
G.	dygdar-innar.	G.	dygda-nna.
D.	dygd-inne.	D.	dygdu-num.
A.	dygd-ina.	A.	dygder-nar.
Sing.		Plur.	
N.	bök-in.	N.	bækur-nar.
G.	bökar-innar.	G.	böka-nna.
D.	bök-inne.	D.	böku-num.
A.	bök-ina.	A.	bækur-nar.
Sing.		Plur.	
N.	lilia-n.	N.	liliur-nar.
G.	liliu-nnar.	G.	lilia-nna.
D.	liliu-nne.	D.	liliu-num.
A.	liliu-na.	A.	liliur-nar.

	Sing.		Plur.
N.	helge-n.	N.	helgar-nar.
G.	helgar-innar.	G.	helga-nna.
D.	helge-nne.	D.	helgu-num.
A.	helge-na.	A.	helgar-nar.

	Sing.		Plur.
N.	veidur-in.	N.	veidar-nar.
G.	veidar-innar.	G.	veida-nna.
D.	veide-nne.	D.	veidu-num.
A.	veide-na.	A.	veidar-nar.

	Sing.		Plur.
N.	brüdur-in.	N.	brüder-nar.
G.	brüdar-innar.	G.	brüda-nna.
D.	brüde-nne.	D.	brüdu-num.
A.	brüde-na.	A.	brüder-nar.

In hac Declinatione eadem observanda sunt ac in proximè præcedente,

Tertia Declinatio, eaque Neutrorum.

	Sing.		Plur.
N.	bord-id.	N.	bord-in.
G.	bords-ins.	G.	borda-nna.
D.	borde-nu.	D.	bordu-num.
A.	bord-id.	A.	bord-in.

	Sing.		Plur.
N.	flaustr-id.	N.	flaustr-in.
G.	flausturs-ins.	G.	flaustra-nna.
D.	flaustre-nu.	D.	flaustru-num.
A.	flaustr-id.	A.	flaustr-in.

	Sing.		Plur.
N.	auga-d.	N.	augu-n.
G.	auga-ns.	G.	augna-nna.
D.	auga-nu.	D.	augu-num.
A.	auga-d.	A.	augu-n.

Observa.

1°. Qvæ de Prima et Secundâ Declinatione dicta sunt, hic etiam observentur.

2°. Omnia Neutra in ur. syncopata leguntur in Nominativis et Accusativis utriusque Numeri, ut flaustrid, non flausturid, flaustrin non flausturin, similiter reliqva.

3°. In hac Declinatione ut et proximè antecedente ple-raqve Fæminina et Neutra Indeclinabilia declinabilia fiunt non qvòd illa, qvatenus simplicia sunt, flectantur, sed qvòd ope Affixarum certam casuum discretionem sortiantur, ut supra auga, qvòd alias in singulari indeclinabile est.

4°. Ad has tres Declinationes Affixarum omnia Nomina Appellativa Declinationum Simplicium referri possunt, qvoties de re notâ, aut de qvâ omnibus convenit sermo est.

5°. Ex genio lingvæ Nomina Propria non ita flectuntur, sed præposito Pronomine demonstrativa fiunt, de qvo in doctrinâ Pronominum.

6°. Nomen Dei Sanctissimi illas nunqvam ingreditur, qvòd unus Solus, ipse notissimus, nullo additamento Demonstrativo indigeat. Nomina vero Idolorum persæpè in iis flectuntur aut instar Nominum Propriorum Pronomine præpositivo designantur.

De Declinationibus Adjectivorum.

Omnia Adjectiva lingvæ nostræ sub tribus terminationibus pro triplici Genere, Masculino, Fæminino et Neutro moventur, qvamvis interdum duo Genera eandem Nominativi

terminationem habeant, qvare operæ pretium erit ante scire, qvam ad eorum Declinationes perveniat, qvomodo Fæmininum et Neutrum cujuscunqve vocis â Masculino formentur.

Monosyllaba in ll. in formando Fæminino abjiciunt posterius l., sed pro Neutro addunt t. ad Fæmininum, ut häll, häl, hält. Geminum l. habent ante t. hæc Neutra, heillt, veillt, dællt, sallt.

In rn. abjiciunt r. in Fæminino et addunt Fæminino t. in Neutro, ut beirn, bein, beint.

In nn. rejiciunt posterius n. in Fæminino et addunt t. in Neutro, ut fränn, frän, fränt.

Simile Fæmininum faciunt Masculino ern, fern, jafn, gegn, lign, skygn, sykn, sed addunt t. in Neutro, ut ernt, lïgt, syknt.

Finite in är. (exceptis klär et sär) amittunt r. in Fæminino, ut addunt Fæminino tt. in Neutro, ut blär, blä, blätt, sic etiam frÿ, glær, hlïr, nÿr, rör, friör, miör, sliör.

klär, sär et reliqva omnia in r. faciunt Fæmininum simile Masculino, sed Neutrum addito t., ut klär, klär, klärt. Similiter omnia in s. Fix omnia genera in Nominativo similia habet.

Tveir, tvær, tvö et þrir, þriär, þriu sui juris sunt.

Nota.

Qvæcunqve Monosyllaba, habentia a. tenue, mutant illud in ø. in Fæminino, ut jafn, jöfn, jafnt.

Disyllaba finita in ll. abjiciunt l. in Fæminino, sed addunt t. ad Masculinum in Neutro, ut heimill, heimil, heimillt.

Fæmininum vesöl, â vesall, abludit, mutans a. tenue, in ø., Neutrum vesallt regulare est.

Fæmininum gömul, â gamall, mutat irregulariter posterius a. in u. sed ordinariè a. penultimæ in ø. Neutrum gamallt regulare est.

Neutrum mikid á mikill anomalum est, sed Fæmininum mikil regulare.

In inn. abjiciunt posterius n. in Fæminino, sed pro nn. Masculini substituunt d. in Neutro, ut helldinn, helldin, helldid.

In ur. finita abjiciunt ur. in Fæminino, sed in Neutro substituunt t. pro. ur. Masculini, ut frídur, fríd, frídt.

Gott pro gödt, Neutrum á göður, satt pro sannt á sannur, nög pro nögt, á nögur irregularia sunt.

Hæc sequentia faciunt fæmininum in ur., Neutrum in urt., bitur, digur, ígur, ítur, lipur, snotur, vitur. Item apur, dapur, fagur, gagur, magur, napur, vakur, ut bitur, bitur, biturt; apur, ópur, apurt. nockur, annar, fiórer, báder peculiaria sunt.

Observa.

Qvæcunqve a. tenue habent in penultimâ mutant illud in ø. in Nominativo Fæminini, ut allur, óll, allt, gamall, gómul, gamallt, apur, ópur, apurt.

Masculina, habentia ä. magnum, ante ng. vel nk. in penultimâ illud in au. in Fæminino, ut längur, laung, längt, kränkur, kraunk, kränkt.

Etsi pleraqva Nomina Adjectiva ad unam formam magnâ parte flectantur, tamen multa in multis discrepant, qvare utilius visum est eorum doctrinam frequenti Paradigmatum Synopsi tradere, qvam innumeris observationibus exagitare. Monosyllaba ergo hic primum ordinem tenent, reliqva suo ordine sequentur.

Sing.	Plur.
N. häll, hál, hält.	N. häler, hälar, hál.
G. häls, hällrar, häls.	G. hällra, hällra, hällra.
D. hálum, hällre, hálu.	D. hálum, hálum, hálum.
A. hálann, hála, hält.	A. hála, hälar, hál.

Sic declinantur striäll, heill, veill, býll, füll, dæll, sæll, æll.

Sing.	Plur.
N. jafn, jöfn, jafnt.	N. jafner, jafnar, jöfn.
G. jafns, jafnrar, jafns.	G. jafnra, jafnra, jafnra.
D. jöfnum, jafnre, jöfnu.	D. jöfnum, jöfnum, jöfnum.
A. jafnann, jafna, jafut.	A. jafna, jafnar, jöfn.

Sic declinatur giarn.

Sing.	Plur.
N. beinn, bein, beint.	N. beiner, beinar, bein.
G. beins, beinnrar, beins.	G. beinra, beinra, beinra.
D. beinum, beinre, beinu.	D. beinum, beinum, beinum.
A. beinann, beina, beint.	A. beina, beinar, bein.

Sic declinantur hreinn, bränn, brünn, fínn, frínn, fránn, ern, grænn, kiænn, klienn, gegn, lign, sykn, vænn, skygn.

Sing.	Plur.
N. neirn, nein, neitt.	N. neiner, neinar, nein.
G. neins, neirrar, neins.	G. neirnra, neirnra, neirnra.
D. neinum, neirnre, neinu.	D. neinum, neinum, neinum.
A. neirn, neina, neitt.	A. neina, neinar, nein.

Sing.	Plur.
N. blär, blä, blätt.	N. bläer, bläar, blä.
G. bläs, blärrar, bläs.	G. blärra, blärra, blärra.
D. bläum, blärre, bläu.	D. bläum, bläum, bläum.
A. bläann, bläa, blätt.	A. bläa, bläar, blä.

Sic declinantur där, fär, flär, frär, frÿ, gliär, glær, grär, hnär, hrär, hlir, knär, nÿr, rör, skär¹¹²), smär, þrär.

Sing.	Plur.
N. klärr, klär, klärt.	N. klärer, klärar, klär.
G. klärs, klärrar, klärs.	G. klärra, klärra, klärra.
D. klärum, klärre, kläru.	D. klärum, klärum, klärum.
A. klärann, klära, klärt.	A. klära, klärar, klär.

Sic declinantur berr, bærr, dyrr, færri, gerr, hýrr, klürr, kiærr, kyrr, meýrr, mærr, ryrr, särr, skírr, skiærr, störr, særr, tærr, værr, þurr, ærr.

Sing.	Plur.
N. snarr, snór, snart.	N. snarer, snarar, snór.
G. snars, snarrar, snars.	G. snarra, snarra, snarra.
D. snórum, snarre, snóru.	D. snórum, snórum, snórum.
A. snarann, snara, snart.	A. snara, snarar, snór.

Sic declinantur sparr, varri.

Sing.	Plur.
N. órr, ór, ört.	N. órver, órvar, ór.
G. órs, órrar, órs.	G. órra, órra, órra.
D. órvum, órre, órvu.	D. órvum, órvum, órvum.
A. órvann, órva, ört.	A. órva, órvar, ór.

Sing.	Plur.
N. hárr, há, hátt.	N. háfer, háfar, há.
G. hás, hárrar, há.	G. hárra, hárra, hárra.
D. háfum, háre, háfu.	D. háfum, háfum, háfum.
A. háfann, háfa, hátt.	A. háfa, háfar, há.

Sic declinantur friörr, miörr, slíörr.

Sing.	Plur.
N. hás, há, hást.	N. háser, hásar, há.
G. háss, hárrar, háss.	G. hárra, hárra, hárra.
D. hásum, háre, hásu.	D. hásum, hásum, hásum.
A. hásann, hása, hást.	A. hása, hásar, há.

Sic declinantur friäls, füs, fix, hress, liös, laus, læs.

Sing.	Plur.
N. hvass, hvöss, hvast.	N. hvasser, hvassar, hvöss.
G. hvass, hvassrar, hvasts.	G. hvassra, hvassra, hvassra.
D. hvössum, hvassre, hvössu.	D. hvössum, hvössum, hvössum.
A. hvassann, hvassa, hvast.	A. hvassa, hvassar, hvöss.

Sic declinatur brass. His adduntur Numeralia.

Sing.	Dual.
N. einn, ein, eitt.	N. tveir, tvær, tvö.
G. eins, einnrar, eins.	G. tveggja, tveggja, tveggja.
D. einum, einnre, einu.	D. tveimur, tveimur, tveimur.
A. einn, eina, eitt.	A. tvo, tvær, tvö.

Plur.

N. þrír, þriär, þriü.
G. þriggja, þriggja, þriggja.
D. þremur, þremur, þremur.
A. þriä, þriär, þriü.

Pro tveimur et þremur etiam legitur tveim et þrem per omnia tria Genera.

Plur.

N. fiörer, fiörar, fiögur.
G. fiðgra, fiðgra, fiðgra.
D. fiörum, fiörum, fiörum.
A. fiöra, fiörar, fiögur.

Omnia alia Numeralia Cardinalia Indeclinabilia sunt. Distributiva sunt.

Plur.

N. einer, einar, ein.
G. einnra, einnra, einnra.
D. einum, einum, einum.
A. eina, einar, ein.

Singularis non legitur nisi in Dativo et Accusativo einum et einann.

Sing.

Plur.

N. tvennur, tvenn, tvennt.	N. tvenner, tvennar, tvenn.
G. tvenns, tvennrar, tvenns.	G. tvennra, tvennra, tvennra.
D. tvennum, tvennre, tvennu.	D. tvennum, tvennum, tvennum.
A. tvennann, tvenna, tvennt.	A. tvenna, tvennar, tvenn.

Sic declinatur þrennur.

Sing.	Plur.
N. fern, fern, fernt.	N. ferner, fernar, fern.
G. ferns, fernrar, ferns.	G. fernra, fernra, fernra.
D. fernum, fernre, fernu.	D. fernum, fernum, fernum.
A. fernann, ferna, fernt.	A. ferna, fernar, fern.

Plura Numeralia Distributiva non declinantur, Ordinalia Numeralia Adjectivis Demonstrativis subnectentur.

Dual.

N. báder, bádar, bæde.
G. beggia, beggia, beggia.
D. bádum, bádum, bádum.
A. báda, bádar, bæde.

Sing.

N. heimil, heimil, heimillt.
G. heimils, heimillrar, heimils.
D. heimilum, heimillre, heimilu.
A. heimilann, heimila, heimillt.

Plur.

N. heimiler, heimilar, heimil.
G. heimillra, heimillra, heimillra.
D. heimilum, heimilum, heimilum.
A. heimila, heimilar, heimil.

Sic declinantur brygdull, giöfull, hverfull, hugull, hvikull, mösull¹¹³), spurull, svikull, sögull, þögull, ötull et si quæ plura, quæ tamen u. retinent.

Sing.	Plur.
N. gamall, gömul, gamallt.	N. gamler, gamlar, gömul.
G. gamals, gamallrar, gamals.	G. gamallra, gamallra, gamallra.
D. gömlum, gamallre, gömlu.	D. gömlum, gömlum, gömlum.
A. gamlann, gamla, gamallt.	A. gamla, gamlar, gömul.

Sic declinatur einsamall.

Sing.	Plur.
N. vesall, vesól, vesallt.	N. vesaler, vesalar, vesól.
G. vesals, vesallar, vesals.	G. vesallra, vesallra, vesallra.
D. vesólum, vesallre, vesólu.	D. vesólum, vesólum, vesólum.
A. vesalann, vesala, vesallt.	A. vesala, vesalar, vesól.

Sing.

N.	bānginn, bāngin, bāngid.
G.	bāngins, bānginnar, bāngins.
D.	baungnum, bānginne, baungnu.
A.	bānginn, bāngna, bāngid.

Plur.

N.	bāngner, bāngnar, bānginn.
G.	bānginna, bānginna, bānginna.
D.	baungnum, baungnum, baungnum.
A.	bāngna, bāngnar, bānginn.

Sing.

Plur.

N. mikill, mikil, miked.	N. mikler, miklar, mikil.
G. mikils, mikillrar, mikils.	G. mikillra, mikillra, mikillra.
D. miklum, mikillre, miklu.	D. miklum, miklum, miklum.
A. mikinn, mikla, miked.	A. mikla, miklar, mikil.

Sing.

N.	helldinn, heldin, hellded.
G.	helldins, helldinnar, helldins.
D.	helldnum, helldinne, helldnu.
A.	helldinn, helldna, hellded.

Plur.

N.	helldner, helldnar, helldinn.
G.	helldinna, helldinna, helldinna.
D.	helldnum, helldnum, helldnum.
A.	helldna, helldnar, helldinn.

Sing.

- N. galinn, galin, galed.
 G. galins, galdrar, galds et galins.
 D. göldum, galdre, göldu.
 A. galinn, galda, galed.

Plur.

- N. galder, galdar, galenn et göld.
 G. galdra, galdra, galdra.
 D. göldum, göldum, göldum.
 A. galda, galdar, galenn et göld.

Sic declinantur alinn, dvalinn, kalinn, malinn, qvalinn, talinn, valinn.

Sing.

- N. nakinn, nakin, naked.
 G. nakins, naktrar et nakinnar, nakins.
 D. nóktum, naktre et nakinne, nóktu.
 A. nakinn, nakta, naked.

Plur.

- N. nakter, naktar, nókt et nakinn.
 G. naktra et nakinna, naktra et nakinna, naktra et nakinna.
 D. nóktum, nóktum, nóktum.
 A. nakta, naktar, nókt et nakinn.

Sing.

- N. gödur, göd, gott.
 G. göds, gödrar, göds.
 D. gödum, gödre, gödu.
 A. gödann, göða, gott.

Plur.

- N. göder, gödar, göd.
 G. gödra, gödra, gödra.
 D. gödum, gödum, gödum.
 A. göða, göðar, göd.

Sic declinantur omnia Adjectiva in ur. quæ communem formam sequuntur et non habent a. tenue in penultimâ.

Sing.	Plur.
N. allur, öll, allt.	N. aller, allar, öll.
G. alls, allrar, alls.	G. allra, allra, allra.
D. öllum, allre, öllu.	D. öllum, öllum, öllum.
A. allann, alla, allt.	A. alla, allar, öll.

Sic declinantur Adjectiva in ur., qvæcunqve a. tenue habent in penultimâ et tamen formam communem seqvuntur.

Sing.	Plur.
N. lǿngur, laung, lǿngt.	N. lǿnger, lǿngar, laung.
G. lǿngs, lǿngrar, lǿngs.	G. lǿngra, lǿngra, lǿngra.
D. laungum, lǿngre, laungu.	D. laungum, laungum, laungum.
A. lǿngann, lǿnga, lǿngt.	A. lǿnga, lǿngar, laung.

Sic declinantur, qvæ ä. magnum in penultimâ habent, ut rǿngur, strǿngur, svǿngur, krǿnkur.

Sing.	Plur.
N. biturr, bitur, biturt.	N. bitrer, bitrar, bitur.
G. biturs, bitrar, biturs.	G. bitra, bitra, bitra.
D. bitrum, bitre, bitru.	D. bitrum, bitrum, bitrum.
A. bitrann, bitra, biturt.	A. bitra, bitrar, bitur.

Sic declinantur, qvorum Fæmininum est in ur. sed non habent a. tenue in penultimâ, ut digur, ïgur, ïtur, lipur, snotur, vitur.

Sing.	Plur.
N. apur, öpur, apurt.	N. aprer, aprar, öpur.
G. apurs, aprar, apurs.	G. apra, apra, apra.
D. öprum, apre, öpru.	D. öprum, öprum, öprum.
A. aprann, apra, apurt.	A. apra, aprar, öpur.

Sic declinantur qvorum Fæmininum est in ur. et habent a. tenue in penultimâ, ut dapur, fagur, gagur, magur, napur, vakur.

Sing.

- N. breiskur, breisk, breiskt.
 G. breisks, breiskrar, breisks.
 D. breiskvum, breiskre, breiskvu.
 A. breiskvann, breiskva, breiskt.

Plur.

- N. breiskver, breiskvar, breisk.
 G. breiskra, breiskra, breiskra.
 D. breiskvum, breiskvum, breiskvum.
 A. breiskva, breiskvar, breisk.

Sic declinantur dyggur, dóckur, glöggur, hriggur, klöckur, kröckur, myrkur, röskur, slíngur, snöggur, styggur, styrkur, tryggur, þraungur, þyckur, qvæ omnia in flexione v. as-sumunt.

Sing.

- N. midur, mid, midt.
 G. mids, midrar, mids.
 D. midium, midre, midiu.
 A. midiann, midia, midt.

Plur.

- N. mider, midiar, mid.
 G. midra, midra, midra.
 D. midium, midium, midium.
 A. midia, midiar, mid.

Hoc assumit i. in flexione.

Sing.

- N. nockurr, nockur, nockud et nockurt.
 G. nockurs, nockurrar, nockurs.
 D. nockrum, nockurre, nockru.
 A. nockurn, nockra, nockud et nockurt.

Plur.

- N. nockrer, nockrar, nockur.
 G. nockurra, nockurra, nockurra.
 D. nockrum, nockrum, nockrum.
 A. nockra, nockrar, nockur.

Sing.	Plur.
N. annar, önnur, annad.	N. adrer, adrar, önnur.
G. annars, annarrar, annars.	G. annarra, annarra, annarra.
D. ódrum, annarre, ódru.	D. ódrum, ódrum, ódrum.
A. annann, adra, annad.	A. adra, adrar, önnur.

Sing.

N.	einginn, eingin, eckert.
G.	einkis, aungrar, einkis.
D.	aungvum, aungre, aungvu.
A.	aungvann, aungva, eckert.

Plur.

N.	aungver, aungvar, einginn.
G.	aungra, aungra, aungra.
D.	aungvum, aungvum, aungvum.
A.	aungva, aungvar, einginn.

De Declinationibus Demonstrativis adjectivorum.

Ex his simplicibus Declinationibus Adjectivorum proveniunt aliæ, mihi Demonstrativæ dictæ. Omnia enim Adjectiva, paucis exceptis, suapte naturâ indefinita, fiunt Demonstrativa, mutando syllabam ultimam in e. ut gödur (bonus) est Adjectivum indefinitum, sed inde natum göde (bonus ille) est Demonstrativum, et similiter de cæteris. Horum ergo Demonstrativorum doctrinam fusius traditurus primo eorundem formationem ab Adjectivis describam, deinde flexionis formam depingere aggrediar.

1°. Ex monosyllabis finitis in ll. formantur ablato l. posteriore et substituto e. ut ex heill, heile.

2°. Ex nn. vel rn. desinentibus auferendo has ultimas literas et substituendo ne. ut â beirn, beine, â klienn, kliene. Excipe ern et giarn, quibus saltem additur e., ut erne, giarne.

Sic his jafn, gegn, lign, skygn, sykn tantum e. apponitur, jafne, gegne, ligne, skygne, sykne.

3°. Hæc Monosyllaba blār, dār, fār, flār, frār, gliār, glær, grār, hnār, hrār, hlār, knār, nyr, rōr, skār. Þrār abjiciunt r. et surrogant e. ut blæe, dæe, flæe etc.

4°. frý, snar, spar, var addunt e., ut frýe, snare.

5°. Hæc in r. klār, ber, bæer, dýr, fær, ger, hýr, klúr, kiær, kyrr, meyr, mær, rír, sár, skír, skiær, stōr, sær, tær, vær, þurr, ær etiam addunt e. ut klære, bere, bære, dyre etc. ørr facit örve.

6°. Hār, friör, miör, sliör, dant hæfe, friöfe, miöfe, sliöfe.

7°. Häs, friäls, füs, fix, hress, laus, liös, læs, hvass, brass apponunt e., ut hæfe, friälse, füse, hresse etc.

8°. Disyllaba et Polysyllaba in ll. rejiciunt posterius l. et substituunt e., ut ab hugull, hugule. Similiter cætera. Giöfull facit giöfule et giöfle, Sögull sögule et sögle, Þögull þögule et þögle., vesall vesale. mikill mikle. gamall gamle. einsamall einsamle.

9°. Finita in inn. vel enn. vertunt illud, per Metathesis, in ni. vel ne., ut ab helldinn heldne. galinn facit galde, alinn alde, dvalinn dvalde, kalinn kalde, malinn malde, qvalinn qvalde, talinn talde, valinn valde, nakinn nakte.

10°. Desinentia in ur., qvorum Fæmininum est in ur. et Neutrum in urt., abjiciunt ur, et surrogant re., ut bitur bitre, apur apre, etc.

11°. Hæc sequentia breiskur, döckur, dyggur, glöggur, hryggur, klöckur, kröckur, myrkur, röskur, snöggur, styggur, styrkur, tryggur, þraungur, þyckur abjiciunt ur. et refarciunt ve., ut breiskve, döckve, dyggve etc. midur dat midie.

12°. Reliqua omnia in ur. vertunt ur. in e., ut gödur göde. Sic hæc Numeralia Distributiva tvennur tvenne, þrennur þrenne.

Fæminina horum Demonstrativorum formantur mutando e. in a. Neutra vero Nominativa similia sunt Fæmininis, göde, göda, göda.

Declinatio omnium Adjetivorum Demonstrativorum unica est. Sed cum mutationi quorundam Vocalium, ut cætera, obnoxia sint, ad talis mutationis expressiorem ideam aliquot plura Paradigmata afferam.

Sing.		Plur.	
N.	göde, göda, göda.	N.	gödu, gödu, gödu.
G.	göda, gödu, göda.	G.	gödu, gödu, gödu.
D.	göda, gödu, göda.	D.	gödu, gödu, gödu.
A.	göda, gödu, göda.	A.	gödu, gödu, gödu.

Sic declinantur omnia Adjectiva Demonstrativa, quæ communem regulam sequuntur et nullam Vocalium mutationem patiuntur.

Sing.		Plur.	
N.	jafne, jafna, jafna.	N.	jöfnu, jöfnu, jöfnu.
G.	jafna, jöfnu, jafna.	G.	jöfnu, jöfnu, jöfnu.
D.	jafna, jöfnu, jafna.	D.	jöfnu, jöfnu, jöfnu.
A.	jafna, jöfnu, jafna.	A.	jöfnu, jöfnu, jöfnu.

Sing.		Plur.	
N.	gamle, gamla, gamla.	N.	gömlu, gömlu, gömlu.
G.	gamla, gömlu, gamla.	G.	gömlu, gömlu, gömlu.
D.	gamla, gömlu, gamla.	D.	gömlu, gömlu, gömlu.
A.	gamla, gömlu, gamla.	A.	gömlu, gömlu, gömlu.

Hæc duo paradigmata ostendunt mutationem a. tenuis in ø. ubi in penultimâ Syllabâ invenitur, utrum Adjectiva Demonstrativa à Monosyllabis an Polysyllabis orientur.

Sing.		Plur.	
N.	länge, lännga, lännga.	N.	laungu, laungu, laungu.
G.	lännga, laungu, lännga.	G.	laungu, laungu, laungu.

Sing.	Plur.
D. lānga, laungu, lānga.	D. laungu, laungu, laungu.
A. lānga, laungu, lānga.	A. laungu, laungu, laungu.

Hic videtur, quomodo ä. magnum ante ng. vel nk. penultimæ Syllabæ in au. vertatur. Nec de his ultra monendum est.

Secundum Declinationes Demonstrativas declinantur omnia Numeralia Ordinalia, ut fyrste, þridie, fiörde, fimte et consequenter. Excepto annar, cujus Declinatio supra* inter Adjectiva legitur.

Adjectiva Indeclinabilia, finita in a. tenue, ut et hæc Indeclinabilia dug, dumm¹¹⁴), jan¹¹⁵), danndis, vokins. Similiter hæc declinabilia allur, annar, nockur, neirn, einginn, margur, sumur et bäder, Duale, ut et Numeralia Cardinalia, nunquam Demonstrativè declinantur.

De comparatione Adjectivorum.

Comparatio est duplex, Regularis et irregularis. Maximè regularis est, ubi Adjectiva Monosyllaba vel Polysyllaba formant Comparativum in 'are. Surperlativum in 'astur., ut snar, snarare, snarastur, lærdur, lærdare, lærdastur.

Qvædam Monosyllaba regulariter comparantur, ut sunt brass, ern, fix, friäls, frý, füs, gegn, ger, giarn, häs, hress, hvass, jafn, laus, liös, læs, megn, skygn, snar, spar, sýkn, var, vís, þurr, ær.

Reliqua Monosyllaba pleraque irregulariter comparantur, et sunt sequentia.

Beirn, beinnre, beinstur et beinastur. Sic comparantur kiærn, brünn, forn, værn, bæ, dýr, kiær, rír, skiær, brünn, þrær.

* S. 73.

Ber, berre et berare, berastur. Sic comparantur klär, klür, sär, skír, sær, tær, veill, häll, hír, kyr.

Flär, flärre, flästur, Sic frär, hnär, knär, skär.

Fär, færre, fæstur. Sic här, smär, stör.

Býll, býllre, býlastur. Sic dæll, heill, füll, striäll, sæll, æll.

Förn, förnre, fönastur. Sic fränn, frönn, gränn, hreinn, seinn, mær, meýrr, værr.

Blär, blärre, bläastur. Sic där, gliär, grär, hrär, glär, hlir, nýr, rör.

Frior, friorre, friöfastur.

miör, miörre, miöstur et miöfastur.

sliör, sliörre, sliöfastur.

ör, örvare et örare, örvastur et örastur.

Pleraqve Adjectiva in ur. regulariter comparantur per 'are, 'astur, ut frödur, frödare, frödastur.

Adjectiva in ur., habentia Fæmininum in ur., Neutrum in urt, comparantur per 'rare, 'rastur, ut bitur, bitrare, bitrastur. Sic digur, igur, itur, lipur, snotur, vitur, apur, dapur, gagur, napur. Ex his variant sequentia. fagur, fegre, fegurstur, magur, megre, megurstur. vakur, vekre et vakrare, vekurstur et vakrastur. frægur, frægre, frægstur. Sic nægur sive nögur. lägur, lægre, lægstur. grunnur, grynnre, grynnstur. Sic þunnur et þüngur. hægur, hægre et hægare, hægastur. Sic slægur, stinnur, þeckur, dimmur, grimmur, slæmur. diupur, dypre et diupare, dypstur et diupastur. þægur, þægre et þægare, þægstur et þægastur. breiskur, breiskvare, breiskvastur. Sic myrkur, röskur. döckur, dockre, döckvastur. Sic glöggur, hryggur, klöckur, kröckur, snöggur, styggur, styrkur, tryggur, þyckur. lüngur, leingre, leingstur. Sic rängur, svängur, strängur, streingre, strängastur. þraungur, þreingre, þreingstur et þraungvastur. slingur, slingvare, slingvastur. dyggur, dyggre et dyggvare, dyggvastur. kränkur,

kreinkre et kränkare, kränkastur. heimill, heimille et heimillre, heimilastur. Sic vesall, brygdull, hugull, hvikull, mósull, spurull, svikull, svipull, ötull. giöfull, giöfulle, giöfullre, giöflare et giöfulare, giöflastur et giöfulastur. Sic sögull, þögull, hverfull. Balldinn, balldnare, balldnastur. Sic omnia regularia in inn. galinn, galdare, galdastur. Sic alinn, dvalinn, kalinn, malinn, qvalinn, talinn, valinn. nakinn, naktare, naktastur. näinn, nänare, nänastur. fyrr, fyrnare, fyrnastur.

Positivo deficiunt.

aptare, et eptre, aptastur. austare et eystre, austastur. betre, bestur. efre, efstur. elldre, elldstur, fleyre, flestur, fremre, fremstur. fyrre, fyrstur. handare, handastur. heimre, heimastur. heldre, heldstur. heldre, heldstur. innre, innstur. meyre, mestur. minne, minnstur. nedre, nedstur. nydre et nordare, nordastur. sialldnare, sialldnastur. sïdre, sïdstur et sïdastur. sydre, sydstur et synnstur. verre, vestur. vestre et vestare, vestastur. ytre, ytstur. ædre, ædstur.

Positivum solum habent.

gamall.	} ac eapropter hæc mutuantur supra- scripta defectiva	elldre, elldstur.
gödur.		betre, bestur.
illur.		verre, vestur.
litill.		minne, minnstur.
mikill.		meyre, mestur.
margur.		fleyre, flestur.
vondur.		verre, vestur.

Superlativum solum habent færstur et nærstur.

Paradigma comparationis Regularis.

Sing.

- N. frömur, frömære, frömastur.
fröm, frömære, frömüst.
frömþ, frömæra, frömæst.

Sing.

- G. fröms, frömara, frömasts.
frömrar, frömære, frömastrar.
fröms, frömara, frömasts.
- D. frömum, frömara, frömustum.
frö mre, frömære, frömastre.
frömu, frömara, frömustu.
- A. frömann, frömara, frömastann.
fröma, frömære, frömasta.
frömt, frömara, frömast.

Plur.

- N. frömer, frömære, frömæster.
frömar, frömære, frömæstar.
fröm, frömære, frömüst.
- G. frömra, frömære, frömastra.
frömra, frömære, frömastra.
frömra, frömære, frömastra.
- D. frömum, frömære, frömustum.
frömum, frömære, frömustum.
frömum, frömære, frömustum.
- A. fröma, frömære, frömasta.
frömar, frömære, frömæstar.
fröm, frömære, frömüst.

Similiter comparantur alia Adjectiva diversarum terminationum, habitâ ratione Positivi, pro cujusvis terminationis flexione. Eadem lex est de Anomalis observatis, si sint, pluribus comparativis et Superlatis, quotquot enim sint, omnes ad hoc Paradigma inflectuntur. Positivi sui juris sunt.

Ex comparativis et Superlatis hisce communibus ut ex Positivis Declinationes Demonstrativæ nascuntur, Superlativorum quidem mutatâ terminatione Nominativi 'astur in

'aste, ut â frömastur frömaste, qvi Superlativus deinde declinatur Demonstrativè, ut supra göde, göda, göða. Sed Comparativi Declinatio Demonstrativa cum Declinatione Comparativi communi prorsus coincidit.

Ex hac triplici Declinatione Demonstrativâ, nempe Positivi, Comparativi et Superlativi conjunctâ comparatio Demonstrativa emergit, habitâ ratione, ubi opus est, plurium Comparativorum et Superlativorum, cujus comparisonis in gratiam discentium unum Paradigma adjungo.

Sing.	Plur.
N. fröme, frömære, frömaste. fröma, frömære, frömasta. fröma, frömara, frömasta.	N. frömu, frömære, frömustu. frömu, frömære, frömustu. frömu, frömære, frömustu.
G. fröma, frömara, frömasta. frömu, frömære, frömustu. fröma, frömara, frömasta.	G. frömu, frömære, frömustu. frömu, frömære, frömustu. frömu, frömære, frömustu.
D. fröma, frömara, frömasta. frömu, frömære, frömustu. fröma, frömara, frömasta.	D. frömu, frömære, frömustu. frömu, frömære, frömustu. frömu, frömære, frömustu.
A. fröma, frömara, frömasta. frömu, frömære, frömustu. fröma, frömara, frömasta.	A. frömu, frömære, frömustu. frömu, frömære, frömustu. frömu, frömære, frömustu.

De Indeclinabilibus.

1°. Indeclinabilia sunt hæc Substantiva, hniss Masculinum akt, mær Fæminina. tie, heima Neutra.

2°. Pleraqve Fæminina in e., qvæ enumerata vide supra in quarta Declinatione Fæmininorum*.

3°. Hæc Adjectiva dumm, dugs, dandis, vokins et jan peregrinum.

4°. Omnia Adjectiva in a., ut sunt blæsma, breima, hissa, hlessa, hvimsa¹¹⁶), ixna, ikia¹¹⁷), kinia¹¹⁷), lama,

* S. 50.

leiksa, löda, öpsa¹¹⁸), ræda, sliksa¹¹⁹), svidda. vista¹²⁰), æfa¹¹⁷), et longe plura similia Polysyllaba, qvæ usus docebit.

5°. Numeralia fimm et omnia sequentia in quantum procedant, sed hundrad et þusund Substantiva Declinabilia sunt.

De genere Nominum.

Genus Nominum cognoscitur partim ex Significatione, Generaliter, partim ex terminatione, specialiter.

Ex Significatione.

1°. Nomina Virorum, officiorum Virilium et Ventorum sunt Generis Masculini, ut Olafur, Þördur, köngur, biskup, prestur, söknare, hreppstiöre, diäkne, hringiare, fader, afe, bröder, austræningur, landsynningur, utsynningur, utnyrdingur etc.

Excipe Fæminina hetia, kempa, qvæ ambo Virum Athletam significant.

2°. Nomina Mulierum et Muliebrium officiorum.

Fæminina sunt, ut gudrun, Oluf, abbadis, möder, döttér, syster, föstra, husfreyja, nunna. Excipe masculina, ristill, svanne, svarre, spracke. Item Neutra fliöd, sprund, víf, qvende, qvæ omnia Fæminam significant.

3°. Nomina Metallorum pleraqve Neutra sunt, ut gull, sylfur. Excipe kopar, kaldür¹²¹), raudbrote Masculina; et messing Fæmininum. Nomina literarum et omnia materialiter posita Neutra sunt.

Ex terminatione cognoscitur genus ut sequitur.

ä. magnum.

Desinentia in ä. magnum Fæminina sunt, ut brä, flä, krä. Excipe Neutra dä, strä, stiä, þrä (contumacia).

a. tenue.

In a. tenue Fæminina sunt, ut allda, vaka. Excipe. 1°. Masculina herra, sera, et Nomina Propria Virorum in

a., ut Sturla, Urækia. 2°. Neutra auga, biuga, eyra, eysta, hiarta, hnoda, lunga, nira.

b.

In b. Neutra sunt, ut dramb, gabb. Excipe Fæminina vömb, þómb.

d.

In d. Masculina sunt hæc duo gud et deid. Neutra sunt hæc seqventia. bad, band, bard, blad, bland, blöd, bod, bord, bräd, braud, dod, dund, flagd, flöd, flöd, ged, gialld, god, gräd, grand, grid, häd, halld, hlad, hlid, hliöd, hlöd, holld, jöd, kid, klöd, kridd, läd, land, lid, liöd, löd, mid, mod, mord, mund, nudd, nöd, ord, ped, pund, qvell, räd, rid, rod, säd, sälld, sard, seyd, sid, skalld, skard, skeid (stadium), sköd, skrid, skrüd, snid, sod, spad, spard, spialld, sprund, stand, stöd, strüd, sund, sverd, svid, tröd, vad, valld, ved, verd. ambod, amlöd, folalld, forad, hafalld, höfud, kafalld, keralld. Reliqua omnia in d. Fæminina sunt.

e.

In e. Monosyllaba Neutra sunt, ut fie, hlie, hnie, knie, spie, tie, ve. Disyllaba in e. sunt vel Masculina, Fæminina vel Neutra. Fæminina sunt hæc seqventia. Beidne, birde, blendne, bleýde, blindne, breitne, bræde, eikne, elfe, elle, erge, erme, ertne, feilne, feimne, feite, feste, fiske, fleppne, frækne, fylle, fælne, gefne, giætne, giörfe, glede, glümne, greme, grædge, heide (mons), helge, heppne, hylle, hlödne, hlífne, hnösne¹²²), hræsne, hyrtne, hädne, hæfne, hæse, hæsne, idne, kelkne, keppne, keskne, känge, kímne, kiæte, leikne, lete, lige, mere, mæde, mælge, myre, nýtne, prýde, reide (ira), seilne, skreitne, skrötne, slisne, snille, spielne, sýke, sælne, teite, veide, veike, ýke, æfe, öxe, et omnia in seme.

Neutra sunt seqventia.

Beike, beisle, bellte, berde, bire, birke, brīne, býle, byrge, bæle, drýmbe, dreyme, dýke, dýpe, dæle, dæme, efle, efne, einge, eyngle¹²³), ekne, elde, eple, eskne¹²⁴), erde, erfe, erfde*, eýde, eýse¹²⁵), fenne, fylge, fyrse, frelse, fræde, fygle, fylke, fylsne, fæde, gerfe, girde, giæde, grenne, grynne, græde, gyrne, heide (serenitas), heinge, heite, helse, hesle, hylke, hneixle, hneppe, hreite, hræse, hyske, hæfe, hæle, hæte, kefle, keire, kembe, kerfe, kerte, klette, klæde, kyle, leide, leife, leite, leyne, lýse, liene, lite, læge, læte, merke, millte, minne, mynne, næde, næle, næme, næte, nætte, pette, qvende, qvenke¹²⁶), qvette, qvæde, refde, reife, reinge, rensl, rept, rike, rikte, ræme, ræxne, seide, seýme, sýke, sikte, síle, silke, sýne, sinne, skeine, skeite, skepte, skíde, skygne, skipte, skiæde, skiælne, skiæne, skiære, skrīpe, skynde, slæke, smíde, smælke, snippe, stefne, stycke, stígle¹²⁷), stille, stíre, streingsle, streite, streyme, strinde, stræte, stæke, svæde, sæde, sæfe, sære, sæte, teyme, tingle, tippe, trippe, tæke, tæte, vellde, vīde, vīge, virde, virke, vitne, væne, væpne, være, ynde, ynne, þeyse, þyrpe, þreyngsle, þvætte, þyckne, þýde, þýfe, þýrmsle, æde, ærsl, æte, æxle.

Reliqua omnia in e. Masculina sunt.

f.

In f. Neutra sunt, ut gölf, haf, líf. Excipe Fæminina dauf, dreif, giöf, gröf, gröf, hlíf, hneif, klauf, kleif, klíf (onus), kórf, leif, nóf, rauf, sköf, sleif, sveif, tóf, qveif, þórf.

g.

In g. Masculina sunt budlung, dögling, hillding, köng, konung, lofdung, millding, niflung, sikling, ödling. Fæminina sunt hæc biörg, borg, dregg, drög, dögg, egg, lág, laug, lögg, raung, rüg, rögg, sorg, spaung, staung, sæng, søg, tåg, taug, taung, veig, vog, þraung et omnia alia desi-

* = erfði (?).

nentia in 'ing. et 'ung. ut virding, verdung. Neutra sunt reliqua omnia in g. finita.

k.

In k. finita hoc Fæminina sunt biörk, bök, bräk, brök, brök, eik, flik, haunk, kok¹²⁸), miölk, mörk, ösk, qverk, räk, reik, skäk, spiälk, spök, stök¹²⁹), sök, tik, vök, visk, vök, örsk, item orsök. Neutra sunt cætera omnia Monosyllaba in k., item edik disyllabum.

l.

Monosyllaba in l. hæc sunt Masculina, afl (clibanus), äll, däll, föll, fugl, gafl, gäll, güll, haull, hiarl, höll, hræll, hvoll, hæll, jarl, jaxl, kall, karl, kiöll, kyll, müll, päll, rill, skaff, skiæll, skrill, stüll, stöll, vagl, þræll. Fæminina sunt dul, dvöl, fiöl, geil, heill, hel, il, miöll, mól, näl, nögl, öl, pysl, qvösl, qvöl, säl, seil, skäl, skiel, skiöll, söl, ull, þöll, öxl. Neutra sunt cætera omnia Monosyllaba in l. Disyllaba omnia Masculina sunt. Excipe Nomina Propria Fæminina et hæc Neutra. bariel, kurriel, qvartiel, örkuksl.

m.

In m. neutra sunt. Excipe hæc Fæminina höm, kröm, löm, meidm, miödm, reim, rim, skälm, skömm, vömm, þröm.

n.

In n. hæc Monosyllaba Masculina sunt, än, biörn, daun, dän, steirn, hrafn, hün, hvinn, sann, span, spörn, stafn, steinn, stofn, svefn, sveinn, teinn, tön, vagn, þegn, þorn. Fæminina sunt sequentia. audn, baun, bausn, ben, bodn, bönn, brün, bænn, dröfn, eign, fiönn, fregn, fysn, fönn, grein, grönn, gönn, heyrn, hiörn¹³⁰), hlaun, hlein, hrönn, höfn, hvönn, hvörn*, kinn, lausn, lön, lofn, lögn, lönn, mönn, nautn, norn, ögn, qvern, qvon rän, raun, rausn, rein, rün,

* = kvörn.

rögn, sin, siön, skän, skirn, smän, sökn, sön, spönn, spörn, sýkn, sýn, sögn, tign, tiörn, tönn, unn, von, vörn, þausn, þiän, þögn, þön, ögn, öln, önn, örn.

Neutra sunt reliqva omnia Monosyllaba in n.

Disyllaba Masculina sunt drakon, drottinn, jötun, morgun, satan. Neutra disyllaba sunt ängan, biarkan, brekan, fargan, fergin, fingalkn, gaman, gaddan, gargan, kaprün, kotun, megin, systkin. Reliqva omnia disyllaba in n. Fæminina sunt.

o.

In o. Fæminina sunt, ut flö, klö, krö, lö, rö, slö, stö, tö, vo, þrö, item heilö. Excipe Neutra friö, hrö, tö.

p.

In p. Neutra sunt, ut varp, þrep. Excipe Fæminina greip, klöpp, löpp, neip, nöp, skälp, slöpp¹³¹).

r.

Monosyllaba Fæminina in r. hæc sunt är (remus), dyr, for, för, hiör (cardo), hnör¹³²), kiör, kör, mær, sör, skör, skör, skür, spiör¹³³), spör, vör, ær, ör (sagitta).

Monosyllaba Neutra sunt, är* (minuta particula), bar, ber, bür, der, dör, eyr, fär, far, fiör, flür, ger, gler, glör, gör, här, hrer, hrör, karr¹³⁴), ker, kiör (sors), klär (colostrum), klör, knurr, korr, kür, lar, lür, lær, mar (semisubmersio), murr, narr, pär, par, qver, sär (vulnus), skar, sker, skir, slör, slor, smiör, snar, spor, star, svar, tär, tör, var, ver, vor, þor, ör (cicatrix).

Masculina sunt reliqva omnia Monosyllaba in r. Disyllaba omnia in ar, er, ir et yr Masculina sunt. Excipe Fæminina dötter, möder, syster. Item sumar Neutrum.

In ur. Fæminina hæc sunt, brüdur, fiödur, flædur, gerdur, gögur, gimbur, grüdur, hilldur, klömbur, lifur, rüdur, veidur.

* Nu udtalt *ar*.

Neutra Disyllaba in ur. enumerata vides supra in Primâ Declinatione Neutorum.

Reliqua omnia Disyllaba in ur. Masculina sunt, quæ etiam ferè habes in Tertiâ Declinatione Masculinorum.

s.

In s. Monosyllaba Masculina sunt, *ás, bás, dans, dás, daus, fans, foss, grís, hams, haus, hnaus, hniss, ís, keis, koss, kross, lás, meis, ós, peis, prís, puss.* Fæminina Monosyllaba *des, dis**, *dös, drös, dýs, flös* (frustum), *flís, gás, giæs, hnoss, kräs, krús, kös, lús, mús, nös, qvos, räs, rös, taus, þiös, æs, ós.*

Neutra sunt reliqua Monosyllaba in s. Disyllaba duo klampüs, kledüs Masculina sunt.

t.

Fæminina Monosyllaba in t. hæc sunt, *akt, äst, beit, böt, braut, bust, drift, drött, eykt, fit, flöt, gätt, geit, gnött, heipt, hīt, hlust, hnot, hvest¹³⁵), krīt, laut, leit, líkt¹³⁶), lüt, lykt, magt, megt, nipt, nyt, riett, rist, röt, rækt, rüst, rýt, röst, sekt, siöt, skrift, skript, skrimt, snöt, sött, sveit, süt, tint¹³⁷), töpt, trekt, tukt, tyst¹³⁸), tylft, urt, virdt, vist, vætt, þraut, þurft, þüst, ört.* Item malurt et miadurt Disyllaba. Reliqua omnia Monosyllaba in t. Neutra sunt, et skarlat Disyllabum.

u.

In u. finita non sunt nisi Monosyllaba. Horum Fæminina sunt *brü, frü, trü.* Neutra *bü, dü, hiü, krü, pü¹³⁹), rü, stü.*

x.

In x. Monosyllaba tantum sunt. Masculinum *lax,* Fæmininum *eyx,* Neutra *fax, fox, hiax, pex, piax¹⁴⁰), reix, sax, slax, vax.*

* = *dys.*

y.

In y. Monosyllaba Fæminina sunt, ey, mey, Neutra blÿ, bÿ (apis), dÿ, fleÿ, greÿ, heÿ, hÿ, mÿ, nÿ, qvÿ, skÿ, slÿ, sÿ¹⁴¹), þÿ.

æ.

In æ. Neutra sunt fræ, hræ, læ.

Nota.

Sunt quædam Terminationes Derivatorum, quæ infallibiliter Genus indicant. Ex. gr. omnia Derivata finita in ängur, skapur, hättur, lïngur, ïnge, ïngur, üngur Masculina sunt, ut leidängur, mannskapur, gickshättur, prestlingur, daufïnge, sinningur, ribbungur. Etsi quidam hodie hæc berängur, einängur, liettängur Neutris vitiosè adscribant. Derivata in ïng, üng, un, ska et seme omnia Fæminina sunt, ut hneiging, nÿung, skodun, vitska, sparseme, quæ et similia paulatim usus rectius docebit.

Hic monendum me eapropter in antedictis tantum de Monosyllabis et disyllabis egisse, quod vix, ac ne vix quidem, ultra hæc ulla Primitiva simpliciave dentur, imo multa etiam Disyllaba Derivata sint, quare omnia Polysyllaba eodem cum his tramite versantur. Derivata enim quæque secundum Genera et terminationes ad præscriptas Declinationes referuntur, composita vero postremam vocem compositam per omnia sectantur.

De Nominis Specie et Figurâ.

Ex specie vox est Primitiva aut Derivata. Primitiva, ut vit. Derivata, ut vitska.

Figura est simplex vel composita. Simplex, ut lærdur. composita, ut böklærdur.

De Pronomine.

Pronomini accidunt Significatio, Declinatio, Persona, Numerus, Casus et Genus.

Pronomina sunt eg, þú, sîn, hann, hinn, þesse, sä, siälfur, same, hver, minn, þinn, sinn, vor, ydvarr, sem, er, ed, arna.

Ex Significatione eg, þú, hann, siälfur, same sunt simul Personalia et Demonstrativa. hinn, þesse, sä Demonstrativa, hver Interrogativum et aliquando Relativum. minn, þinn, sinn, vor, ydvarr Possessiva. sîn et sinn Reciproca. sem, er, ed Relativa. arna Demonstrativum.

Declinationes Pronominum hæc sunt.

	Sing.	Dual.	Plur.
N.	eg.	vid.	vier.
G.	mîn et minna.	ockar.	vor vel vorra.
D.	mier.	ockur.	oss.
A.	mig.	ockur.	oss.

	Sing.	Dual.	Plur.
N.	þú.	þid.	þier.
G.	þîn vel þinna.	yckar.	ydar.
D.	þier.	yckur.	ydur.
A.	þig.	yckur.	ydur.

	Sing.	Plur.
N.	caret.	caret.
G.	sîn et sinna.	sîn et sinna.
D.	sier.	sier.
A.	sig.	sig.

	Sing.	Plur.
N.	hann, hün, þad.	þeir, þær, þaug.
G.	hanns, hennar, þess.	þeirra, þeirra, þeirra.
D.	hönum, henne, þvi.	þeim, þeim, þeim.
A.	hann, hana, þad.	þä, þær, þaug.

Sing.	Plur.
N. hinn, hin, hitt vel hid.	N. hiner, hinar, hin.
G. hinns, hinnar, hins.	G. hinna, hinna, hinna.
D. hinum, hinne, hinu.	D. hinum, hinum, hinum.
A. hinn, hina, hitt vel hid.	A. hina, hinar, hin.

Sing.	Plur.
N. þesse, þesse, þetta.	N. þesser, þessar, þesse.
G. þessa, þessarar, þessa.	G. þessara, þessara, þessara.
D. þessum, þessare, þessu.	D. þessum, þessum, þessum.
A. þennann, þessa, þetta.	A. þessa, þessar, þesse.

Sing.	Plur.
N. sä, sü, það.	N. þeir, þær, þaug.
G. þess, þeirrar, þess.	G. þeirra, þeirra, þeirra.
D. þeim, þeirre, því.	D. þeim, þeim, þeim.
A. þann, þä, það.	A. þä, þær, þaug.

Sing.	Plur.
N. siälfur, siälf, siäft.	N. siälfer, siälfar, siälf.
G. siälfs, siälfrar, siälfs.	G. siälfra, siälfra, siälfra.
D. siälfum, siälfre, siälfu.	D. siälfum, siälfum, siälfum.
A. siälfan, siälfa, siäft.	A. siälfa, siälfar, siälf.

Sing.	Plur.
N. same, sama, sama.	N. sömu, sömu, sömu.
G. sama, sömu, sama.	G. sömu, sömu, sömu.
D. sama, sömu, sama.	D. sömu, sömu, sömu.
A. sama, sömu, sama.	A. sömu, sömu, sömu.

Sing.	Plur.
N. hverr, hver, hvert.	N. hverier, hveriar, hver.
G. hvers, hverrar, hvers.	G. hverra, hverra, hverra.
D. hverium, hverre, hveriu.	D. hverium, hverium, hverium.
A. hvern, hveria, hvert.	A. hveria, hveriar, hver.

Sing.	Plur.
N. minn, mīn, mitt.	N. mīner, mīnar, mīn.
G. mīns, minnar, mīns.	G. minna, minna, minna.
D. mīnum, minne, mīnu.	D. mīnum, mīnum, mīnum.
A. minn, mīna, mitt.	A. mīna, mīnar, mīn.

Sic declinantur þinn et sinn.

Sing.	Plur.
N. vorr, vor, vort.	N. vorer, vorar, vor.
G. vors, vorrar, vors.	G. vorra, vorra, vorra.
D. vorum, vorre, voru.	D. vorum, vorum, vorum.
A. vorn, vora, vort.	A. vora, vorar, vor.

Sing.	Plur.
N. ydvarr, ydvar, ydvert.	N. ydrer, ydrar.
G. ydvars, ydvarrar, ydvars.	G. ydvarra, ydvarra.
D. ydrum, ydre, ydru.	D. ydrum, ydrum.
A. ydvarr, ydvara et ydra, ydvert.	A. ydra, ydur.

Pronomina sem, er et ed sunt Relativa Indeclinabilia et omnibus Generibus, Numeris, Casibus et Personis aptissimè respondent.

Pronomen arna Demonstrativum est et omni Generi, Personæ vel rei, Numero et Casui apprimè competens, ut proximè accedat ad modum et significationem *δεῖνα* indeclinabilis. Sed illi semper præponitur Pronomen *sä* in convenienti casu respectu Personæ aut rei, de quâ sermo est. Sed hic notandum, quoties contigerit dicere þad arna (ut est in Neutro Genere Nominativi et Accusativi Singularium) dicendum est ad tarna, quod si rectè observetur, Metathesis literarum est, nempe þ. prima litera þad aufertur et præponitur arna, ut sit ad þarna, hinc evphonix ergo þ. in t. mutatur, unde fit ad tarna. alias autem immutatum legitur, ut *sä arna*, *þess arna*, *þeim arna* etc. Utimur hoc pronomine Personam aut rem innominatam indigitantes.

Dualis in Pronomine non est, nisi vid (nos duo) et þid (vos duo).

Pronomen same revera Nomen Adjectivum Demonstrativum est, ab Adjectivo indefinito samur (idem qui antea fuit), quare etiam ejus flexio cum Declinatione Demonstrativâ penitus coincidit, sed quoad Personam indigitat Pronominis naturam induit, et ideo eatenus inter Pronomina locum meretur.

Pronomina Personalia eg, þu, hann præponuntur verbis earundem* Personarum, sed persæpè pro statu orationis Nomina eorum vicem compensant.

Pronomen idem, hann, instar Articuli Præpositivi Nominibus præponitur, non omnibus, sed tantum Propriis, ut hann Olafur, hanns Olafs, hun Katrin, henne Katrinu etc. Excepto Nomine Dei Sanctissimi, cui nullus Articulus unquam præponitur.

De Appellativis autem Demonstrativè locuturi Declinationibus Affixarum utimur.

Interdum loco Articuli hann Pronomine hinn, ut hinn Olafur, quod et Demonstrationem aliquantulum intendit, et quasi simul quendam Emphasin notitiæ involvit.

Hocce Pronomen, hinn, est materia particularum affixarum Declinationum, ablato per aphæresin interdum h., interdum hi., confer supra Declinationes Affixarum.

Idem Pronomen, hinn, etiam instar Articuli præponitur Adjectivis Demonstrativis, ut hinn göde.

Interdum hæc Pronomina sä et hinn conjunguntur, ut sä hinn göde (bonus ille).

Pronomina siälfur et same omnibus Personis respondent, ut eg siälfur (ego ipse), þu siälfur (tu ipse), hann siälfur (ille ipse).

* Rettet fra eorundem.

Pronomini Relativo hver frequentissimè adjungitur Relativum indeclinabile ed, ut hver ed lifer (qvi vivit).

Aliquando ablato h. ponitur inn pro hinn, ut inn göde.

Cum de Pronominum specie aut Figurâ obscurum sit, incertum pro certo venditare nolo.*

De Verbo.

Verbum est Pars Orationis Variabilis, significans agere aliquid aut pati.

Verbum est Finitum vel Infinitum. Finitum, qvòd per Numeros et Personas flectitur. Infinitum, qvòd sine Numerorum et Personarum discretionem profertur, ut solus Infinitivus.

Est et Verbum Personale vel Impersonale. Personale, qvòd per Personas distingvitur, ut eg giøre, facio. þu giører; facis. hann giører, facit. Impersonale, qvòd absqve Personarum distinctionem profertur, ut sniöfar, ningit.

Verbo accidunt Significatio, Conjugatio, Modus, Tempus, Numerus, Persona, Species, Figura.

Significationes Verborum sunt: Activa, ubi qvis agit, ut eg hrære, moveo. Passiva, ubi qvis patitur, ut eg hrærest, moveor. Neutra formam Activam habent et actionem vel consistentiam significant, sed contradistinctam passionem non admittunt, ut eg fer, eo. eg er, sum.

Neutralia passiva formam qvidem Activam habent, sed significationem Passivam, ut eg lïd, patior. eg hitna, calesco.

Deponentia, qvæ formâ Passivâ flectuntur, sed Activè significant, ut eg reidest, irascor.

Intransitiva, ubi qvis patitur, sed passionis suæ ipse author est, hæc formam Passivam** habent, ut eg dregst, trahor, me ipso trahente.

* Hermed slutter den første, til J. Olafsson nedsendte del af skriftet. 3^{1/2} Side er ubeskrevne.   ** Skr. 2 gg.

Conjugatio est cujusque Verbi certa inflexionis forma. Conjugationes tot sunt, quot ex analogiâ lingvæ in certas classes ritè distingvi possunt, de quibus infra.

Modi Verborum ex variâ intentione orationis distinguuntur. Hi quatuor tantum sunt, Indicativus, Imperativus, Coniunctivus sive Subiunctivus, et Infinitivus.

Tempora Verborum tantum duo sunt, Præsens et Præteritum, quorum Præsens Actionem vel Passionem præsentem vel instantem significat, Præteritum autem tam Imperfectam quam Perfectam et Plusquamperfectam includit.

Præsenti aliquando in Futurâ significatione utimur, prout circumstantiæ secundum usum lingvæ persvadent.

Sed cum hæc Tempora sev Verborum flexiones scopum vel intentionem orationis non ubiqve exactè colliment, eadem distinctè quoad excogitari queunt accuratius expressuri per Verba auxiliaria hæc sat dexterè circumloquimur. De quibus posterius.

Numeri duo sunt, Singularis et Pluralis, quorum ille unam personam agentem vel patientem, hic plures denotant.

Personæ cujusvis Numeri tres sunt, Prima, Secunda, Tertia. Ex genio autem lingvæ nostræ ut plurimum Pronomen Personale Verborum Personis præponimus, ut eg seige, dico, þu seiger, dicis, hann seiger, dicit, non secus ac Dani, jeg siger, et Germani, ich sage. Sæpissime tamen Nomen hic Pronominis vicem præstat, ut madurenn seiger, homo dicit.

De Verborum Specie et Figurâ infra docetur.

Verba hic tractanda aut Monosyllaba sunt aut disyllaba. Polysyllaba enim aut Derivata sunt aut composita et Primitivorum formam ad amussim sequuntur; itaque hic primò de Monosyllabis agendum.

Terminationes Verborum Monosyllaborum sedecim¹⁴²⁾ sunt, nempe.

ä. ut mä.	g. ut dreg.	p. ut drep.	ÿ. ut snÿ.
a. ut kna.	k. ut tek.	r. ut ber.	æ. ut ræ.
d. ut bid.	l. ut fel.	s. ut blæs.	
f. ut blif.	m. ut kem.	t. ut bīt.	
e. ut sie.	n. ut renn.	x. ut nex.	

Horum adeo variæ sunt formæ ut neque literæ finales nec Vocales eædem certas formas conjugationum constituent, sed sæpiusculè mutatio Vocalium novas formas inducant, et penitus impossibile sit hæc Verba Monosyllaba in certas conjugationum classes distingvere¹⁴³), cum mixtim variis formis vagentur et merito Anomala dicantur. Formæ eorum in Singulari Præsentis Indicativi septem sunt. Prima et frequentissima, ubi ad Primam Personam additur ur. in Secunda et Tertiâ, ut eg hleÿp, curro, þu hleÿpur, curris, hann hleÿpur, currit. Secunda addit unicum r. ad Secundam et Tertiam Personas, ut eg bÿ, habitu, þu bÿr, habitas, hann bÿr, habitat. In hac formâ conjugantur deÿ, flÿ, flæ, fæ, frÿ, gnÿ, græ, hlÿ, hlæ, klæ, knÿ, liæ, lÿ, nÿ, næ, rÿ, ræ, sie, slæ, snÿ, spÿ, tæ, þvæ.

Tertia forma addit st. ad secundam Personam solum, ut eg ann, diligo, þu annst, diligis, hann ann, diligit. Sic etiam faciunt man, veit.

Qvarta addit tt. ad Primam Personam, ut eg ä, possideo, þu ätt, possides, hann ä, possidet. Sic mä.

Qvinta forma t. unicum addit secundæ Personæ, ut eg er, sum, þu ert, es, hann er, est. Sic kann, mun, þarf.

Sexta forma secundam Personam auget lt, ut eg skal, debeo, þu skallt, debes, hann skal, debet. Sic vil, volo, qvod etiam in Tertiâ Personâ addit l, ut hann vill, vult.

Septima forma omnes tres Personas Præsentis Indicativi similes facit, ut eg ber, porto, þu ber, portas, hann

ber, portat. Sic blæs, dvîn, fer, freg, frÿs, gÿs, hnÿs, hrÿn, hvîn, kÿs, les, myr, rÿs, sker, skîn, smyr, spyr, sver, sÿlg, ver, vex, yr, þverr, þys.

Exactis tribus Personis Singularibus Præsentis Indicativi, permulta Verba Monosyllaba Vocalem suam mutant in Primâ Personâ Plurali ejusdem Temporis. Sed ne in hac mutatione erretur, tabulam, qvæ eam mutant et qvomodo, hic subjungo.

Vocales trium Personarum Singularium mutantur in Primâ Personâ Plurali ut seqvitur.

a. tenue in u. tenue, ut ann, unnum, diligimus. Sic kann, man, skal, þarf.

ä magnum in ei, ut ä, eigum, possidemus. Sic mä.

e. in iö., ut gell, giöllum, clangimus. Sic gelld.

e. in o. tenue, ut kem, komum, venimus. Sic tred, sef.

e. in ö., ut dreg, drögum, trahimus. Sic ek, el, fell, fer, gel, gref, hef (habeo), helld, hled, skef, skek, skep, stend, tek, ved, velld, vex.

ei. in i., ut veit, vitum, scimus.

ei. in au., ut geing, gaungum, vadimus. Sic hleip.

ey. in au., ut eÿk, aukum, augemus. Sic eÿs.

ÿ. magnum in e., ut sÿlg, svelgium.

ÿ. magnum in iö., ut brÿt, briötum, frangimus. Sic bÿd, flÿt, frÿs, gÿs, gÿt, hlÿt, hnÿs, hrÿt, kÿs, nÿt, skÿt, sÿd, þrÿt, þÿt.

ÿ. magnum in iü., ut drÿp, driüpum, stillamus. Sic flÿg, fÿk, klÿf, krÿp, lÿg, lÿk, rÿf, rÿk, smÿg, strÿk, sÿg.

ÿ. magnum in ü. magnum, ut bÿ, buum, habitamus. Sic lÿt, sÿp, nÿ, rÿ, snÿ.

y. tenue in iö., ut hryd, hriödum, vastamus.

æ. in ä. magnum, ut blæs, bläsum, spiramus. Sic flæ, fæ, klæ, læt, slæ, ræd, liæ, næ.

æ. in ö. magnum, ut ræ, röum, remigamus. Sic græ.

æ. in o. tenue, ut þvæ, þvoum, lavamus.

Cætera Verba Monosyllaba Vocalem Singularis Numeri servant in Primâ Personâ Plurali.

Sunt autem qvædam Verba, qvæ in Primâ Personâ Plurali et seqventi flexione assumunt v., ut sunt hõgg, hnõgg, hrõck, slõk*, stõck, söck.

Qvædam inserunt i., utpote seqventia. Ber (ferio), bid, byl, bryd, dryn, deÿ, dvel, dyl, dyn, flet, flyt, frem, gell, gled, glep, grem, hef (elevo), hem, hnyt, hrek, hryn, hygg, hvet, hyl, kef, klek, klyk, kref, krem, kryt, kyl, legg, lem, lep, let, ligg, lyk, mel, mer, met (edo), myl, myr, qvel, rek (duco)**, ryd, rym, sed, sel, sem, set, syng, sit, skek, skep, skil, smyr, spyr, styd, styn, sver, svik, sÿlg. ted, tef, tel, tem, tref, tygg, vef (plico), vek, vel, ven, ver, vik, vil, þek, þen, þygg, þrym, þyl, þys, yr.

Verba Monosyllaba, qvorum e. trium Personarum Præsentis Indicativi mutatur in iõ. vel õ., in Primâ Plurali ejusdem Temporis substituunt a. pro iõ. vel õ. in Secundâ et Tertiâ Personis Pluralibus, ut eg gell, þu gellur, hann gellur, vier giõllum, þier gialled, þeir gialla. Sic gelld. Item eg dreg, þu dregur, hann dregur, vier drõgum, þier draged, þeir draga. Sic etiam facit geing, gaungum, gãnged, gãnga.

Cætera omnia servant Vocalem Primæ Personæ Pluralis, ut kunnum, kunned, kunna; hlaupum, hlauped, hlaupa.

Hæc Verba kna, qva¹⁴⁴), em, sÿlg, dvîn, berg, svem Anomala Defectiva et sui juris sunt.

Hæc flæ, fæ, klæ, slæ, liæ, næ et þvæ apocopata leguntur in Tertiâ Personâ Plurali Præsentis Indicativi, ut flä, fä, klä, slä, liä, nä, þvo (pro fläa, fäa, kläa, släa, liäa, näa, þvoa, qvæ non dicuntur). Similiter in Infinitivo, ut flä pro fläa.

* Vist fejlskr. f. *stõck*.   ** ɔ: af vb. *rekja*.

Personæ Singulares Præsentis Imperativi semper retinent Vocalem secundæ Personæ Pluralis Præsentis Indicativi. Pluralium autem Personarum Vocales eadem sunt ac Pluralium Personarum Præsentis Indicativi, sive genuinæ, sive ex aliis mutatæ sint, ut Indicativo dreg, dregur, dregur, drögum, draged, draga. Sic in Imperativo drag þu, drage hann, drögum vier, draged þier, drage þeir. Nota. Pronomen in Imperativo semper Verbo postponitur.

Imperativus gack pro gang, sprýck pro sprýng, stick pro stíng seqvente Pronomine þu Evphoniæ causa facti sunt, adeoque frequentissimè junctim leguntur gacktu, sprýcktu, et stícktu, mutato þü in tü.

Vocalis secundæ Personæ Pluralis Præsentis Indicativi est Vocalis trium Personarum singularium Præsentis Coniunctivi, ut in Indicativo Plurali gaungum, gänged, gänga, item höfum, hafed, hafa. In Coniunctivo eg gänge, þü gänger, hann gänge, item eg hafe, þü hafer, hann hafe. Pluralis Indicativum Pluralem sequitur, ut vier höfum, þier hafed, þeir hafe, item vier gaungum, þier gänged, þeir gänge.

Vocalis secundæ Personæ Pluralis Præsentis Indicativi semper est Vocalis Infinitivi.

Præterita Verborum Monosyllaborum varia sunt, qvædam solum Monosyllaba, ut eg fer (eo), för (ivi), qvædam Disyllaba, ut eg ä (possideo), ätte (possedi), qvædam gemina eaque ambo Monosyllaba, ut eg flýg (volo), flö et flaug (volavi), aut aliud Monosyllabum, aliud Disyllabum, ut eg deý (morio), dö et deyde (mortuus sum). Sunt et tria ejusdem Verbi, ut eg fel (velo), fal, föl et falde (velavi). Denique inveniuntur duo Disyllaba, ut eg ann (diligio), unne (dilexi) et unnte (concessi).

Qvorum omnium Monosyllaba Præterita suo more, Disyllaba vero secundum suam analogiam inflectuntur.

Præteritorum Monosyllaborum Verborum formationem à Præsentibus regulis includere, vix possibile est, qvare singula enumerare opus est, primo Monosyllaba, deinde Disyllaba.

Præterita Monosyllaba.

Ber-bar.	er-var.	gÿs-gaus.
bell-ball.	et-ät.	hef-höf.
birg-barg.	eÿk-jök.	helld-helldt.
bid-bad.	eys-jös.	hled-hlöd.
bïd-beid.	fel, fal, föl.	hleÿp-hliöp.
bind-batt.	fell-fell.	hlÿt-hlaut.
bït-beit.	fer-för.	hlæ-hlö.
blïf-bleif.	finn-fann.	hnïg-hnie.
blæs-bles.	flÿt-flaut.	hnÿs-hnaus.
brÿt-braut.	flÿg, flö, flaug.	hnögg hnögg.
bregd-brä.	flæ-flö.	hryd-hraud.
brenn-brann.	freg-frag.	hrïf-hreif.
brest-brast.	frÿs-fraus.	hrïn-hrein.
bÿ-biö.	fÿk-fauk.	hryt-hraut.
bÿd-baud.	fæ-feck.	hröck-hröck.
dett-datt.	gel-göl.	hverf-hvarf.
deÿ-dö.	gell-gall.	hvïn-hvein.
dreck-drack.	gell-d-gallt.	högg-hiö.
dreg-drö.	gef-gaf.	kem-kom.
drep-drap.	geing-geck.	klïp-kleip.
drïf-dreif.	get-gat.	klÿf-klauf.
drÿp-draup.	gïn-gein.	klæ-klö.
drït-dreit.	gnÿ-gnast.	kryf-krauf.
dvijn.	gÿt-gaut.	krÿp-kraup.
ek-ök.	gref-gröf.	kÿs-kaus.
el-öl.	grïp-greip.	leik-lek.
em.	græt-gret.	lek-lak.

les-las.	skef-sköf.	sver-sör.
löd-leid.	skek-skök.	svid-sveid.
lyg-laug.	skell-skall.	svíf-sveif.
ligg-lä.	skep-sköp.	svík-sveik.
lit-leit.	sker-skar.	syð-saud.
lyk-lauk.	skín-skein.	syg-saug.
lyt-laut.	sküt-skeít.	sylg-svalg.
læt-let.	skríd-skreid.	syþ-saup.
met-mat.	skýt-skaut.	söck-söck.
mög-mie.	skrepp-skrapp.	tek-tök.
mun.	slepp-slapp.	tred-trad.
nem-nam.	slit-sleit.	ved-öd.
nýt-naut.	slæ-slö.	vef-öf.
qva.	smell-small.	veg-vog.
qved-qvad.	smyg-smaug.	vell-vall.
rek-rak.	sníd-sneid.	vellt-vallt.
renn-rann.	spinn-spann.	verd-ward.
rýd-reid.	sprýng-sprack.	verp-varp.
ríf-reif.	spý-spiö.	vex-öx.
rís-reis.	stel-stal.	vík-veik.
rýk-rauk.	stend-stöd.	vind-vadt.
rýf-rauf.	stíg-stie.	vīng.
ræd-ried.	stred-strad.	vinn-vann.
sef-svaf.	strýk-strauk.	þigg-þä.
sie-sä.	sting-stack.	þríf-þreif.
sīg-sie.	stöck-stöck.	þrýt-þraut.
sīng-saung.	svell-svall.	þverr-þvarr.
sit-sat.	svellt-svallt.	þýt-þaut.
skal.	svem-svam.	

Præterita Disyllaba.

ä-ätte.	ber-barde.	bryd-brudde.
ann-unne, unnte.	hyl-bulde.	dey-deyde.

dryn-drunde.	krem-kramde.	skil-skilde.
dvel-dvalde.	kryf-krufde.	slök-slökte.
dyl-dulde.	kryt-krutte.	smyr-smurde.
dyn-dunde.	legg-lagde.	sný-snere.
el-alde.	lem-lamde.	spý-spüde.
et-atte.	lep-lapte.	spyr-spurde.
fel-falde.	let-latte.	styd-studde.
flet-flatte.	liæ-lede.	styn-stunde.
flý-flüde.	lÿ-lüde.	ted-tadde.
flyt-flutte.	lyk-lukte.	tef-tafde.
frem-framde.	mä-mätte.	tel-talde.
frý-frýde.	man-munde.	tem-tamde.
gled-gladde.	mel-malde.	tref-trafde.
glep-glapte.	mer-marde.	tygg-tuggde.
gný-gnüde.	met-matte.	tæ-täde.
grem-gramde.	myl-mulde.	vef-vafde.
græ-grere.	myr-murde.	veit-visse.
hef-hafde.	nem-numde.	vek-vakte.
hem-hamde.	nÿ-nere.	vel-valde.
hlÿ-hlüde.	næ-näde.	velld-olle.
hnyt-hnutte.	qved-qvadde.	ven-vande.
hrek-hrakte.	qvel-qvalde.	ver-varde.
hryn-hrunde.	rek-rakte.	vil-villde.
hvelt-hvatte.	rÿ-rüde.	yr-urde.
hygg-hugde.	ryd-rudde.	þarf-þurfte.
hyl-hulde.	rym-rumde.	þek-þakte.
kann-kunne.	ræ-rere.	þen-þande.
kef-kafde.	ræd-rede.	þigg-þäde.
klek-klakte.	sed-sadde.	þrym-þrumde.
klyk-klykte.	sel-sellde.	þvæ-þvode.
kna-knatte.	sem-samde.	þyl-þulde.
knÿ-knude.	set-sette.	þys-þuste.
kref-krafde.		

Ex his qvædam Verba, qvæ eadem sunt, in ambabus classibus ad distinctionem Præteritorum enumerantur, nempe.

dey, dö, deyde.	gný, gnast ¹⁴⁵), gnüde.	ræd, red, rede.
el, öl, alde.	kryf, krauf, krufde.	spÿ, spiö, spüde.
fel, fal, föl, falde.	nem, nam, numde.	þigg, þä, þäde.

Qvædam, etsi similiter sonent, duo verba sunt ut.

ber, barde, ferio.	ber, bar, porto.
et, ät, edo.	et, atte, provoco.
hef, höf, elevo.	hef, hafde, habeo.
lÿk, lauk, consumo.	lyk, lauk, lukte, claudio.
met, matte, edo.	met, mat, matte, æstimo.
qvæd, qvad, cantillo.	qvæd, qvadde, saluto.
rek, rak, pello.	rek, rakte, traho.
vef, vaf, öf, texo.	vef, vafde, plico.

Forma flexionis Præteritorum singularium Indicativi hæc est, addere st. ad Primam in secundâ Personâ, Tertia autem est ut Prima, ut eg bar, þü barst, hann bar, et sic in cæteris. Nota. Si s. sit litera finalis Præteriti, excidit et apponitur st., ut eg jös, hausi, þü jöst, hann jös. Præteritum brast simile est in omnibus Personis singularibus, ut eg brast, þü brast, hann brast. Verba dvîn, em, mun, qva, skal, ving carent Præteritis Indicativi. mun et skal in Præterito subjunctivi leguntur.

Vocalis Præteriti singularis mutatur in Plurali ejusdem Præteriti, ut seqvitur.

a. tenue in ä. magnum, ut bad, petiit, bädum. Sic bar, drap, fal, gaf, lak, las, nam, qvad, rak, svaf, sat, skar, stal, strad, svam, trad.

a. tenue in o. tenue, ut var, fuit, vorum, Veteribus värum.

a. tenue in ü. magnum, ut stack, punxi, stüngum. Sic sprack, sprüngum.

a. tenue in u. tenue, ut batt, vinxi, bundum. Sic ball (bullum), brann, brast, datt, drack, fann (fundum), gall, gallt (gulldum), hvarf, rann, skall, skrapp, slapp, small, spann, svall (sullum), svallt (sulltum), svalg (sulgum), vall (ullum), vallt (ulltum), vard (urdum), varp (urpum), vann (unnum), vadt (undum), þvarr (þurrum).

a. tenue in ö., ut mat, æstimavi, möttum.

au. in ü. magnum, ut saung, cecini, süngum.

au. in u. tenue, ut baud, jussi, budum. Sic braut, draup, flaut, flaug, fraus, fauk, gaus, gaut, hlaut, hnaus, hraud, hraut, klauf, krauf, kraup, kaus, laug, lauk, laut, naut, rauk, rauf, skaut, smaug, strauk, saud, saug, saup, þraut, þaut.

ä. magnum in u. tenue, ut brä, mutavi, brugdum.

e. in ei., ut feck, accepi, feingum. Sic geck, geingum.

ei. in i. tenue, ut beid, mansi, bidum. Sic beit, bleif, dreif, dreit, gein, greip, hreif, hrein, hvein, kleip, leid, leit, reid, reif, reis, skein, skeit, skreid, sleit, sneid, sveid, sveif, sveik, veik, þreif.

ie. in i. tenue, ut mie, minxi, migum. Sic hnie (hningum), sie (sigum), stie (stigung).

io. in iu., ut biö, habitavi, biuggum. Sic hiö (hiuggum), jök (jukum), jös (jusum).

io. in u., ut hliöp, cucurri, hlupum.

ö. magnum in u. tenue, ut öx, adolevi, uxum.

ö. in u. tenue, ut stöck, salii, stuckum. Sic söck (suckum), hnögg (hnuggum), hröck (hruckum).

ä. magnum manet, ut ät, comedi, ätum.

e. manet, ut bles, flavi, blesum. Sic fell, gret, hellt (helldum), lek, let, red.

o. tenue manet, ut kom, veni, komum, vog (vogum). Veteres dixerunt qvämum* et vägum.

* Skr. qvam-.

ö. magnum manet, ut spiö, vomui, spiöum. Sic dö, drö, för, flö (â flyg, volo), flö (â flæ, excorio), föl, göl, gröf, höf, hlö, hlöd, klö, öd, öf, ök, öl, sköf, sköf, skök, sköp, slö, sör, stöd, tök.

Vocalis Primæ Personæ Pluralis est Vocalis omnium Personarum Pluralium ejusdem Temporis, ut vier bädum, petiimus, þier bädud, petiistis, þeir bädu, petierunt. Sic de cæteris.

Vocales Primæ Personæ Pluralis Præteriti Indicativi mutantur in Præterito Subjunctivi ut sequitur.

ä. magnum in æ., ut bädum (bæde). Sic ätum, bärum, dräpum, fälum, frägum, gäfum (giæfe), gätum (giæte), läkum, läsum, lägum, nämum, qvädum, räkum, sväfum, sätum, skärum, stälum, strädum, svämum, trädum, þägum.

ö. magnum in æ., ut döum (dæe). Sic dröum, förum, flöum (â flæ), fölum, gölum (giæle), gröfum, hlöum, hlödum, klöum, ödum (væde), öfum (væfe), ökum (æke), ölum (æle), sköfum (skiæfe), skökum (skiæke), sköpum (skiæpe), slöum, sörum, stödum, tökum.

o. tenue in æ., ut vorum (være). Sic komum (kiæme), vogum, þvodum.

e. manet, ut blesum (blese). Sic fellum, gretum, helldum (hiellde), lekum (lieke), letum (liete), redum (riede).

ei. manet, ut feingum, geingum.

i. tenue in ï. magnum, ut hnigum (hnïge). Sic migum, sigum, stigum.

i. tenue manet, ut bidum (bide). Sic bitum, blifum, drifum, dritum, ginum, gripum, hrifum, hrinum, hvinum, klipum, lidum, litum, ridum, rifum, risum, skinum, skitum, skridum, slitum, snidum, svidum, svifum, svikum, vikum, þrifum.

iö. in ÿ. magnum, ut spiöum (spÿe).

ö. magnum in e., ut höfum (hefde)¹⁴⁶, ab hef, elevo.

ü. magnum in ÿ. magnum, ut süngum (sýnge). Sic sprüngum, stüngum.

u. tenue in ÿ. magnum, ut sugum (sýge).

u. tenue in y. tenue, ut brugdum (brygde). Sic hlupum, jukum (jyke), uxum (yxe), jusum (jyse), ullum (ylle) á vellð, hnuggum, hruckum, stuckum, suckum, bundum, bullum, brunnum, brustum, duttum, druckum, fundum, gullum, gulldum, hvurfum (hvyrfe), runnum, skullum, skrappum, sluppum, smullum, spunnum, sullum, sulltum, sýlgum, ullum (ylle) á vell, ulltum (yllte), urdum (yrde) á verd, urpum (yrpe) á verp, unnum (ynne) á vinn, undum (ynde) á vind, þurpum (þyrre) á þverr. budum, brutum, drupum, flutum, flugum, frusum, fukum, gusum, gutum, hlutum, hnusum, hrutum, hrudum, klufum, krufum, krupum, kusum, lugum, lukum, nutum, rukum, rufum, skutum, smugum, strukum, sudum, supum, þrutum, biuggum (bygge) á bý, hiuggum (hiygge) ab högg.

ó. in e., ut möttum (mette) á met.

Vocalis eadem est in Præterito Subjunctivi Singulari pariter ac Plurali immutabilis.

De Verbis Monosyllabis, quorum Præterita Disyllaba sunt. Præsentia Tempora eorum similiter ac de reliquis supra dictum est, formanda sunt, Præterita autem ut sequitur.

Vocales Singulares prioris syllabæ Præteriti Indicativi mutantur in Primâ Personâ Plurali, ita.

ä. magnum manet, ut ätte, ättum, possedimus. Sic mätte, näde, täde, þäde.

a. tenue manet, ut knatte, knattum¹⁴⁷.

a. tenue in ó, ut barde, bórdum, percussimus. Sic dvalde, alde, atte, falde, flatte, framde, gladde, glapte, gramde, hafde (habuit), hamde, hrakte, hvatte, kafde, klakte, krafde,

kramde, lagde, lamde, lapte, latte, malde, marde, matte, qvadde, qvalde, rakte, sadde, samde, tadde, tafde, talde, tamde, trafde, vafde, vakte, valde, vande, varde, þakte, þande.

o. tenue in u. tenue, ut olle, ullum, â velld.

e. manet, ut rere, rerum, remigavimus. Sic grere, lede, nere, rede, selde, sette, snere.

ey. manet, ut deyde, deydum, mortui sumus.

i. manet, ut skilde, skildum, intelleximus. Sic visse, villde.

o. manet, ut þvode, þvodum, lavimus.

ÿ. manet, ut frýde, frýdum, accusavimus. Sic klykte.

ô. manet, ut slôkte, slôktum, exstinximus.

u. manet, ut kunne, kunnum, potuimus. Sic unne, unnte, bulde, brudde, drunde, dulde, dunde, flüde, flutte, gnüde, hlüde, knutte, hrunde, hugde, hulde, knüde, krufde, krutte, lüde, lukte, mulde, munde, murde, rüde, rudde, rumde, smurde, spurde, spüde, studde, stunde, tuggde, urde, þurfte, þrumde, þulde, þuste, numde.

Vocalis Primæ Personæ Pluralis Præteriti Indicativi mutatur in Præterito Subjunctivi.

ä. magnum in æ., ut ätte, ætte. Sic mætte, næde, tæde, þæde.

ô. in e., ut berde, dvelde.

u. in y., ut kynne, ynne, ynnte, ylle. Excipe numdum, qvod facit nemde.

ô. in æ., ut þvodum, þvæge.

Reliqua omnia in Præterito Subjunctivi servant Vocalem Primæ Personæ Pluralis Præteriti Indicativi, qvæ Vocalis etiam manet tam in Singulari qvam Plurali Præteriti Subjunctivi.

Qvorum Præteritum Indicativi terminatur in de. etiam Præteritum Subjunctivi in de., qvorum autem Præteritum Indicativi exit in te., Præteritum Subjunctivi in te. faciunt.

Præterita Disyllaba Verborum Monosyllaborum ad analogiam Verborum Disyllaborum inflectuntur.

Cæterum, qvo facilius antedicta adeoque Verborum Formæ innotescant, aliquot Paradigmata hic subnectuntur, adductis ad qvovis cæteris Verbis, qvæ ejus analogiæ maximè concordant, exceptis tribus Personis Singularibus Præsentis Indicativi, qvæ, ut antea monitum, in qvovis Verbo sui juris sunt.

Paradigma Primum.

Activum.

Indicativus.

Præs. Sing. eg sed, þú sedur, hann sedur. Plur. vier sedium, þeir sedied, þeir sedia.

Præt. S. sadde, sadder, sadde. Pl. söddum, söddud, söddu.

Imperativus.

Præs. S. sed þú, sedie hann. Pl. sedium vier, sedied þeir, sedie þeir.

Subjunctivus.

Præs. S. sedie, sedier, sedie. Pl. sedium, sedied, sedie.

Præt. S. sedde, sedder, sedde. Pl. seddum, seddud, seddu vel sedde.

Infinitivus. ad sedia.

Passivum.

Indicativus.

Præs. S. sedst, sedst, sedst. Pl. sedjunst, sediest, sediastr.

Præt. S. saddest, saddest, saddest. Pl. söddunst, söddust, söddust.

Imperativus.

Præs. S. sedst, sediest. Pl. sedjunst, sediest, sediest.

Subjunctivus.

Præs. S. sediest, sediest, sediest. Pl. sedjunst, sediest, sediest.

Præt. S. seddest, seddest, seddest. Pl. seddunst, seddust, seddust vel seddest.

Infinitivus. ad sediaſt.

Sic ber (ferio), dvel, frem, gled, grem, hef (elevo), hem, kref, krem, legg, lem, mel, mer, qved (saluto), qvel, sem, ted, tef, tel, tem, tref, vef (plico), vel, ven, þen. Seqventia substituunt t. pro d. in Præteritis flet, glep, hrek, hvet, klek, lep, let, met (edo), rek (traho), vek, þek. Set Voca-lem Præſentis in Præterito retinet. fel et hef (habeo) non inserunt i. in flexione.

Paradigma secundum.

Activum.

Indicativus.

Præs. S. hyl, hylur, hylur. Pl. hylum, hylied, hylia.

Præt. S. hulde, hulder, hulde. Pl. huldum, huldud, huldu.

Imperativus.

Præt. S. hyl, hylie. Pl. hylum, hylied, hylie.

Subjunctivus.

Præs. S. hylie, hylie, hylie. Pl. hylum, hylied, hylie.

Præt. S. hylde, hylde, hylde. Pl. hylidum, hylidud, hylidu vel hylde.

Infinitivus. ad hylia.

(Formam Passivam non ultra appono, cum nihil aliud sit quam Paragoge st. ad quamvis Personam Formæ Activæ, ablatis in secundis Personis ante st. r. vel d. finalibus literis Formæ Activæ.

Nota.

Primæ Personæ Plurales Passivæ Formæ in unst. Evphonie causa pro umst., ut sediunst, søddunst, seddunst, hodie in quibusdam Verbis leguntur sediustum, søddustum, seddustum etc., utrum rectè an vitiosè non liquet).

Sic byl, bryd, dryn, dyl, dyn, hryn, hygg, kryf, myl, ryd, rym, styd, styn, tygg, þrym, þyl. Seqventia in Præteritis substituunt t. pro d. flyt, hnyt, kryt, lyk, þys. His similia sunt flý, gný, kný, lý, rý, hlý, frý et klyk, nisi quod in Præterito retineant y. et non inserant i. ut priora.

Paradigma Tertium.

Indicativus.

Præs. S. frīs, frīs, frīs. Pl. friösum, friösed, friösa.

Præt. S. fraus, fraust, fraus. Pl. frusum, frusud, frusu.

Imperativus.

Præs. S. friös, friöse. Pl. friösum, friösed, friöse.

Subjunctivus.

Præs. S. friöse, friöser, friöse. Pl. friösum, friösed, friöse.

Præt. S. frise, friser, frise. Pl. frisum, frisud, frisu vel frise.

Infinitivus. ad friösa.

Sic brýt, gýs, kýs, hnýs, býd, fiýt, gýt, hlýt, hrýt, hrýd, nýt, skýt, sýd, þrýt, þýt. Seqventia supponunt iü. pro iö., drýp, flýg, fýk, klýf, krýp, lýg, lýk, rýk, smýg, sýg, rýf. lýt et sýp pro io. solum u. supponunt, ut lütum, supum.

Paradigma quartum.

Indicativus.

Præs. S. gïn, gïn, gïn. Pl. gïnum, gïned, gïna.

Præt. S. gein, geinst, gein. Pl. ginum, ginud, ginu.

Imperativus.

Præs. S. gïn, gïne. Pl. gïnum, gïned, gïne.

Subjunctivus.

Præs. S. gïne, gïner, gïne. Pl. gïnum, gïned, gïne.

Præt. S. gine, giner, gine. Pl. ginum, ginud, ginu vel gine.

Infinitivus. ad gīna.

Sic hryn, hvīn, skīn, rīs. Item bīd (maneo), bīt, blīf, drīf, drīt, grīp, hrīf, klīp, līd, līt (video), rīd, rīf, skīt, slīt, skrīd, snīd, svīd, þrīf. Svīk et vīk inserunt i. ut svīkium, vīkium. hnīg, mīg, stīg, sīg (vergo) in Præteritis parum differunt ut hnīgum etc., vide mutationem Vocalium supra*. Stryk, finn vide supra* in mutatione Vocalium Præteriti.

Paradigma qvintum.

Indicativus.

Præs. S. renn, rennur, rennur. Pl. rennum, renned, renna.
Præt. S. rann, rannst, rann. Pl. runnum, runnud, runnu.

Imperativus.

Præs. S. renn, renne. Pl. rennum, renned, renne.

Subjunctivus.

Præs. S. renne, renner, renne. Pl. rennum, renned, renne.
Præt. S. rinne, rinner, rinne. P. rinnum, rinnud, rinnu vel rinne.

Infinitivus. ad renna.

Sic bell, brenn, dett, gell, hverf, smell, skell, skrepp, slepp, spinn, dreck. Svell, sveltt, þverr abjiciunt v. in Plurali Præteriti Indicativi et Præterito Subjunctivi, ut sullum, sulltum, þurrun. sylle, syllte, þyrre. Vell, vellt, verp, vinn mutant v. in u. in iisdem temporibus, ut ullum, ylle. Nem in Præterito Subjunctivi facit nemde. gell, gelld, helld in Præteritis abludunt, vide supra**. bregd, sprýng, stýng, sing vide supra*** in Præteritis. Item þarf, hleyp et brest.

Paradigma sextum.

Indicativus.

Præs. S. qved, qvedur, qvedur. Pl. qvedum, qveded, qveda.
Præt. S. qvad, qvadst, qvad. Pl. qvādum, qvādud, qvādu.

* S. 103₃ fn., 98.

** S. 98.

*** S. 99.

Imperativus.

Præs. S. qved, qvede. Pl. qvedum, qveded, qvede.

Subjunctivus.

Præs. S. qvede, qveder, qvede. Pl. qvedum, qveded, qvede.

Præt. S. qvæde, qvæder, qvæde. Pl. qvædum, qvædud, qvædu vel qvæde.

Infinitivus. ad qveda.

Sic stel, stred, ber (porto), les, et (edo), drep, freg, nem (capio). Sequentia inserunt i. ante æ. in Præterito Subjunctivi. sker, gef, get, non vero hæc, vef (texo), veg, skek, tek, fer, sver, ved, gref, skef, stend, hled, dreg, ek, gel, kem, el, skep, qvorum Vocalis Præteriti est o. item flæ, hlæ, klæ, slæ, deÿ, lek, rek, ligg, þigg, er, sit, bid, sef, tred, sie, bind, vind. Sed qved (saluto) in Præsentibus assumit i., ut qvedium, qvedie et Præterita facit qvadde, qvedde.

Paradigma septimum.*Indicativus.*

Præs. S. hōgg, hōggur, hōggur. Pl. hōggvum, hōggved, hōggva.

Præt. S. hiö, hiöst, hiö. Pl. hiuggum, hiuggud, hiuggu.

Imperativus.

Præs. S. hōgg, hōggve. Pl. hōggvum, hōggved, hōggve.

Subjunctivus.

Præs. S. hōggve, hōggver, hōggve. Pl. hōggvum, hōggved, hōggve.

Præt. S. hiygge, hiygger, hiygge. Pl. hiyggium, hiyggiud, hiyggiu vel hiygge.

Infinitivus. ad hōggva.

Sic hnögg, stöck, söck, hröck, non assumunt i. in Præterito, sed faciunt hnuggum, stuckum; hnycke, stycke etc.

Paradigma octavum.

Indicativus.

Præs. S. ný, nýr, nýr. Pl. nüum, nüed, nüa.

Præt. S. nere, nerer, nere. Pl. nerum, nerud, neru.

Imperativus.

Præs. S. nü, nüe. Pl. nüum, nüed, nüe.

Subjunctivus.

Præs. S. nüe, nüer, nüe. Pl. nüum, nüed, nüe.

Præt. S. nere, nerer, nere. Pl. nerum, nerud, neru vel nere.

Infinitivus. ad nüa.

Sic sný, bý, spý. græ et ræ substituunt o. pro u. in Præsentibus.

Paradigma Nonum.

Indicativus.

Præs. S. blæs, blæs, blæs. Pl. bläsum, bläsed, bläsa.

Præt. S. bles, blest, bles. Pl. blesum, blesud, blesu.

Imperativus.

Præs. S. bläs, bläse. Plur. bläsum, bläsed, bläse.

Subjunctivus.

Præs. S. bläse, bläser, bläse. Pl. bläsum, bläsed, bläse.

Præt. S. blese, bleser, blese. Pl. blesum, blesud, blesu vel blese.

Infinitivus. ad bläsa.

Sic græt, læt, ræd, liæ, næ. tæ et þvæ in Præterito subjunctivi faciunt tæde, þvæge. item dey (deyde) in hoc Tempore habet deyde.

Paradigma Decimum.*Indicativus.*

Præs. S. ä, ätt, ä. Pl. eigum, eigned, eiga.

Præt. S. ätte, ätter, ätte. Pl. ättum, ättud, ättu.

Imperativus.

Præs. S. eig, eige. Pl. eigum, eigned, eige.

Subjunctivus.

Præs. S. eige, eiger, eige. Pl. eigum, eigned, eige.

Præt. S. ætte, ætter, ætte. Pl. ættum, ættud, ættu vel ætte.

Infinitivus. ad eiga. Sic mä.

Paradigma undecimum.*Indicativus.*

Præs. S. kann, kannt, kann. Pl. kunnum, kunned, kunna.

Præt. S. kunne, kunner, kunne. Pl. kunnum, kunnud, kunnu.

Imperativus.

Præs. S. kunn, kunne. Pl. kunnum, kunned, kunne.

Subjunctivus.

Præs. S. kunne, kunner, kunne. Pl. kunnum, kunned, kunne.

Præt. S. kynne, kynner, kynne. Pl. kynnum, kynnud, kynnu vel kynne.

Infinitivus. ad kunna.

Sic ann, qvod in alio Præterito assumit t. item man, qvod in Præterito inserit d.

Paradigma Duodecimum.*Indicativus.*

Præs. S. vil, villt, vill. Pl. vilium, vilied, vilia.

Præt. S. villde, villder, villde. Pl. villdum, villdud, villdu.

Imperativo caret.

Subjunctivus.

Præs. S. vilie, vilier, vilie. Pl. vilium, vilied, vilie.

Præt. S. villde, villder, villde. Pl. villdum, villdud, villdu vel villde.

Infinitivus. ad vilia. Sic sel. skil non admittit in Præterito nisi unicum l, ut skilde.

Paradigma Decimum tertium.*Indicativus.*

Præs. S. fæ, fær, fær. Pl. fäum, fæed, fä.

Præt. S. feck, feckst, feck. Pl. feingum, feingud, feingu.

Imperativus.

Præs. S. fä, fäe. Pl. fäum, fæed, fäe.

Subjunctivus.

Præs. S. fäe, fäer, fäe. Pl. fäum, fæed, fäe.

Præt. S. feinge, feinger, feinge. Pl. feingium, feingiud, feingiu vel feingie.

Infinitivus. ad fä. Sic geing.

Paradigma Decimum quartum.*Indicativus.*

Præs. S. leik, leikur, leikur. Pl. leikum, leiked, leika.

Præt. S. liek, liekst, liek. Pl. liekum, liekud, lieku.

Imperativus.

Præs. S. leik, leike. Pl. leikum, leiked, leike.

Subjunctivus.

Præs. S. leike, leiker, leike. Pl. leikum, leiked, leike.

Præt. S. lieke, lieker, lieke. Pl. liekium, liekiud, lieku vel liekie.

Infinitivus. ad leika.

Paradigma Decimum qvintum.*Indicativus.*

Præs. S. vex, vex, vex. Pl. vòxum, vaxed, vaxa.

Præt. S. òx, òxst, òx. Pl. uxum, uxud, uxu.

Imperativus.

Præs. S. vax, vaxe. Pl. vòxum, vaxed, vaxe.

Subjunctivus.

Præs. S. vaxe, vaxer, vaxe. Pl. vòxum, vaxed, vaxe.

Præt. S. yxe, yxer, yxe. Pl. yxum, yxud, yxu vel yxe.

Infinitivus. ad vaxa. Sic veldd, fell.

Paradigma Decimum sextum.*Indicativus.*

Præs. S. veit, veitst, veit. Pl. vitum, vited, vita.

Præt. S. visse, visser, visse. Pl. vissum, vissud, vissu.

Imperativus.

Præs. S. vit, vite. Pl. vitum, vited, vite.

Subjunctivus.

Præs. S. vite, viter, vite. Pl. vitum, vited, vite.

Præt. S. visse, visser, visse. Pl. vissum, vissud, vissu
vel visse.

Infinitivus. ad vita.

Paradigma Decimum septimum.*Indicativus.*

Præs. S. eÿs, eÿst, eÿs. Pl. ausum, aused, ausa.

Præt. S. jös, jöst, jös. Pl. jusum, jusud, jusu.

Imperativus.

Præs. S. aus, ause. Pl. ausum, aused, ause.

Subjunctivus.

Præs. S. ause, auser, ause. Pl. ausum, aused, ause.

Præt. S. jyse, jyser, jyse. Pl. jysum, jysud, jysu vel jyse.

Infinitivus. ad ausa. Sic eýk.

Paradigma Decimum octavum.*Indicativus.*

Præs. S. hef, hefur, hefur. Pl. hefium, hefied, hefia.

Præt. S. höf, höfst, höf. Pl. höfum, höfud, höfu.

Imperativus.

Præs. S. hef, hefie. Pl. hefium, hefied, hefie.

Subjunctivus.

Præs. S. hefie, hefier, hefie. Pl. hefium, hefied, hefie.

Præt. S. hefde¹⁴⁶), hefder, hefde. Pl. hefdum, hefdud, hefdu vel hefde.

Infinitivus. ad hefia.

Paradigma Decimum nonum.*Indicativus.*

Præs. S. skal, skallt, skal. Pl. skulum, skulud, skulu.

Subjunctivus.

Præs. S. skule, skuler, skule. Pl. skulum, skuled, skule.

Præt. S. skyllde, skyllder, skyllde. Pl. skylldum, skylldu, skylldu vel skyllde.

Paradigma Vigessimum.*Indicativus.*

Præs. S. mun, munt, mun. Pl. munum, munud, munu.

Subjunctivus.

Præs. S. mune, muner, mune. Pl. munum, muned, mune.

Præt. S. munde, munder, munde. Pl. mundum, mundud, mundu vel munde.

Paradigma Vigesimalum primum.*Indicativus.*

Præs. S. vīng, vīngur, vīngur. Pl. vīngum, vīnged, vīnga.

Imperativus.

Præs. S. vīng, vīnge. Pl. vīngum, vīnged, vīnge.

Subjunctivus.

Præs. S. vīnge, vīnger, vīnge. Pl. vīngum, vīnged, vīnge.

Infinitivus. ad vīnga.

Paradigma Vigesimalum secundum.*Indicativus.*

Præs. S. sýlg, sýlg, sýlg.

Præt. S. svalg, svalgst, svalg. Pl. sulgum, sulgud, sulgu.

Paradigma Vigesimalum tertium.*Indicativus.*

Præs. S. dvīn, dvīn, dvīn. Pl. dvīnum, dvīned, dvīna.

Subjunctivus.

Præs. S. dvīne, dvīner, dvīne. Pl. dvīnum, dvīned, dvīne.

Paradigma Vigesimalum quartum.*Indicativus.*

Præs. S. berg, bergur, bergur.

Indicativus.

Præs. S. kna. Pl. knattum, knattud, knattu.

Indicativus Præsens em, kiell, qva, et Præteritum Indicativi svam irregularia et defectiva sunt. hæc de Monosyllabis.

De Verbis Disyllabis.

Omnia Verba Disyllaba distingvuntur in duas Conjugationes, quarum* prior in a., posterior in e. desinunt.

* Rettet fra hds.s qvorum.

Prima Conjugatio in a. Activa.

Indicativus.

Præs. S. aga, agar, agar. Pl. ðgum, aged, aga.

Præt. S. agade, agader, agade. Pl. ðgudum, ðgudud, ðgudu.

Imperativus.

Præs. S. aga, age. Pl. ðgum, aged, age.

Subjunctivus.

Præs. S. age, ager, age. Pl. ðgum, aged, age.

Præt. S. agade, agader, agade. Pl. ðgudum, ðgudud, ðgudu vel agade.

Infinitivus. ad aga.

Passiva.

Indicativus.

Præs. S. agast, agast, agast. Pl. ðgunst, agest, agast.

Præt. S. agadest, agadest, agadest. Pl. ðgudunst, ðgudust, ðgudust.

Imperativus.

Præs. S. agast, agest. Pl. ðgunst, agest, agest.

Subjunctivus.

Præs. S. agest, agest, agest. Pl. ðgunst, agest, agest.

Præt. S. agadest, agadest, agadest. Pl. ðgudunst, agadest, ðgudust vel agadest.

Infinitivus. ad agast.

Observa.

1°. Omnia verba hujus Conjugationis, quæ habent a. tenue in priore syllabâ, omnino similem Vocalium mutationem patiuntur in quavis persona ac præcedens Paradigma exhibet.

2°. á. magnum ante ng. vel nk. mutatur in au. in iisdem Personis, ut fänga, hánka, faungum, haunkum. Omnes reliquæ Vocales et Diphtongi manent immutabiles.

3°. Omnia Præterita hujus Conjugationis regulariter formantur secundum Paradigma, excepto uno, gö (latravi) á Verbo geýia (latro), quod more Monosyllaborum flectitur, ut sing. gö, göst, gö. Plur. göum, göud, göu. Sed aliud usitatius Præteritum hujus Verbi est geýade, quod regulam sequitur. Sunt et octo Verba Primæ Conjugationis, quæ geminum Præteritum habent, nempe.

frelsa, frelsade, frelste.	stüta, stütade, stütte.
greipa, greipade, greipte.	veifa, veifade, veifde.
meina, meinade, meinte.	þerra, þerrade, þerrde.
spara, sparade, sparde.	þvæla, þvælade, þvælde.

His adde sekia, sekte.

Secunda Conjugatio in e. Activa.

Indicativus.

Præs. S. beide, beider, beide. Pl. beidum, beided, beida.

Præt. S. beidde, beidder, beidde. Pl. beiddum, beiddud, beiddu.

Imperativus.

Præs. S. beid, beide. Pl. beidum, beided, beide.

Subjunctivus.

Præs. S. beide, beider, beide. Pl. beidum, beided, beide.

Præt. S. beidde, beidder, beidde. Pl. beiddum, beiddud, beiddu vel beidde.

Infinitivus. ad beida.

Forma Passiva addit st. ad finem cujusvis Personæ, ut supra.

Observationes in secundam Conjugationem.

1°. Mutatio Vocalium prioris syllabæ, a. tenuis in ð, et ä. magni in au., plane eadem est ac in Primâ Conjugatione antecedente.

2°. Qvæcunqve Verba hujus Conjugationis, qvæ ante e. finale habent g. vel k., ut beige, bygge, hneike, hnicke, assumunt i. in flexione, ut beigium, byggium, hneikium, hnickium (non beigum, byggum, hneikum, hnickum etc.). Excipe seqventia. duge, klüke*, ölge, ugge, vake, voke, qvæ non assumunt i., sed leguntur dugum, klükum, ölgum, uggum, vøkum, vokum.

3°. Regularis formatio Præteritorum fit immutatis Vocalibus interponendo d. vel t. ante e. finale, ut beige, beigde. duge, dugde. vake, vakte. hreite, hreitte. Multa tamen ab hac Regulâ deviant, infra memoranda.

Qvædam geminum Præteritum faciunt, nempe in de. et te., ut sunt seqventia.

brydde, brydde, bryddte.	sende, sende, sendte.
fylle, fyllde, fyllte.	stinne, stinnde, stinntte.
ræne, rænde, rænte.	trylle, tryllde, tryllte.
smelle, smelldte, smellte.	

In de. faciunt Præteritum, qvæ ante e. finale habent.

ä., ut smæe, smæde.	gl., ut fygle, fylgde.
b., ut ibbest, ibbdest.	gn., ut egne, egnde.
bl., ut teble, teblde.	l., ut bræle, brælde.
d., ut klæde, klædde.	Excipe mæle, mællte.
f., ut deýfe, deýfde.	lf., ut hvelfe, hvelfde.
fl., ut efle, eflde.	lg., ut belge, belgde.
fn., ut efne, efnde.	ll., ut drolle, drollde.
g., ut fleýge, fleýgde.	felle, fellde.
gg., ut bygge, byggde.	hrelle, hrellde.

* Prikkerne over u mgl.

skelle, skellde.	r., ut bæere, bærde.
skrolle, skrollde.	rf., ut erfe, erfde.
tolle, tollde.	rg., ut berge, bergde.
velle, vellde.	rm., ut ferme, fermde.
m., ut dreyme, dreynde.	rn., ut fyrne, fyrnde.
mb., ut kembe, kembde.	kirne, kirnde.
mm., ut skemme, skemmde.	spyrne, spyrnde.
n., ut beine, beinde.	styrner, styrnde.
ng., ut deinge, deingde.	Excipe gyrner, gyrnte.
nn., ut brenne, brennde.	rr., ut þerre, þerrde.
kenne, kende.	ü*., ut trüe, trüde.
renne, rennde.	

In te. faciunt, qvæ ante e. finale habent.

ck., ut becest, bectest.	fenner, fennte.
k., ut feýke, feýkte.	flenne, flennte.
lk., ut fylke, fylkte.	ginne, ginnte.
ll., ut grylle, gryllte.	glenne, glennte.
gylle, gyllte.	grenne, grennte.
helle, hellte.	hlynne, hlynnte.
hrylle, hryllte.	linne, linnte.
hulle, hullte.	minne, minnte.
spille, spillte.	mennest, menntest.
stelle, stellte.	mynnest, myntest.
stille, stillte.	nenne, nennte.
tille, tillte.	spenne, spennte.
ville, villte.	tenne, tennte.
lld., ut ellde, elldte.	ynne, ynnte.
nd., ut bende, bendte.	þynne, þynnte.
nk., ut klinke, klinkte.	p., ut dreype, dreýpte.
nn., ut brynne, brynnte.	pp., ut hneppe, hneppte.

* Skr. u.

rd., ut byrde, byrdte.	terre, terrte.
rk., ut birke, birkte.	s., ut blase, blaste.
rp., ut skirpe, skirpte.	sk., ut beiske, beiskte.
rr., ut fyrre, fyrрте.	ss., ut hlesse, hleste.
kerre, kerrte.	t. ut bleyte, bleytte.
sperre, sperрте.	x., ut vexe, vexte.

Præterita similia Præsentibus faciunt sequentia.

billte, billte.	heimte, heimte.	skeptte, skeptte.
birte, birte.	hellte, hellte.	skiptte, skiptte.
blakte, blakte.	hepte, hepte.	skrimte, skrimte.
brette, brette.	hirte, hirte.	snøkte, snøkte.
bøgte, bøgte.	hrikte, hrikte.	snøllte, snøllte ¹⁴⁹).
drittest, drittest ¹⁴⁸).	hætte, hætte.	skrøllte, skrøllte.
dynte, dynte.	jste, jste.	sprette, sprette.
ellte, ellte.	kreiste, kreiste.	sqvette, sqvette.
erte, erte.	krimte, krimte.	stytte, stytte.
feste, feste.	krïste, krïste.	tïste, tïste.
firte, firte.	leste, leste.	treyste, treÿste.
flòkte, flòkte.	lypte, lypte.	tøllte, tøllte.
gellte, gellte.	mellte, mellte.	vellte, vellte.
gïpte, gïpte.	nïste, nïste.	vænte, vænte.
gïste, gïste.	olle, olle.	þvætte, þvætte.
glette, glette.	repte, repte.	ænte, ænte ¹⁵⁰).
glimte, glimte.	ripte, ripte.	æste, æste.
glotte, glotte.	riste, riste.	tæpte, tæpte.
grette, grette.	skemte, skemte.	

Qvædam Verba hujus Conjugationis Præterita faciunt ut Prima, suntqve.

gase, gasade ¹⁵¹).	gnape, gnapade.	millde, milldade.
giæle, giælade ¹⁵²).	lolle, lollade.	skrïke, skrïkiade ¹⁵²).

Alia geminum habent ad utramqve analogiam, ut

drolle, drollde, drollade.	seyre, seyrde, seyrade ¹⁵²).
dýnge, dýngde, dýngiade ¹⁵²).	skirre, skirrte, skirrade ¹⁵²).
hame, hamde, hamade.	stüre, stüre, stürade.
hare, harde, harade.	þætte, þætte, þættade.
hiare, hiarde, hiarade.	snerte, snerte, snart.
lume, lumde, lumade.	qvïde, qvïdde, qvïd.

Qvædam penitus Anomala Præterita habent, et hæc fere sunt.

deile, deillde*.	seige, sagde.	söckve, söckte.
mæle, mællte.	þeige, þagde.	hrinde, hratt.
stæle, stællte.	þyker, þötte.	kylur, köl.
stöckve, stöckte.	heite, hiet.	liste, laust.
sæke, sökte.	hlæer, hlö.	serde, sard.
		smellur, small.

Adhæc etiam qvædam Verba in utraqve Conjugatione flectuntur, sed non nisi alterius Præterito nituntur, et hæc sunt.

jää	} jåde (pro jåde).	reckia	} rechte.
jäe		recke	
molla	} mollade.	ryggia	} ryggiade ¹⁵³).
molle		rygge	
mælgia	} mælgjade ¹⁵³).	þyrrast	} þyrradest ¹⁵³).
mælgie		þyrrrest	

De Verbis Impersonalibus.**

Verba Impersonalia ex permultis Personalibus oriuntur et revera nihil aliud sunt, qvam tertia Persona Singularis

* Ved uagtsomhed anbragt her?

** Dette stykke til usus docebit står på bagsiden af et indskudt blad, hvis forside oprindeligt har været tom, men det hidrører uden tvivl fra forf. selv.

cujuscunqve Modi et Temporis Verborum Personalium, excepto Imperativo, qvem non, aut perrarò agnoscunt, et totâ Voce Passivâ; Ideoqve Personalium flexioni in tertiâ Personâ per omnia similia sunt, non autem Significationi. Casum enim Personæ aut rei antecedentem instar Personalium non habent, ut geingur (procedit aut evenit) non denotat Personam qvandam aut rem procedentem, sed absolutè, ita procedere vel evenire. Nam etiamsi aliquando his Pronomen personale þad præponatur, ut þad geingur so (ita evenit), ex genio lingvæ est sine iudigitatione cujusvis rei aut Personæ. Plura de his usus docebit.

Omnia antedicta Præterita, sive regularia, sive irregularia, flexione et Vocalium mutatione formam, ad qvam inflectuntur, seqvuntur. Monosyllaba Præterita Monosyllaborum Verborum Formis adaptentur.

Species Verborum sunt Primitiva et Derivativa. Primitiva, ut sker (scindo), Derivativa, ut skerde (demo).

Figura simplex vel composita: simplex, ut giøre (facio), composita, ut fullgiøre (perficio).

De Participio.

Participium est Pars Orationis, partim Variabilis, partim invariabilis, Actionem vel Passionem significans.

Participio accidunt Significatio, Tempus, Declinatio, Genus, Numerus, casus et Figura.

Ex Significatione Participium est Activum vel Passivum. Activum, ut giörande (faciens), Passivum, ut giördur (factus), grafinn (sepultus), lesande (legendus).

Tempora Participiorum tria sunt, Præsens, Præteritum et Futurum. Participium Præsens Temporis Activum est in ande. ut giörande (faciens). Præteriti Temporis sunt Participia Passiva in ur. et inn., ut giördur (factus) et grafinn (se-

pultus). Futuri Temporis sunt Passiva in ande., ut lesande (legendus).

Notandum Participia in ur. et inn. rarius ambo ex eodem Verbo simul promanare, sed ex quolibet alterutrum ex quibusdam tamen ambo una proveniunt, quod usus docebit.

Declinabilia Participia sunt Participia Passiva Præteriti Temporis in ur. et inn. Indeclinabilia tam Præsens Activum in ande. quam Passivum Futurum in ande.

Illa declinantur ut Nomina Adjectiva earundem* terminationum, habitâ ratione mutationis Vocalium et aliorum in Nominibus Adjectivis. Hæc inflexibilia Nominibus substantivis cujuscunqve Generis, Numeri et casus, ut Adjectiva Indeclinabilia respondent. Non autem temerè negandum, quin etiam apud Veteres in singulari aliquatenus flexibilia occurrant.

Porro cum non semper obvium sit, quæ Participia aut quomodo à quibus Verbis descendant, tabulâ subnexâ id ostendam, et primò à Verbis Monosyllabis.

Participia Activa Præsentia formantur ab Infinitivis addendo ad finem nde., ut ab Infinitivo ad bera berande, ad fliuga fliugande, ad reka rekande.

Participia Passiva Futura his ubiqve similia sunt, ut berande (ferens) et berande (ferendus).

Participia Passiva Præterita formantur à Primâ Personâ singulari Indicativi addendo ad finem ur. vel inn., mutatâ, ubi opus est, Vocali Præsentis, etsi quædam aliquantulum devient. Vocales mutantur ut sequitur.

eg ä., ättur.	ek, akinn ¹⁵⁴).
ber (ferio), barinn.	el, alinn.
dvel, dvalinn.	et (provoco), atinn ¹⁵⁵).

* Rettet fra eorun-.

fel, falinn.	rek (traho),	{ rakinn.
fell, fallinn.		{ raktur.
fer, farinn.	sed, saddur.	
flet, flattur.	sem, saminn.	
frem, framinn.	skef, skafinn.	
gel, galinn.	stend,	{ stadinn.
gled, gladdur.		{ staddur.
glep, glapinn.	sver, svarinn.	
gref, grafinn.	ted, taddur.	
hef (elevo), hafinn.	tef,	{ tafinn.
hef (habeo), hafdur.		{ tafdur.
held, halldinn.	tel,	{ talinn.
hem, haminn.		{ taldur.
hled, hladinn.	tem,	{ taminn.
hrek, hrakinn.		{ tamdur.
hvet, hvattur.	tref, trafinn.	
kef,	ved, vadinn.	
{ kafinn.		
{ kafdur.	vef (plico),	{ vafinn.
klek, klakinn.		{ vafdur.
kref,	vek,	{ vakinn.
{ krafinn.		{ vaktur.
{ krafdur.	vel,	{ valinn.
krem, kraminn.		{ valdur.
legg, lagdur.	velld, valldur.	
lem, laminn.	ven,	{ vaninn.
lep, lapinn.		{ vandur.
let, lattur.	ver,	{ varinn.
mel, malinn.		{ vardur.
met (edo), matinn ¹⁵⁶).	vex, vaxinn.	
met (æstimo),	{ matinn ¹⁵⁶).	vex, vaxinn.
{ mattur.	þek,	{ þakinn.
{ metinn.		{ þaktur.
qvel,	þen,	{ þaninn.
{ qvalinn.		{ þandur.
{ qvaldur.		

ber (fero), borinn.	drep, drepinn.
berg, borginn.	et (edo), etinn.
breſt, broſtinn.	freg, freginn.
dett, dottinn.	gef, gefinn.
gell, gollinn.	get, getinn.
gellđ, gollđinn.	geing, geinginn.
hverf, { horfinn.	lek, lekinn.
{ hverfđur.	les, lesinn.
kem, kominn.	qved (cantillo), qvedinn.
sef, sofinn.	qved (saluto), qvaddur.
skell, skollinn.	rek (pello), rekinn.
sker, skorinn.	sel, selđur.
slepp, sloppinn.	set, { settur.
smell, smollinn.	{ setstur.
skrepp, skroppinn.	skek, skekinn.
stel, stolinn.	veit, vitadur.
stred, strodinn.	leik, leikinn.
svell, sollinn.	{ sien.
svellt, solltinn.	sie, { siedur.
tred, trođinn.	skier, skien.
vef (texo), ofinn.	dey, { dainn.
vell, ollinn.	{ daudur.
vellt, olltinn.	eýk, aukinn.
verd, ordinn.	eýs, ausinn.
verp, orpinn.	hleýp, hlaupinn.
þverr, þorrinn.	{ bedinn.
bregđ, brugđinn.	bid, { beiddur.
brenn, brunninn.	bind, bundinn.
dreck, druckinn.	sit, setinn.
nem, numinn.	finn, fundinn.
renn, runninn.	spinn, spunninn.
dreg, dreginn.	vind, undinn.

vinn, unninn.	svik, svikinn.
skil, { skilinn.	vik, vikinn.
{ skildur.	þrif, þrifinn.
{ þeiginn.	böd, bedinn.
þigg, { þädur.	dröp, dropinn.
ligg, leiginn.	gýt, gotinn.
bít, bitinn.	hrýt, hrotinn.
blíf, blifinn.	lög, loginn.
dríf, drifinn.	brýt, brotinn.
drít, dritinn.	böd, bodinn.
gín, gininn.	flýt, flotinn.
gríp, gripinn.	flög, floginn.
hnög, hnöginn.	fök, fokinn.
hríf, hrifinn.	hlýt, hlotinn.
hrín, hrininn.	hnös, hnosinn.
hvín, hvininn.	klöf, klofinn.
klíp, klipinn.	kröp, kropinn.
líd, lidinn.	kös, kosinn.
lít, litinn.	lök, lokinn.
mög, möginn.	löt, lotinn.
ríd, ridinn.	nöt, notinn.
ríf, rifinn.	rök, rokinn.
rís, risinn.	röf, rofinn.
sög, söginn.	sköt, skotinn.
skön, skininn.	smög, smoginn.
sköt, skitinn.	strök, strokinn.
skríd, skridinn.	söd, sodinn.
slit, slitinn.	sög, soginn.
sníd, snidinn.	sölg, sölginn.
stög, stöginn.	söp, sopinn.
svöd, svidinn.	þröt, þrotinn.
svíf, svifinn.	þöt, þotinn.

frýs, frosinn.	gný, gnúinn.
byl, bulinn.	hlý, hlúinn.
bryd, bruddur.	kný, knúinn.
dyl, { dulinn.	lý, lúinn.
{ duldur.	rý, rúinn.
flyt, fluttur.	sný, snúinn.
hryn, hruninn.	spý, spúinn.
dryn, druninn.	stýng, stunginn.
dyn, duninn.	sýng, sünginn.
hygg, hugdur.	græt, grätinn.
{ hulinn.	læt, lätinn.
hyl, { huldur.	næ, nädur.
kryf, krufinn.	ræd, rädinn.
kryt, kruttur.	tæ, { tæinn.
kyl, kulinn.	{ tädur.
lyk, luktur.	blæs, bläsinn.
{ mulinn.	flæ, fleiginn.
myl, { muldur.	fæ, feinginn.
{ murinn.	hlæ, hleiginn.
myr, { murdur.	klæ, kleiginn.
rym, ruminn.	slæ, sleiginn.
ryd, ruddur.	þvæ, þveiginn.
spyr, spurdur.	liæ, liedur.
styd, studdur.	græ, gröinn.
styn, stuninn.	ræ, röinn.
tygg, tugginn.	hröck, hrockinn.
yr, urinn.	slök, { slokinn.
þyl, þulinn.	{ slöktur.
þys, þustur.	stöck, stockinn.
smyr, smurdur.	söck, sockinn.
flý, flúinn.	hnögg, hnugginn.
bý, búinn.	högg, höggvinn.

Participiis Præteritis carent sequentia, bell, er, dvîn, grem, frý, kann, mä, man, mun, qva, skal, skep, vil, þarf.

A Verbis Disyllabis formantur Participia Activa Præsentia et iis similia Passiva Futura, ablatâ Vocali finali a. vel e. Primæ Personæ Præsentis Indicativi addendo terminationem ande, ut ab eg skrifa fit Participium Præsens skrifande, et huic simile Passivum Futurum skrifande, ab eg giöre giörande. Participia autem Passiva Præterita descendunt â Præteritis Indicativi mutando e. finale in ur., ut ab eg skrifade skrifadur, ä giörde giördur, flutte fluttur. Excipiuntur arinn ab eria, heitinn ab heite, hrundinn â hrinde.

Genus, Numerus et casus Participiorum ut in Nomine sunt.

Figura est simplex vel composita. Simplex, ut gängande (vadens), giördur (factus), snüinn (versus), þolande (tolerandus). Composita, ut inngängande (invadens), ögiördur (infectus), mötsnüenn (inversus), öþolande (intolerandus).

De Verbis Auxiliariis.

Cum, ut antea monitum, non ubiqve Tempora Verborum flexione excogitabilem Temporum distinctionem exprimere valeant, hunc defectum per Verba auxiliaria emendamus, nempe per ea auxiliaria Infinitivos et Participia Præterita Passiva Tempora accuratius exprimenda ritè circumloqvendo.

Verba hæc auxiliaria sunt eg er (sum), eg hefi (habeo), eg ætla (præsumo), eg mun (futura sum), eg vil (volo), eg skal (debeo), eg ä (idem).

Verborum auxiliarium vicem non raro præstant alia Verba, animi qvendam affectum, voluntatem aut conatum significantia, ut sunt eg get (possum), eg äset (propono), eg meina (cogito), eg þeinke (delibero), eg verd (adigor), eg hlýt (idem), eg þarf (opus habeo), eg fer (eo), eg byria (cæpi), et plura alia secundum scopum orationis usurpanda.

Formulæ circumlocutionis hæc sunt.

Eg tek nú til að gjöra.	adeo faciendum.
eg er farenn að gjöra.	cæpi facere.
eg er að gjöra.	In instanti facio.
eg enda að gjöra.	Jam absolvo facere.

Hæc omnia Præsens distingvunt.

eg för að gjöra.	incipiebam facere.
eg var að gjöra.	faciebam.

Hæc Præteriti Imperfecti significationem habent.

eg er buinn að gjöra.	Jam perfecti.
eg hef gjört.	feci.

Hæc perfectum opus indigitant.

eg hafde gjört.	feceram.
eg var buinn að gjöra.	perfeceram.

Hæc plusquamperfectum opus ostendunt.

eg mun gjöra.	facturus sum.
eg skal gjöra.	faciam.
eg vil gjöra.	intendo facere.
eg ætla að gjöra.	propono facere.

Hæc futurum determinant.

His et similibus formulis tempora circumloqvimur non secus in Subjunctivo quam Indicativo, adhibitâ debitâ flexione Verborum auxiliarium. qvod si addantur Adverbia Temporis nū (nunc), strax (mox), senn (paulo post) et similia, intensionis respondentia, pro horum significatione Tempora accuratius distingvuntur.

Nota.

In his circumlocutionibus inter alia Neutro Participii Passivi utimur, ut eg hef gjört (habeo factum), qvod idem

significat ac si dicam, absolvi factum. ubi autem contingit Participiis uti, qvæ non dantur, utpote qvod â Verbis Neutris non descendant, ad Participiorum formam, genio lingvæ, finguntur, ut þú hefur halltrad (tu habes claudicatum), id est claudicasti, qvamvis Participium halltradur (claudicatus) nullatenus dicatur. hæc de Verbis auxiliaribus dicta sufficiant.

Partes Invariabiles.

De Adverbio.

Adverbio accidunt Significatio, Species et Figura. Significationes Adverbiorum sunt. ut loci. In loco, hier, hierna, þar, þarna, ute, inne, ofan, nedan, framan, aptan, efra, nedra, framme, fremra, heima, hiedra, þadra, hvergi, innan, innantil, utan, utantil, eystra, vestra, sydra, nyrdra, vîða, under, yfer, uppe, nidre.

Ad locum. hîngad, þângad, hîgat¹⁵⁷), þagat¹⁵⁷), äfram, aptur, framm, heim, nidur, upp, ofann, austur, vestur, sudur, nordur, under, inn, þîgat¹⁵⁷).

De loco. hiedan, þadan, brott, burt, handan, heiman, hvadan, ofann, üt, utan, austan, vestan, sunnan, nordan, undan.

Temporis. nú, nûna, strax, senn, þá, þegar, ädur, fyrrum, forðum, nær, ädann, allðrei, alltîd, alltiafnt, är, arla, brätt, hvenær, jafnan, jamnan, epterä, loksins, leinge, leingstum, medann, opt, sîdar, sialldann, sîdla, seint, snemma, stundum, uns, þângadtil.

Numeri. opt, sialldann, tvisvar, þrisvar et similia.

Negandi. at, ecke, ei, eige, efa¹⁵⁸), nei, varla, vetur¹⁵⁸), þeige, aungvaneiginn.

Affirmandi. já, jæja, jü, iirior, eflaust, eirninn, giarnann, vel, vîst, vissulega, sannlega.

Interrogandi. hvad, hvada, hvar, hve, hvadan, hvenær, hversu, hverninn, hvernig, hvi, hvert, þvi.

Similitudinis. eins, jafnframt, so, sona, sem, jafnt, þannig, þanninn.

Qualitatis. vel, illa, fallega, stórlega, hæglega et similia.

Quantitatis. stórum, smäum, miög, nögu, afar, ofur, geýse, harla, of, ofsa, ödum, unnvörpum, varla et similia.

Separandi. annars, ödruvís, sierilage, utaf, einkum, einasta, jafnframt, alleina, alleinasta.

Comparandi. ádur, sídar, fiær, nær, fyrr, betur, verr, meir, minnur, ofar, nedar, innar, utar, framar, aptar et similia.

Species Adverbiorum sunt, Primitiva, ut ei, Derivativa, ut eige. Figura simplex, ut já, Composita, ut jæja.

De Præpositione.

Præpositioni accidunt Constructio, Species et Figura.

Præpositiones construuntur. Aliæ cum solo Genitivo, ut än, medal, mille, millum, til, vegna.

Aliæ cum solo Dativo, ut ad, af, äsamt, fiærre, frä, gegnt, hiä*, medur, möte, nærre*, vidur, undann, ur.

Aliæ cum Accusativo tantum, ut gegnum, of, um, umframm.

Qvædam cum duobus casibus indifferenter, ut cum Genitivo et Dativo auk.

Cum Dativo et Accusativo. ä, epter, fyrer, i, med, vid, yfer, under.

Species Præpositionum duæ sunt, Primitiva, ut med, Derivativa, ut medur.

Figura simplex, ut um, Composita, ut umframm.

De Conjunctione.

Conjunctioni accidunt Significatio, Species et Figura.

Significationes Conjunctionum sunt.

* Herefter skr. med og vid, men udstreget af forf.

Copulativa, ut og, einnenn, bæde, ogso, líka.

Disjunctiva, ut eda, edur, ella, ellegar, annars, hverke, hvert, nie, nema.

Adversativa, ut enn, þö, þött, þöad, jafnvel, samt, ef, aukhellingur.

Causalis, ut því, þvíad, þar, þars.

Rationativa, ut því.

Ordinativa, ut fyrst, sýdast, frammar, loksins, þä.

Species Conjunctionum sunt, Primitiva, ut þö, Derivativa, ut þött.

Figura. Simplex, ut og, Composita, ut ogso.

De Interjectione.

Interjectioni accidunt Significatio, Species et Figura.

Significationes Interjectionum variæ sunnt, pro affectuum varietate, nempè.

Admirantis, ut so, hvad, nū, ä, öo, aha.

Indignantis, svei, nū, so.

Fastidientis, æh, bia, svei, fhu, hī.

Dolentis, æ, æijji, æhæ.

Reprehendentis, nū, nūnū, so, soso, sohægt, sienū, ento¹⁵⁹), bittinu¹⁶⁰).

Minantis, vei, æhjī.

Abigentis, burt.

Timentis, æ, æi, susu susu.

Contremiscentis, at at at, hututut, ahaha.

Sedantis, sis, þey, þeyþey, hægt.

Ridentis, ha ha ha.

Lætantis, æ, hæ, nūvel, nūnū, hōo, æi.

Blandientis, so, vel, jājā. siesö, nānā, hōhō.

Approbantis, vel, jā, allvel, nuvel.

Subsannantis, jā, vel, fallega, kostulega, dāfallega, tarna.

Vocantis, heyrdu, bittu¹⁶¹), bittuvid.

Respondentis, ä, a, hvad, jä.

Agentis armenta, hott, hoho, prut, sack¹⁶²).

Agentis pecora, hö, hæ, hale¹⁶²), hærra, rirr, sack,
bittann¹⁶³).

Demulcentis vaccas, tutu tutu.

Vocantis	{	eqvos, fol fol.
		agnos, kife kife ¹⁶²).
		pullos, kiu kiu ¹⁶²).
		vitulos, kus kus.

Ceivsma, nü, hana.

Species Interjectionum, Primitiva, ut æ, Derivativa, ut æj.

Figura, simplex, ut nü, Composita, ut nünü.

Anmærkninger.

- ¹⁾ *o*: har to former i skrift.
- ²⁾ Der sigtes til den udtale af *ll*, som plejer at gengives ved *ddl* (el. *tl*).
- ³⁾ Herved sigtes der især til *z* i medialendelser.
- ⁴⁾ Her menes den tilføjede artikel.
- ⁵⁾ Herved sigtes der til adjektivernes svage bøjning.
- ⁶⁾ Forf. skriver her og andre steder *rn* for *nn*, foranlediget dertil ved, at *rn* og *nn* udtales ens (som *ddn*), »omvendt skrivemåde«. Havde han skrevet det rigtigt, var denne bemærkning ikke skrevet.
- ⁷⁾ Disse to ord er naturligvis identiske, blot med forskellig skrivemåde. Det første er måske = *járnkall* (J. Ól.). Således oftere.
- ⁸⁾ Rimeligvis = *peisa* (trøje), jfr. Bj. Hald.
- ⁹⁾ Må vistnok være s. s. *atall*.
- ¹⁰⁾ Det er ukendt, medmindre det er s. s. *nirfill*, udledet af dativ-udtalen *nirli* (f. *nirfli*).
- ¹¹⁾ Bj. Hald har to *pekill*: *muria* og *capitium ovale absqve alis et apice (capitium parvum et auritum G. Andrj.)*.
- ¹²⁾ Det s. s. *ripell* (G. Andrj.) = *scalprum?* 'Kort skört' (Bl.).
- ¹³⁾ Ellers ukendt *. For *tyrfill*?
- ¹⁴⁾ Vistnok s. s. *premill* (fanden).
- ¹⁵⁾ = 'sarcinula vel sarcina parva forma teres' (J. Ól.).
- ¹⁶⁾ = voldsom person (især barn), jfr. Bl.; »*qvi sæpe hue et illuc pervadit* (J. Ól.).
- ¹⁷⁾ = top (legetøj; J. Ól. Bl.). Ellers ukendt.
- ¹⁸⁾ Må være det s. s. *rapir* (kârde).
- ¹⁹⁾ Disse to ord kender ikke Bj. Hald. G. Andrj. har *klampúslegr* 'rudis et inartificiosus'; *klampús* gengiver J. Ól. ved 'res lignea vel ferrea. ruditer fabrefacta'; *kljádús* anføres som betegnelse for etslags legetøj.
- ²⁰⁾ Det er uvist, hvad der menes hermed; Rindr. (fem.) kan det ikke være, medmindre det her ved uagtsomhed er indkommet.
- ²¹⁾ Ukendt ellers, medmindre det er = *negg* (ntr.) 'hjärte'; formen ved misforståelse?
- ²²⁾ Bet. 'vindæg' (Bj. Hald).
- ²³⁾ Må være s. s. *fljótr* 'vas ligneum rusticum' (Bj. Hald).

* Dette betyder, at ordet er for mig ukendt fra nutidssproget.

- ²⁴) Det s. s. *gort* 'pral'?
- ²⁵) = »Corydon, Norvegis corvus« G. Andrj. Findes dog ikke hos Aasen el. Ross. I færøsk findes *gorpur* = ravn.
- ²⁶) Uden tvivl s. s. *kryki* (*kryjki*) Bj. Hald.
- ²⁷) J. Ól. kender ordet kun fra J. M. og giver en formodet betydning, 'torpor sive langvor, ni fallor'.
- ²⁸) »vir strenuus« (J. Ól.).
- ²⁹) Ifg. Bj. Hald. s. s. *trampr* 'equus succussator'.
- ³⁰) Er vist mandnavnet *Klyppr* og *Teitr*.
- ³¹) Ellers ukendt.
- ³²) S. s. *svimi* (Bj. Hald); 'vertigo' J. Ól.
- ³³) Er vist subst. til *þybbinn* (vb. *þybbast*).
- ³⁴) Må vel være = *ylgr*, som Bj. Hald. opfører som mask.
- ³⁵) Vistnok subst. til *klingja*, 'lamina acinacis' J. Ól.
- ³⁶) Er vist s. s. *átjót(r)*, se Fritzner.
- ³⁷) Er vist et subst. til adj. *snöggur*.
- ³⁸) Til *ölqva* 'at beruse'?
- ³⁹) = *döf*.
- ⁴⁰) Ellers ukendt. J. Ól. kender det kun fra J. M. og formoder en betydning (= *neip*).
- ⁴¹) Ellers ukendt.
- ⁴²) Usikkert hvad betyder, = fuglenavnet *rytr*?
- ⁴³) Vistnok s. s. *ríjja*, et stykke lærred (afrevet stykke).
- ⁴⁴) Vistnok = *Gefn*, jfr. Bj. Hald.
- ⁴⁵) Vist det s. s. i sammensætn. *þrákelkni*.
- ⁴⁶) Sikkert det andet led i kvindenavne.
- ⁴⁷) Jfr. *embra* 'qverela', og som vb. 'qveri' (Bj. Hald.).
- ⁴⁸) Bj. Hald. har *lápr* vel *lapr* 'canis careharias'; det er mulig dette ord, der menes. — *laspur* jfr. *laspra* 'objurgare' (Bj. Hald.).
- ⁴⁹) 'torpor' (J. Ól.).
- ⁵⁰) Jfr. *smokra* 'smutte, smyge' (Bl.); »immissio, irreptio vel insinuatío lenta et clandestina« (J. Ól.).
- ⁵¹) Jfr. *tepra*; subst. og vb. (Bj. Hald.).
- ⁵²) Vel = 'usandhed' (jfr. *skreytinn*, *skreytni*).
- ⁵³) Kendes ellers ikke. Vel = 'föjten—om'? 'Dispersio' J. Ól.
- ⁵⁴) Ellers ukendt. G. Andrj. har *usta* 'cinctorium teres, qvo braccæ sustentantur'; lignende hos J. Ól.
- ⁵⁵) = lediggang (jfr. *dóla* Bl.), »lenta rerum curandarum administratío« J. Ól.
- ⁵⁶) *dreipl* ∴ *dreypt* til *drjúpa*? 'Irroratio sensim facta' J. Ól.
- ⁵⁷) *dúst* = 'verberatio' (ikke stærk) J. Ól. (fra J. Magn.). — *dút* ellers ukendt; 'opus vel factum' J. Ól.
- ⁵⁸) *faus*, jfr. *fausaz* 'stolide procedere' (Bj. Hald.), 'senex parum venerabilis' J. Ól.
- ⁵⁹) Ellers ukendt; 'contrectatio alicujus rei' J. Ól.

- ⁶⁰⁾ Jfr. *garta* 'rodere' (Bj. Hald.).
- ⁶¹⁾ S. s. *gíma*?
- ⁶²⁾ Ellers ukendt.
- ⁶³⁾ Jfr. *gobba* 'slippe af krogen' (Bl.). Ellers ukendt.
- ⁶⁴⁾ Jfr. *hjaksa* 'hugge' (i forsk. betydn.; Bl.). J. Ól. anfører ordet og opfatter det på lignende måde.
- ⁶⁵⁾ Jfr. *hyssa* 'løfte' (Bl.). »Langvor vel tranqvillitas corporis« (J.Ól.).
- ⁶⁶⁾ = dårlig uld (klatuld) Bl. J. Ól. anderledes, men han kender det kun fra J. M.
- ⁶⁷⁾ Vist s. s. *hnís* i *kollhnís*.
- ⁶⁸⁾ Jfr. *hrammsa* 'violenter arripere' (Bj. Hald.).
- ⁶⁹⁾ Jfr. *kampa* 'mastigare' (Bj. Hald.); 'sumtio cibi liqvidi' J. Ól.
- ⁷⁰⁾ Jfr. *karra* 'pectinare' el. 'lagopodum et anserum [more] tetrinnire (Bj. Hald.). 'Vox stridula' J. Ól.
- ⁷¹⁾ Jfr. *krímpa sig* 'krympe sig' (Bl.). 'Coangustatio' J. Ól.
- ⁷²⁾ Måske s. s. *kril*. 'Levis fricatio' J. Ól.
- ⁷³⁾ Bj. Hald. har *kuss* fem. 'vitula'. 'Gestus infensi' J. Ól.
- ⁷⁴⁾ S. s. *lam* (Bj. Hald.). 'Lassitudo' J. Ól.
- ⁷⁵⁾ *príl* = klatren, uforsigtig leg. 'Micatio' J. Ól. der kun kender ordet fra J. M. Han har også *fólapríl*. — *prop* 'ventris crepitus' (J. Ól.).
- ⁷⁶⁾ Ellers ukendt.
- ⁷⁷⁾ Ellers ukendt. J. Ól. har det fra J. M. og sætter det i forbindelse med 'at rokke'.
- ⁷⁸⁾ = rumsk? Sål. J. Ól.
- ⁷⁹⁾ Jfr. *runsa* 'dispalari' (Bj. Hald.). 'Motus ruentis' J. Ól.
- ⁸⁰⁾ = uorden (Bl.).
- ⁸¹⁾ Jfr. *sisa* (*við*) 'difficilia lente moliri' (Bj. Hald.).
- ⁸²⁾ Vist = *skíma* (sål. Bl.). J. Ól. læser *skim* 'circumspectus festinus', men derimod taler skrivemåden med *í*.
- ⁸³⁾ Vist = svag lyd.
- ⁸⁴⁾ til *skripla* 'glide ud', »vacillatio in rebus subjectis, qvæ lubricæ sunt« (J. Ól.).
- ⁸⁵⁾ Næppe = da. slags, men jfr. *slagsar í* 'sonus editus in subliqvibus pellibus etc.' (G. Andrj.). Sål. J. Ól.
- ⁸⁶⁾ Jfr. *snaka* 'flabellare' (Bj. Hald.). 'Concussio per vices' J. Ól.
- ⁸⁷⁾ Jfr. *snefsinn* 'procax' (Bj. Hald.). 'Gestus incitatis' J. Ól.
- ⁸⁸⁾ Ellers ukendt. *Snikk* 'Actus dedolandi' J. Ól.; *snipp* 'efflatus creber' J. Ól.
- ⁸⁹⁾ Er vist = da. (bug)spryd. 'Ejaculatio liqvoris' J. Ól.
- ⁹⁰⁾ »carnes vel alia edulia liqvoribus acidis injecti« (J. Ól.).
- ⁹¹⁾ = trippen.
- ⁹²⁾ 'Textura qvædam lanea' J. Ól.
- ⁹³⁾ Bj. Hald. har *trys* = *tros*; 'værdilos ting' (Bl.).
- ⁹⁴⁾ Ellers ukendt. 'Levis attackus pedum' J. Ól.
- ⁹⁵⁾ Hører vist sammen med *taþr* el. *taþta* (Bl.).

- ⁹⁶⁾ Mulig = *njes* (= *vas* 'løben frem og tilbage', Bl.), »motus corporis« (J. Ól.).
- ⁹⁷⁾ = *vingl* (Bj. Hald.).
- ⁹⁸⁾ S. s. *þjálfr*? (Bj. Hald.). Sål. J. Ól.
- ⁹⁹⁾ Jfr. *þybbinn*. 'Contumacia' J. Ól.
- ¹⁰⁰⁾ Vist = *þráttan* 'ordstrid' (Bl.). Sål. J. Ól.
- ¹⁰¹⁾ = *amr* 'klage, jamren'; Bj. Hald. skriver *ambr*.
- ¹⁰²⁾ Vistnok udledet af *berdreymi*.
- ¹⁰³⁾ 'res difficulter vectabilis seu vehenda' J. Ól.
- ¹⁰⁴⁾ Bl. har adj. *flingur* 'flink, ferm'. J. Ól. kender det fra J. M. 'levis attrectatio ornanidi causa'.
- ¹⁰⁵⁾ Jfr. *fundra*, Krókarefss. XXV. Bl. har *föndur* 'leg med noget'.
- ¹⁰⁶⁾ = 'sjusket arbejde' (Bl.). »Idem ac hioom vel hiax, vel particule albæ, potui supernatantes' (J. Ól.).
- ¹⁰⁷⁾ Jfr. *laspra* 'objurgare' Bj. Hald. 'Increpatio' J. Ól.
- ¹⁰⁸⁾ Ellers ukendt.
- ¹⁰⁹⁾ = *pískr* 'hvisken'.
- ¹¹⁰⁾ Må høre sammen med *ólg(a)*. 'Vagitus nauseabundus' J. Ól.
- ¹¹¹⁾ *iðr* 'indvolde'.
- ¹¹²⁾ Enten den ikke eksisterende positiv til *skárri*, *skástur* eller sidste led i ord som *herskár*.
- ¹¹³⁾ Jfr. Bj. Hald. »*mösul* v. *mösr-beinn*, tener (qvasi acernus«, ɔ: som ahorn). = mager? (jfr. Bl.).
- ¹¹⁴⁾ = »Incessus magnis passibus«. Bl. har *dumma* 'være dosig'.
- ¹¹⁵⁾ Sikkeret = subst. *jan* (se Bl.).
- ¹¹⁶⁾ Står i forb. med *hvums* og (verb.) *hvumsa* (Bj. Hald.).
- ¹¹⁷⁾ Er vist ikke andet end gen. pl. af *ýkjur*, idet *ýkja* (foran et ord) bruges adjektivisk, og det samme gælder *kynja* og *æfa*.
- ¹¹⁸⁾ Synes dannet af *óp*.
- ¹¹⁹⁾ ɔ: *sligsa*, se Bj. Hald.
- ¹²⁰⁾ Ellers ukendt.
- ¹²¹⁾ Ellers skrevet *kaldór*.
- ¹²²⁾ = *hniþni* (af *hniþinn*)?
- ¹²³⁾ 'et stykke jærn, hvoraf fiskekroge dannes' (Bl.).
- ¹²⁴⁾ = *eskja*, 'pyxis' (J. Ól.).
- ¹²⁵⁾ Ellers ukendt.
- ¹²⁶⁾ J. Ól. synes at identificere ordet med *kveink* 'exiguus gemitus'.
- ¹²⁷⁾ = 'spjæld i en skjorte' (Bl.). »Cauda curta et cuspidata trigoni fere instar« (J. Ól.).
- ¹²⁸⁾ Er ellers ntr., men fem. også hos Bj. Hald.
- ¹²⁹⁾ S. s. *staka*? Bl. har *stök* 'afbrydelse'. Ellers ukendt.
- ¹³⁰⁾ Ellers ukendt.
- ¹³¹⁾ Ellers ukendt.
- ¹³²⁾ Ellers ukendt. Beslægtet med *huøri*? (vb. *hnerra*).
- ¹³³⁾ Ellers ukendt.

- ¹³⁴) Hører vist sammen med *karra* 'pectinare' (Bj. Hald.).
- ¹³⁵) Ellers ukendt. = *hvesta*.
- ¹³⁶) Vist = *lykt* 'slutning', men skrivemåden med *ī* er påfaldende.
- ¹³⁷) = *tínta* 'lagena stannea' (Bj. Hald.).
- ¹³⁸) Kan næppe være andet end *tíst* ('pipatus' Bj. Hald.) ntr., og er da ved en uagtsomhed anbragt her.
- ¹³⁹) Jfr. vb. *púa* (Bj. Hald.).
- ¹⁴⁰) Ellers ukendt. Hører måske sammen med *þjakka*.
- ¹⁴¹) Vistnok til vb. *sía* 'sigte'.
- ¹⁴²) Hvis dette ikke er en fejl, beror det på, at forf. betragter *ä* og *a*. som ét.
- ¹⁴³) Dette viser, at forf. ingen forestilling har om inddeling efter klasser, hvad der er mærkeligt. Han skælnet heller ikke mellem »svage« og »stærke« verber.
- ¹⁴⁴) *ǝ*: *hvá* 'spørge' (om, hvad man ikke rigtig har hørt).
- ¹⁴⁵) Det er meget mærkeligt, at opstille dette ord her.
- ¹⁴⁶) Det er næsten ubegribeligt, at forf. opstiller *hefði* som konjunktiv til *höf*.
- ¹⁴⁷) Disse former var ukendte i forf.s tid og tale, og han har udtalt dem, hvor han læste dem i gamle skrifter med »a. tenue«.
- ¹⁴⁸) = 'ingratus agere' (Bj. Hald.).
- ¹⁴⁹) = *snóltra* 'snylte, drive' (Bl.).
- ¹⁵⁰) = *æmti*.
- ¹⁵¹) Se herom Bl.; = styrte med fart (?), om væsker.
- ¹⁵²) Disse former er vist nu ukendte.
- ¹⁵³) Det samme gælder disse former. Ang. *þyrrast* se dog Bl. (*þyrra*).
- ¹⁵⁴) Ellers ukendt, ti formen er *ekinn*.
- ¹⁵⁵) Ellers ukendt; formen er (*attur*, ntr.) *att*.
- ¹⁵⁶) Nu ukendte former.
- ¹⁵⁷) Alle disse former har forf. uden tvivl hentet fra oldskrifter.
- ¹⁵⁸) Uden tvivl gamle ord, *ǝ*: *ava* og *vætr*.
- ¹⁵⁹) Er vist opstået af *enn þó*.
- ¹⁶⁰) Er opstået af *bíð-þú-nú*.
- ¹⁶¹) Af *bíð-þú*.
- ¹⁶²) Nu ukendt.
- ¹⁶³) = *bítt* (*bít þú*) *hann*, tilråb til hunde.

HISTORISK-FILOLOGISKE MEDDELELSER

UDGIVNE AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

BIND X (KR. 12.20):

Kr. Ø.

1. SARAuw, CHR.: Niederdeutsche Forschungen II. Die Flexionen der mittelniederdeutschen Sprache. 1924.....	9.00
2. SARAuw, CHR.: Zur Faustchronologie. 1925	3.00
3. Papyrus Lansing. Eine ägyptische Schulhandschrift der 20. Dynastie. Herausgegeben und erklärt von AD. ERMAN und H. O. LANGE. 1925	4.25

BIND XI (KR. 13.20):

1. CORTSEN, S. P.: Die etruskischen Standes- und Beamtentitel, durch die Inschriften beleuchtet. 1925	5.00
2. Das Weisheitsbuch des Amenemope aus dem Papyrus 10,474 des British Museum herausgegeben und erklärt von H. O. LANGE. 1925.....	4.50
3. PEDERSEN, HOLGER: Le groupement des dialectes indo-européens. 1925	2.00
4. BLINKENBERG, CHR.: Lindiaka II—IV. 1926	2.50
5. PEDERSEN, HÖLGER: La cinquième déclinaison latine. 1926	3.60

BIND XII (KR. 19.80):

1. PALLIS, SVEND AAGE: The Babylonian <i>akitu</i> Festival. With 11 plates. 1926.....	15.60
2. NYROP, KR.: Études de grammaire française. (24. Notes lexicographiques et morphologiques. 25. <i>Folie</i> , maison de plaisance. 26. Préposition et régime. 27. La locution <i>avec ça</i> . 28. La préposition <i>en</i>). 1927	2.25
3. POULSEN, FREDERIK: Aus einer alten Etruskerstadt. Mit 51 Tafeln. 1927	8.50

BIND XIII (KR. 21.00):

1. BLINKENBERG, CHR.: [Lindiaka V] Fibules grecques et orientales. 1926.....	15.00
2. ÞÓRDARSON, ÓLÁFR: Málhljóða- og Málskrúðsrit. Grammatisk-retorisk afhandling udgiven af FINNUR JÓNSSON. 1927.....	6.00
3. Mathematici Graeci minores ed. J. L. HEIBERG. 1927.....	7.00

BIND XIV (KR. 22.50):

1. CHRISTENSEN, ARTHUR: Critical Studies in the Rubá'iyát of 'Umar-i-Khayyám. A revised Text with English Translation. 1927 ..	9.00
2. Der magische Papyrus Harris. Herausgegeben und erklärt von H. O. LANGE. 1927	5.50
3. POULSEN, FREDERIK und RHOMAIOS, KONSTANTINOS: Erster vorläufiger Bericht über die dänisch-griechischen Ausgrabungen von Kalydon. Mit 127 Abbildungen (90 Tafeln). 1927.....	15.50

	Kr. Ø.
BIND XV (KR. 24.25):	
1. Anonymi Logica et Quadriuum, cum scholiis antiquis edidit J. L. HEIBERG. 1929	9.50
2. CHRISTENSEN, ARTHUR: Études sur le Zoroastrisme de la Perse antique. 1928	2.50
3. OLSEN, HEDVIG: Étude sur la Syntaxe des pronoms personnels et réfléchis en roumain	3.85
4. POULSEN, FREDERIK: Porträtstudien in norditalienischen Provinzmuseen. Mit 185 Abbildungen (117 Tafeln). 1928	16.50

BIND XVI (KR. 14.80):	
1. HJELMSLEV, LOUIS: Principes de grammaire générale. 1928... 15.00	15.00
2. NYROP, KR.: Études de grammaire française. (29. Notes lexicographiques. 30. L'imparfait du subjonctif. 31. Négation explétive. 32. Étymologie de <i>Gord</i> . 33. Tutoiement). 1929	2.25
3. WESTRUP, C. W.: On the Antiquarian-Historiographical Activities of the Roman Pontifical College. 1929	2.50

BIND XVII (KR. 17.25):	
1. BLINKENBERG, ANDREAS: L'ordre des mots en français moderne. Première partie. 1928	9.00
2. CHRISTENSEN, ARTHUR: Contributions à la dialectologie Iranienne. Dialecte Guiläkī de Reçt, dialectes de Färizānd, de Yaran et de Natanz. Avec un supplément contenant quelques textes dans le Persan vulgaire de Téhéran. 1930	14.00

BIND XVIII (KR. 15.00):	
1. RANULF, SVEND: Gudernes Misundelse og Strafferettens Oprindelse i Athen. Studier over ældre græsk Mentalitet. 1930	7.40
2. HAMMERICH, L. L.: Visiones Georgii. Visiones quas in Purgatorio Sancti Patricii vidit Georgius miles de Ungaria. A. D. MCCCCLIII. 1931	12.60

BIND XIX (KR. 19.10):	
1. Faijumische Fragmente der Reden des Agathonicus Bischofs von Tarsus herausgegeben und erklärt von W. ERICHSEN. 1932	3.40
2. CHRISTENSEN, ARTHUR: Les Kayanides. 1932	7.00
3. PEDERSEN, HOLGER: Études Lituanienes. 1933	2.70
4. JÓNSSON, FINNUR: Den islandske grammatiks historie til o. 1800. 1933	6.00

BIND XX (under Pressen):	
1. BLINKENBERG, ANDREAS: L'ordre des mots en français moderne. 2. partie (under Pressen).	